

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Brede instap/onthaal

Centra voor Leerlingenbegeleiding

De centra voor leerlingenbegeleiding (CLB) bereiken jaarlijks 6 op de 10 kinderen en jongeren tussen 2,5 jaar en 18 jaar. Jongeren en hun ouders kunnen er terecht tot de leerling het leerplichtonderwijs verlaat.

De CLB zijn lokaal ingebed, waardoor er steeds één in de buurt is. Tegelijk heeft elke school een contract met een CLB, waardoor de CLB-medewerkers ook via dit kanaal een vlotte toegang kennen. De goede contacten met de scholen stelt de CLB in staat om contextgericht te werken en problemen te voorkomen of escalatie te vermijden.

De opdracht van de CLB in het kader van welzijn kent een belangrijke evolutie sinds het nieuwe decreet Integrale jeugdhulp. Met dat decreet verankert Vlaanderen een verregaande samenwerking tussen alle sectoren die betrokken zijn bij de jeugdhulp. Zo wil men erover waken dat kinderen en jongeren steeds ergens terecht kunnen met hun hulpvraag en dat er geen breuken zijn in de hulpverlening.

Het actieterrain van de leerlingenbegeleiding is evenwel veel ruimer dan de integrale jeugdhulp. Niet alleen is er een ruime samenwerking met tal van welzijnsactoren buiten de integrale jeugdhulp. Ook buiten het welzijnsdomein heeft het CLB belangrijke opdrachten.

Sinds 2011 werken alle 72 CLB met eenzelfde elektronisch leerlingendossier, LARS, dat alle relevante gegevens m.b.t. de CLB-begeleiding van een leerling bijhoudt. Onderstaande cijfers hebben betrekking op het schooljaar 2014-2015.

Tabel: Aantal unieke leerlingen, medisch en vraaggestuurd, per leeftijd en per provincie

Referentienr. tabel: 157

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant-Brussel
Vraaggestuurd	87.818	40.224	81.267	70.974	51.711
0-5 jarigen	14.512	6.237	12.708	10.885	9.698
6-11 jarigen	40.078	16.539	32.579	29.072	25.120
12-17 jarigen	31.915	16.415	34.452	30.335	17.060
18-21 jarigen	5.062	2.911	5.022	3.948	2.028
Overig	170	132	90	100	74
Medisch	146.299	64.883	117.198	88.344	98.410
0-5 jarigen	43.404	18.540	33.940	24.791	29.581
6-11 jarigen	62.202	26.927	50.392	37.507	42.720
12-17 jarigen	40.544	19.657	32.736	26.466	26.394
18-21 jarigen	609	226	447	324	153
Overig	45	20	40	22	3
Eindtotaal	194.933	88.434	164.445	129.182	125.691

Het weergeven van unieke leerlingen betekent dat een leerling die meerdere keren beroep doet op het CLB voor eenzelfde actie of onderwerp, slechts één keer in de statistieken terecht komt. In het werkjaar 2014-2015 doen 695.192 unieke leerlingen voor één of meerdere activiteiten één of meerdere keren beroep op het CLB.

De CLB begeleiden iedere leerling op school gedurende zijn onderwijsloopbaan. Daarbij staat de leerling altijd centraal. De keuzes omtrent de begeleiding worden dus altijd samen met én in het belang van de leerling genomen. Zijn welbevinden vormt daarbij de constante drijfveer.

De CLB-begeleiding bestaat uit twee vormen:

- **medische begeleiding:** de gezondheid van de leerling wordt op systematische momenten opgevolgd. Tijdens het schooljaar 2014-2015 zijn er vier verschillende soorten medische consulten:
 - o De algemene, bijzondere en gerichte consulten vinden plaats op vastgelegde tijdstippen tijdens de onderwijsloopbaan van de leerling, en richten zich op de ontwikkeling en evolutie van algemene of specifieke gezondheidskenmerken.
 - o De selectieve consulten vinden plaats in het kader van opvolging van een vorig medisch consult, op vraag van de leerling of ouders, of op initiatief van het CLB.

1ste kleuter = gericht consult
2de kleuter = algemeen consult
1ste lager = gericht consult
3de lager = gericht consult
5de lager = algemeen consult
1ste secundair = algemeen consult
3de secundair = algemeen consult

- **vraaggestuurde begeleiding:** een leerling, zijn ouders of de school neemt contact op met het CLB i.v.m. een zorgvraag over het schools functioneren van een leerling. De CLB-werking bestaat uit een logische aaneenschakeling van 'kernactiviteiten' die decretaal bepaald zijn: onthaal, vraagverheldering, het verstrekken van informatie en advies, kortdurende begeleiding, diagnostiek en samenwerken met het netwerk.

Binnen de vraaggestuurde werking vertrekt het CLB altijd van een zorgvraag inzake het welbevinden van één of meerdere leerlingen, nu of in de toekomst. Het vrijwaren of versterken van het leerproces of de onderwijsloopbaan vormt hierbij steeds het uitgangspunt.

Een zorgvraag heeft betrekking op onderstaande begeleidingsdomeinen:

- **Preventieve gezondheidszorg:** met een belangrijke plaats voor de periodieke medische onderzoeken (bv. inentingen, groeistoornissen, druggebruik, overgewicht ...);
- **Onderwijsloopbaan:** dit omvat onderwijsloopbaanbegeleiding en de toeleiding van jongeren naar verdere studies en de arbeidsmarkt (bv. vragen naar studiekeuze, attesten, diploma's ...). Ook hier is er heel wat in beweging en bekijken de CLB de samenwerking met de arbeidsmarktactoren om tot een betere samenwerking en afstemming te komen;
- **Leren en studeren.** Heel wat jongeren kampen met leermoeilijkheden of –stoornissen, bv. problemen met lezen, schrijven, leren of het maken van huiswerk. Door een tijdige diagnose en gerichte ondersteuning van leerlingen, ouders en leerkrachten zorgen de CLB er mee voor dat de onderwijs- of leersituatie van het kind of de jongere gevrijwaard blijft;
- **Psychosociaal functioneren:** ook al hanteren de CLB een holistisch mensbeeld en zijn de verschillende domeinen onlosmakelijk met elkaar verbonden, toch overlapt het domein psychosociaal functioneren (stress, faalangst, pestproblemen, gewelddadig gedrag, spijbelen ...) het meeste met integrale jeugdhulp. De cijfers hieronder focussen dan ook

vooral hierop. Het volledige cijfer rapport van de CLB-sector is te vinden in het sectorale verslag.

Tabel: Aantal leerlingen en procentuele verhouding per domein

Referentienr. tabel: 159

	Leren en studeren	Onderw. loopbaan-begeleiding	Prevent. Gezondheidszorg	Psychosociaal functioneren
Aantal leerlingen	171.248	153.386	61.584	105.893
Aandeel tov schoolpopulatie	15,02%	13,45%	5,40%	9,29%

- Het begeleidingsdomein waar het grootste aantal leerlingen beroep op doet bij het CLB, is leren en studeren met meer dan 15% van de leerlingen (ongeveer 1 leerling op 6);
- Vervolgens komt het domein onderwijsloopbaanbegeleiding in zicht, waarvoor 13% van de leerlingen (meer dan 1 leerling op 10) beroep doet op het CLB;
- Het begeleidingsdomein psychosociaal functioneren wordt bevestigd voor 10% van de leerlingen;
- Binnen het domein van de preventieve gezondheidszorg is voor meer dan 5% van de leerlingen een zorgvraag gesteld.

Een belangrijke opdracht van het CLB in het kader van de integrale jeugdhulp, is de functie brede instap. In CLB-terminologie sluit dit aan bij de in de regelgeving bepaalde kernactiviteit onthaal en vraagverheldering. De kernactiviteit onthaal omschrijft het breed onthaal en de vraagverheldering voor kinderen en jongeren, hun ouders, opvoedingsverantwoordelijken en school.

Tabel: Aantal unieke leerlingen met de functie onthaal

Referentienr. tabel: 158

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	Brussel	West-Vlaanderen
0-5 jarigen	12.797	5.293	11.036	7.046	1.601	9.713
6-11 jarigen	33.228	12.596	26.173	16.930	4.061	24.222
12-17 jarigen	27.057	13.482	31.194	11.565	2.948	28.141
18-21 jarigen	4.428	2.615	4.499	1.318	426	3.591
Overig	155	104	75	39	24	83
Eindtotaal	76.337	33.404	71.506	36.200	8.986	64.104

Voor heel wat leerlingen onderneemt het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) zelf actie, om te voorkomen dat zwaardere hulp nodig wordt.

Onderstaande tabel toont het aantal unieke leerlingen waarvoor het CLB in de loop van het schooljaar 2014-2015 de kernactiviteit kortdurende begeleiding ingezet heeft.

Tabel: Aantal unieke leerlingen in kortdurende begeleiding

Referentienr. tabel: 160

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Brussel-Hoofdstad	West-Vlaanderen
0-5 jarigen	1.001	563	788	512	230	455
6-11 jarigen	4.186	2.092	3.114	1.913	711	2.238
12-17 jarigen	6.288	3.513	5.890	2.838	669	4.418
18-21 jarigen	1.028	548	788	356	112	575
Overig	34	28	11	20	3	13
Eindtotaal	12.266	6.599	10.393	5.516	1.691	7.572

Kortdurende begeleiding door een CLB staat gelijk aan professionele, multidisciplinaire ondersteuning; om samen met de leerling te zoeken naar antwoorden en oplossingen voor een problematische situatie.

De kernactiviteit 'kortdurende begeleiding' van het CLB omvat een aanbod dat door de CLB's zelf wordt ingezet op een continuüm van kernactiviteiten na bvb. onthaal en vraagverheldering.

Er is rechtstreeks contact met de leerling (face to face, e-mail, telefoon ...) of groep van leerlingen (vb. ADHD-groepjes, sociale vaardigheidstraining ...). Het aanbod bestaat in principe uit twee tot acht sessies.

De kortdurende begeleiding toont een stijgende trend tot de leeftijd van 14 jaar, waarna het aantal zich stabiliseert. Vanaf de leeftijd van 18 jaar neemt de functie sterk af.

Tijdens een kortdurende begeleiding gaat de CLB-medewerker aan de slag met de leerling en/of zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Hierbij wordt samen gezocht naar oplossingen op maat. Voor sommige leerlingen volstaan een aantal gesprekken met een CLB-medewerker, in andere gevallen zijn er gesprekken samen met de ouders. Een CLB-medewerker kan ook bemiddelend optreden, bv. bij interactieproblemen in het gezin. Het CLB verstrekt geen therapie en voor specifieke probleemgebonden hulverlening/begeleiding wordt doorverwezen naar een externe netwerkpartner of nauw samengewerkt met het netwerk.

Het CLB werkt waar nodig samen met netwerkpartners, zodat de leerling wordt doorverwezen naar de meest gepaste hulpverlening. Onderstaande tabel toont een toename van deze samenwerking.

Tabel: Aantal samenwerkingen met het netwerk, per schooljaar

Referentienr. tabel: 183

Schooljaar	2011 - 2012	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015
Aantal leerlingen	49.568	47.621	49.829	52.238

De groei van de samenwerking met netwerkpartners bevestigt de belangrijke rol die de CLB opnemen bij de toeleiding naar probleemgebonden hulpverlening en het zorgaanbod.

Tabel: Aantal unieke leerlingen per domein en samenwerken met het netwerk

Referentienr. tabel: 161

Domein/onderwerp	Aantal leerlingen
Leren en studeren	19.115
Onderwijsloopbaanbegeleiding	17.543
Psychosociaal functioneren	21.235

CLB verwijzen het vaakst door in het kader van een vraag rond het psychosociaal functioneren (PSF), op de voet gevolgd door leren en studeren en onderwijsloopbaan. Voor PSF hebben de doorverwijzingen vooral te maken met problemen thuis en sociale ontwikkeling. Binnen leren en studeren gebeurt dit dan weer in het kader van leren en cognitie (taal-, spraak- en algemene ontwikkeling) en werkhouding en aandacht (concentratiestoornissen). Binnen de onderwijsloopbaan wordt samengewerkt met partners rond leerplicht en buitengewoon en inclusief onderwijs.

Typerend voor de CLB is dat zij niet enkel samenwerken met actoren binnen onderwijs, maar ook daarbuiten. In de meeste gevallen gaat het over een gezondheidszorgpartner, bv. een centrum voor geestelijke gezondheidszorg (CGG) of een revalidatiecentrum. Maar er wordt eveneens samengewerkt met actoren binnen de gerechtelijke context (bv. de politie).

CLB werken ook samen met domeinoverstijgende actoren, bv. het Kinderrechtencommissariaat, door het brede toepassingsgebied van de draaischijffunctie en de cruciale positie van de CLB (nl. op het kruispunt tussen onderwijs en welzijn).

Een groot deel van de doorverwijzingen gebeurt binnen de integrale jeugdhulp.

Centra algemeen welzijnswerk

Het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) helpt mensen met al hun vragen en problemen rond welzijn: een moeilijke relatie; persoonlijke problemen; financiële, administratieve, juridische of materiële problemen; problemen in gezin, familie of buurt ... Het CAW biedt ook hulp aan slachtoffers van geweld en misbruik, aan mensen die betrokken zijn bij verkeersongevallen en misdrijven, en aan (ex-)gedetineerden en hun naasten. Jongeren kunnen dan weer met al hun vragen en problemen terecht bij het Jongerenadviescentrum (JAC), een aanbod van het CAW specifiek voor hen. Net zoals in een CAW gaan hulpverleners daar concreet aan de slag met de jongere.

Het JAC wil jongeren die het moeilijk hebben:

- steunen zodat ze zelf (terug) verder kunnen;
- rust bieden wanneer ze die kwijt zijn;
- hun mogelijkheden versterken;
- informeren over hun rechten en hen bijstaan in het benutten ervan.

De CAW's werken steeds vanuit een integrale benadering van de problematiek, werken sterk contextgericht en beogen de draagkracht, de autonomie en de zelfstandigheid van de gebruiker te vergroten. Hiervoor ondersteunen ze de aanwezige krachten van de gebruiker en zijn leefomgeving op een actieve wijze.

Binnen de integrale jeugdhulp vervult het CAW de rol van brede instap. Het heeft de decretale opdracht van laagdrempelig en breed onthaal voor iedereen, dus ook voor alle jongeren en kinderen in Vlaanderen. Daardoor kunnen deze, en hun ouders, terecht bij een CAW met elke welzijnsvraag.

De tabellen hieronder steunen op het elektronisch cliëntdossier en de daaraan gekoppelde registratie die sectoraal gebundeld wordt. De cijfers hebben betrekking op unieke cliënten en niet op een cliëntstelsel of cliëntdossier. Ze tonen de cijfergegevens van alle cliënten tot 25 jaar die de CAW in 2015 hebben geholpen.

Onthaal is een proces van vraagverheldering. Samen met de cliënt/gebruiker worden de hulpvraag ontrafeld en de problemen geïnventariseerd en systematisch in kaart gebracht. Dat geeft inzicht in de aard van de problemen en staat toe alle mogelijke oplossingen te verkennen. Die vraagverheldering is een antwoord op de hulpvraag of een stap naar directe hulp of begeleiding. Directe hulp wordt veelal binnen het onthaal van het CAW zelf gegeven, waardoor geen doorverwijzing volgt.

Tabel: Aantal cliënten CAW op onthaal, per provincie en per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 128

Leeftijd	Antwe	Limburg	Oost V	Vlaams Brab	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11	351	199	141	145	418	1.254	5,3
12-17	1.769	856	1.592	1.209	1.405	6.831	29,0
18 - 25	3.916	1.736	4.365	2.689	2.798	15.504	65,7
Totaal	6.036	2.791	6.098	4.043	4.621	23.589	100,0
%	25,6	11,8	25,9	17,1	19,6	100	

Wat betreft de cliënten t.e.m. 25 jaar op onthaal, is de meerderheid tussen de 18 en 25 jaar (66%). 5% is jonger dan 12 jaar en 29% is tussen 12 en 17 jaar. In 2015 helpen de CAW in totaal 23.589 cliënten jonger dan 26 jaar.

Tabel: Aantal webformulieren 'mail een hulpverlener' via de websites www.caw.be en www.jac.be

Referentienr. tabel: 129

Mails via website JAC		Mails via website CAW	
0-11 jarigen	12	25 of jonger	851
12-17 jarigen	1.045	ouder dan 25	2.615
18-25 jarigen	1.003	leeftijd onbekend	655
ouder dan 25	84		
leeftijd onbekend	316		
Totaal	2.460		4.121

Nieuwe media zijn enerzijds chat en anderzijds e-mails via de website (via het webformulier 'mail een hulpverlener' op de verschillende websites, algemeen en regionaal). Het aanduiden van de leeftijd is geen verplicht veld bij de webformulieren, daarom is de leeftijd niet altijd gekend.

Voor de cijferanalyse van de e-mails op de JAC-sites is er een opdeling in leeftijdsgroepen. Voor die vanop de CAW-sites wordt voor jongeren geen onderscheid gemaakt volgens leeftijd. Daarom kunnen hiervoor enkel de categorieën '25 of jonger' en 'ouder dan 25' worden getoond. Zowel de cijfers voor de JAC- als voor de CAW-sites geven een veld 'ouder dan 25' mee. Dit geeft een beeld van het totaal aantal e-mailvragen via de website en het aandeel jongeren hierin.

Tabel: Aantal hulpverlenende chatgesprekken met jongeren via de websites www.caw.be en www.jac.be

Referentienr. tabel: 130

CAW+JAC (2de tot en met 4de kwartaal 2015)	
0-11 jaar	90
12-17 jaar	2.069
18-25 jaar	1.687
onbekend	923
Totaal	4.769

De cijfers van de chatgesprekken gelden vanaf het tweede kwartaal van 2015. Omwille van technische redenen (koppelen van chatprogramma aan cliëntdossier en registratiesysteem) ontbreken de cijfers van het eerste kwartaal. In totaal zijn er 3.846 chatcliënten tussen 0 en 25 jaar. Van 923 cliënten is de leeftijd onbekend (699 bij JAC, 224 bij CAW). Aangezien het merendeel van de cliënten van wie de leeftijd onbekend is, zich aanmeldt via de chatroom van het JAC, gaat het waarschijnlijk over jongeren onder de 25 jaar.

Tabel: Aantal cliënten 'doorverwezen door', per provincie

Referentienr. tabel: 131

	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaanderen		%
Algemeen welzijnswerk	181	41	128	90	92	532	5%
Jongerenwelzijn	134	43	110	79	120	486	5%
Diensten personen met een handicap er	21	9	31	18	41	120	1%
Kind en gezin	23	15	33	13	108	192	2%
Geestelijke gezondheidszorg	108	44	76	78	72	378	4%
Niet-professioneel	846	179	827	537	625	3.014	29%
Sociale dienst OCMW	403	198	299	127	220	1.247	12%
Onderwijs	285	98	244	255	349	1.231	12%
Politionele diensten	246	124	356	194	290	1.210	12%
Justitie	88	128	139	61	64	480	5%
Andere	362	152	411	308	319	1.552	15%
Totaal	2.697	1.031	2.654	1.760	2.300	10.442	100%

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de categorieën/organisaties die cliënten doorverwijzen naar het CAW. Jongeren tot en met 25 jaar worden het vaakst verwezen vanuit niet-professionele instanties (29%), bv. zelfhulpgroepen, jeugdadviseurs, vrijwilligerswerk ... Verder wordt vaak doorverwezen vanuit OCMW (12%), onderwijs (12%) en politionele diensten (12%). Algemeen welzijnswerk, Jongerenwelzijn en justitie volgen met elk 5%.

Tabel: Aantal cliënten 'doorverwezen naar', per provincie

Referentienr. tabel: 132

	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	totaal	%
Algemeen welzijnswerk	115	16	80	82	76	369	8%
Jongerenwelzijn	32	13	32	31	46	154	4%
Diensten personen met een handicap er	22	6	20	3	10	61	1%
Kind en gezin	13	11	16	16	14	70	2%
Geestelijke gezondheidszorg	161	92	256	155	126	790	18%
Sociale dienst OCMW	275	74	186	94	130	759	17%
Onderwijs	100	20	88	61	44	313	7%
Justitie	47	40	74	47	54	262	6%
Medische sector algemeen	61	35	81	51	38	266	6%
Niet-professioneel	25	14	60	8	19	126	3%
Andere	272	147	323	252	216	1210	28%
Totaal	1123	468	1216	800	773	4380	100%

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de categorieën/organisaties waarheen het CAW cliënten doorverwijst. De meeste doorverwijzingen gebeuren naar de geestelijke gezondheidszorg (18%) en OCMW (17%). Uiteraard worden niet alle cliënten doorverwezen naar andere organisaties. Ze kunnen ook geholpen zijn binnen het onthaal van het CAW of doorverwezen worden naar verdere begeleiding binnen het CAW.

Onderstaande tabel toont of cliënten geholpen zijn binnen het onthaal en dus geen verdere begeleiding nodig hadden (afgerond), ofwel of er intern (binnen het CAW) of extern doorverwezen is naar verdere begeleiding. 'Afgebroken' is bv. het geval wanneer een cliënt niet beschikbaar is, wanneer de cliënt zelf de hulpverlening stopzet, wanneer vraag en aanbod niet compatibel zijn, of wanneer er een capaciteitstekort is.

Tabel: Manier van afsluiten onthaal

Referentienr. tabel: 179

Manier van afsluiten onthaal	Aantal
Afgerond (hulpverlener en cliënt zijn akkoord)	9.575
Afgerond met interne doorverwijzing voor begeleiding	3.146
Afgerond met externe doorverwijzing voor begeleiding	549
Afgebroken	2.349
MISSING OF ONBEKEND	7.970
totaal	23.589

Van alle cliënten worden er 3.146 intern en 549 extern verwezen voor begeleiding. Bij 9.575 cliënten wordt de hulpverlening op onthaal afgerond zonder nood aan verdere begeleiding en bij 2.349 wordt de onthaalhulpverlening afgebroken. De tabel 'verwezen naar' staat los van deze tabel, want bevat zowel doorverwijzingen van cliënten bij wie het onthaal afgerond, afgebroken of onbekend (missing) is.

Kind en Gezin

Preventieve gezinsondersteuning

Kind en Gezin informeert en ondersteunt gezinnen op vlak van gezondheid, voeding, verzorging, veiligheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen. De dienstverlening is een recht voor elk kind tot 3 jaar, gebeurt op vrijwillige basis en is gratis.

Er bestaat een grote diversiteit aan gezinnen. Daarom houdt Kind en Gezin zoveel mogelijk rekening met hun noden en verwachtingen:

- **De medische preventie** ligt voor elk kind vast via consulten: deze zijn zo gepland dat ze aansluiten bij belangrijke veranderingen in de ontwikkeling van het kind en/of bij de aangewezen leeftijden voor vaccinaties;
- De **overige dienstverlening** gebeurt meer op maat: ouders kunnen aansluiten bij een waaier van activiteiten. Sommige ouders verkiezen een extra huisbezoek of een inloopmoment, andere ouders willen contact via sociale media, en nog anderen houden ervan om in groep samen te komen rond een thema;
- Om nog beter aan te sluiten op de noden worden er, in samenspraak met de ouders, **lokale activiteiten** uitgewerkt. Ouders zijn vrij om hieraan deel te nemen.

Kind en Gezin werkt - samen met heel wat andere organisaties - een aanbod uit voor ouders met jonge kinderen, bijvoorbeeld via de Huizen van Het Kind.

Binnen integrale jeugdhulp nemen de **regioteams** van Kind en Gezin de functie van brede instap op (met focus op 0-3 jarigen). Ouders kunnen contact opnemen bij vragen of behoefte aan ondersteuning. Het regioteam maakt hiervoor graag tijd vrij en verwijst indien nodig door naar gespecialiseerde diensten, zowel binnen als buiten de jeugdhulp.

De preventieve zorg verwijst door naar voorzieningen binnen de integrale jeugdhulp en naar een breed spectrum van zorgverleners en diensten, bv. de behandelende arts, opvoedingswinkel, initiatieven rond ontmoeting, OCMW, sociale organisaties, kinderopvangvoorzieningen, diensten voor gezinszorg ... Zo zijn in 2015 422 pasgeborenen verwezen naar een referentiecentrum gehoordiagnostiek, op basis van de resultaten van de gehoortest.

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op gegevens uit Mirage, het dossier- en registratiesysteem van de regioteamleden van Kind en Gezin.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel unieke kinderen gebruik maken van de dienstverlening van Kind en Gezin in 2015.

Tabel: Aantal kinderen met minstens één fysiek contact in 2015, per provincie.

Referentienr. tabel: 1

AANTAL UNIEKE KINDEREN IN DE PREVENTIEVE ZORG VAN K&G		
Provincie	Aantal cliënten	%
Antwerpen	56.571	30,1
Limburg	24.172	12,8
Oost-Vlaanderen	42.843	22,8
Vlaams-Brabant-Brussel	34.650	18,4
West-Vlaanderen	30.003	15,9
Totaal	188.239	

Opmerkingen:

- Fysiek contact betekent elk contact van het type huisbezoek, consult, gehoorstest en opvoedingsondersteuning;
- Het gaat enkel om kind-contacten, dus niet om contacten met zwangere vrouwen;
- 1.486 kinderen hebben een contact in 2 (of meer) provincies en worden dan ook geteld in de cijfers voor verschillende provincies. Het werkelijke aantal unieke kinderen met minstens één fysiek contact in 2015 ligt daarom iets lager, nl. 186.771.

De volgende tabel toont het aantal doorverwijzingen vanuit de preventieve zorg van Kind en Gezin naar probleemgebonden rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen de integrale jeugdhulp. In 2015 maakt de registratie geen onderscheid tussen niet-gerealiseerde en gerealiseerde verwijzingen. Eenzelfde kind kan verschillende keren doorverwezen zijn, of doorverwezen zijn naar verschillende voorzieningen. Het gaat hier dus niet over het aantal verschillende gezinnen dat wordt doorverwezen, wel over het aantal doorverwijzingen.

Tabel: Aantal verwijzingen naar vervolghulp RTJ in 2015, per provincie.

Referentienr. tabel: 2

AANTAL VERWIJZINGEN VANUIT PREVENTIEVE ZORG K&G NAAR								
VERVOLGHULP RTJ IN 2015								
Provincie	K&G	CAW	CLB	CGG	VAPH	JWZ	Totaal	%
Antwerpen	27	16	2	20	1	2	68	21,4
Limburg	22	9	2	9		1	43	13,5
Oost-Vlaand	23	27	4	6	3	5	68	21,4
Vlaams-Bra	18	13	4	6		1	42	13,2
West-Vlaan	41	38	1	7		10	97	30,5
Totaal	131	103	13	48	4	19	318	
%	41,2	32,4	4,1	15,1	1,3	6,0		

Opmerkingen:

- De sector Kind en Gezin omvat de verwijzingen naar de centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en naar de reguliere werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK). Dat laatste zijn enkel de meldingen met actieve tussenkomst. (Anonieme) advies- en/of coaching-vragen worden niet meegerekend. Verwijzingen naar de inloopteams van Kind en Gezin worden evenmin meegeteld.

- De registraties voor de sectoren CLB (centra voor leerlingenbegeleiding) en CAW (centra algemeen welzijnswerk) maken geen onderscheid in typemodules brede instap en vervolghulp RTJ. Deze cijfers omvatten dus alle verwijzingen naar beide sectoren.
- De registraties voor de sectoren CAW, CLB, CGG (centra voor geestelijke gezondheid) en VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) maken geen onderscheid tussen verwijzingen naar jeugdhulp of ander (regulier) aanbod. De cijfers omvatten dan ook alle verwijzingen naar de voornoemde sectoren, ook wanneer het een doorverwijzing is van de ouder (en niet het kind).
- De verwijzingen worden geteld in de provincie waar de cliënt zijn domicilieadres heeft (op 31 december 2015). Dat is niet noodzakelijk de provincie van waaruit doorverwezen is.
- Soms zijn regioteams betrokken bij zorgcoördinatie die aanstuurt op doorverwijzing, maar zijn ze niet de doorverwijzer zelf – dit zit dan niet in bovenstaande cijfers vervat.

Het registreren van verwijzingen in Mirage is tot eind 2015 erg omslachtig. Daardoor is mogelijk sprake van een onder-registratie en kan het aantal verwijzingen naar vervolghulp RTJ in de praktijk hoger liggen. Kind en Gezin heeft in het laatste kwartaal van 2015 een nieuwe verwijsmodule in gebruik genomen waardoor de kwaliteit van de cijfers vanaf 2016 zou moeten verbeteren.

Kind en Gezin wil in 2016 ook werk maken van een inhoudelijke analyse van de verwijzingen naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, onder meer om provinciale verschillen te kunnen verklaren en drempels tot doorverwijzing in kaart te brengen.

Inloopteams

De inloopteams zijn gevestigd in 15 kansarme buurten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en werken buurtgericht. Ze vervullen opdrachten ten aanzien van (aanstaande) gezinnen met jonge kinderen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

Inloopteams ondersteunen gezinnen bij het opnemen van hun ouderschap. Ze doen dit door tijd en ruimte te maken voor positieve ouder-kind interacties:

- **Rechtstreeks:** door samenspel voor ouders en kinderen, uitwisseling rond opvoeding en ouderschap, informatiesessies rond voeding, slapen, opvoeding ..., warme toeleiding naar reeds bestaande activiteiten van partners ...;
- **Onrechtstreeks:** door hulp te bieden bij administratieve zaken, het versterken van vaardigheden van mensen (bv. oefenen van de Nederlandse taal), (warme) doorverwijzing naar en/of afstemming met partners die instaan voor werk, huisvesting, onderwijs ...

Binnen integrale jeugdhulp nemen de inloopteams - vanuit hun laagdrempelige functie en hun bereik van een kwetsbare groep van gezinnen - de functie van brede instap op.

Onderstaande cijfers zijn aangeleverd door de inloopteams zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

Voor de interpretatie van de cijfers is het belangrijk te weten dat de 15 inloopteams:

- werken in bepaalde kansarme buurten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en dus niet heel Vlaanderen dekken;
- een groot aantal anonieme contacten hebben (meer dan 1.000 anonieme contacten voor alle inloopteams samen) die niet in onderstaande gegevens vervat zijn omdat niet geweten is over hoeveel 'unieke' gezinnen het gaat;
- niet op kindniveau maar wel op gezinsniveau registreren.

Onderstaande tabel toont het aantal unieke contacten in 2015.

Tabel: Aantal gezinnen met minstens één contactmoment in 2015

Referentienr. tabel: 3

AANTAL UNIEKE GEZINNEN BIJ 15 INLOOPTEAMS IN 2015		
Provincie	Aantal cliënten	%
Antwerpen (4 inloopteams)	1.495	27,7
Limburg (1 inloopteam)	96	1,8
Oost-Vlaanderen (5 inloopteams)	1.774	32,9
Vlaams-Brabant - Brussel (3 inloopteam)	1.254	23,2
West-Vlaanderen (2 inloopteams)	779	14,4
Totaal	5.398	

De volgende tabel toont het aantal doorverwijzingen vanuit de inloopteams naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) binnen integrale jeugdhulp. Eenzelfde gezin kan meerdere keren doorverwezen zijn, of doorverwezen zijn naar verschillende voorzieningen. Het gaat hier dus niet over het aantal unieke gezinnen dat wordt doorverwezen, wel over het aantal doorverwijzingen.

Tabel: Aantal verwijzingen vanuit 15 inloopteams naar RTJ in 2015.

Referentienr. tabel: 4

Provincie	K&G	CAW	CLB	CGG	VAPH	JWZ	Totaal	%
Antwerpen (4 inloopteams)	16	10	11	7	3	3	50	14,7
Limburg (1 inloopteam)	2	0	0	0	0	0	2	0,6
Oost-Vlaanderen (5 inloopteams)	69	55	18	6	8	22	178	52,4
Vlaams-Brabant-Brussel (3 inloopteam)	8	18	8	3	4	9	50	14,7
West-Vlaanderen (2 inloopteams)	35	9	11	2	0	3	60	17,6
Totaal	130	92	48	18	15	37	340	
%	38,2	27,1	14,1	5,3	4,4	10,9		

Opmerkingen:

- De sector Kind en Gezin omvat de doorverwijzingen naar de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG) en naar de reguliere werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK). Verwijzingen naar de preventieve zorg van Kind en Gezin zijn niet meegerekend.
- De registraties voor de sectoren CLB (centra voor leerlingenbegeleiding) en CAW (centra algemeen welzijnswerk) maken geen onderscheid tussen typemodules brede instap en vervolghulp RTJ.
- Soms zijn inloopteams betrokken bij zorgcoördinatie die aanstuurt op doorverwijzing, maar zijn ze niet de doorverwijzer zelf – dit zit dan niet in bovenstaande cijfers vervat.

In 2015 bereiken de 15 inloopteams in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 5.398 verschillende gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare positie. Daarnaast hebben ze vanuit hun laagdrempelige werking ook meer dan 1.000 anonieme contacten, waarvan niet geweten is over hoeveel verschillende gezinnen het gaat. Ze verzorgen ook ongeveer 340 doorverwijzingen naar integrale jeugdhulp.

Probleemgebonden hulp RTJ

Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg

Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg (CGG) biedt medisch-psychiatrische en psychotherapeutische hulpverlening aan mensen met ernstige psychische problemen. Elk CGG heeft een aparte werking voor kinderen en jongeren, volwassenen en ouderen. Een CGG is georganiseerd in meerdere teams op verschillende vestigingsplaatsen. In een CGG werken psychiaters, psychologen en maatschappelijk werkers.

De hulpverlening in een CGG gebeurt tijdens consultaties. Er is geen opname of verblijf. De hulpverlening in een CGG gebeurt via individuele consultaties, groepstherapie of gezinstherapie. De manier van werken gebeurt op maat van en in samenspraak met de cliënt. Samen wordt een behandelplan opgesteld met de behandeldoelstellingen.

Daarnaast kan een CGG:

- **Specifieke vormen van zorg aanbieden:** bv. alcohol-, drugs- en suïcidepreventie, forensische hulpverlening, verslavingszorg, hulpverlening aan personen met een handicap en bijkomende psychische problemen ...;
- **Samenwerken met andere partners** aan projecten, gericht op specifieke doelgroepen of thema's: bv. psychiatrische zorg in de thuissituatie, vroegdetectie van psychiatrische stoornissen, Buddywerking Vlaanderen, projecten rond familiaal geweld of kindermishandeling, projecten rond de invoering van een eerstelijnspsychologische functie, alternatieve gerechtelijke maatregelen, arbeidszorg ...;
- **Ondersteuning en consult bieden** aan andere organisaties in de zorg en hulpverlening zoals voorzieningen Jongerenwelzijn, gevangenissen, woonzorgcentra, rust- en verzorgingstehuizen, CAW ...

Er zijn 20 CGG in Vlaanderen en Brussel. Alle centra worden door Zorg en Gezondheid erkend.

De CGG houden sinds 2007 een elektronisch patiëntendossier (EPD) bij. Daaruit komen de cijfers die de werking van de CGG in kaart brengen en van belang zijn voor beleidsvoorbereiding en -opvolging. Het jaarverslag brengt enkele kerncijfers over de werking van de CGG in Vlaanderen. Meer cijfers zijn te vinden op <http://www.zorg-en-gezondheid.be/centra-voor-geestelijke-gezondheidszorg>.

Binnen integrale jeugdhulp situeren de CGG zich in de probleemgebonden hulp. Rechtstreekse toegang kan, maar het is aan te bevelen om een psychisch probleem eerst te bespreken met een hulpverlener op de eerste lijn (huisarts, CLB, CAW ...). Deze kan een eerste inschatting maken van het probleem en indien nodig doorverwijzen naar meer gespecialiseerde hulp, zoals een CGG.

Ook andere voorzieningen bieden gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg aan, zoals een psychiatrisch ziekenhuis, een zelfstandig werkende psychiater, een Centrum voor Ambulante Revalidatie, enz. Deze komen verder in dit jaarverslag niet terug. Al deze hulpverleners, zowel uit gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg als uit andere jeugdhulpsectoren, verenigen zich in regionale netwerken 'geestelijke gezondheid kinderen en jongeren'. Er is 1 netwerk per provincie gevormd en een tweetalig netwerk in Brussel. Deze netwerken staan in voor de implementatie van de activiteitenprogramma's die beschreven staan in de Gids 'naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren'. Deze Gids werd door de verschillende bevoegde ministers voor Volksgezondheid ondertekend en voorgesteld op 28 mei 2015 en omvat onder meer een 'Nationaal Plan nieuw beleid geestelijke gezondheid kinderen en jongeren 2015-2020'. De komende jaren zal de Vlaamse overheid samen met de andere deelstaten en federale overheid werk maken van de

uitvoering van dit plan. We verwachten van de regionale netwerken dat ze hun krachten bundelen om hiaten te ontdekken, creatieve oplossingen te vinden, en nog beter samen te werken met als doel een geïntegreerde geestelijke gezondheidszorg op maat in de leefomgeving van de minderjarige. Het nieuwe beleid krijgt uitvoering in opeenvolgende stappen. Een eerste prioriteit is de versterking van het crisisaanbod voor kinderen en jongeren. Nadien wordt in elke regio een programma langdurige zorg geïmplementeerd en vervolgens een programma intersectorale consult en liaison. Daarna kunnen nog andere programma's volgen. Het is uiteraard erg belangrijk dat de implementatie in goede afstemming gebeurt met het Vlaamse beleid inzake jeugdhulp. We streven naar een bundeling van krachten van bestaande en nieuwe initiatieven.

Lees meer over het beleid rond geestelijke gezondheid bij kinderen en jongeren op www.psy0-18.be.

Tabel: Aantal unieke cliënten van 0 t.e.m. 25 jaar binnen CGG

Referentienr. tabel: 141

	Vlaams-B	West-Vlaa	Oost-Vlaa	Limburg	Antwerpe	Totaal	%
0-5 jarigen	104	53	117	54	197	525	2,7
6-11 jarigen	1015	803	1022	926	1146	4912	24,8
12-17 jarigen	1342	1157	1734	1351	1606	7190	36,3
18-21 jarigen	703	653	818	728	891	3793	19,2
22-25 jarigen	621,0	568,0	645,0	614,0	919,0	3367,0	17,0
Totaal	3785,0	3234,0	4336,0	3673,0	4759,0	19787,0	100
%	19,1	16,3	21,9	18,6	24,1	100,0	

Bovenstaande tabel toont het aantal unieke cliënten CGG in 2015, per leeftijdsgroep en per regio. Unieke cliënten betekent dat elk kind of elke jongere slechts één keer is meegeteld. In totaal worden in 2015 19.787 cliënten jonger dan 25 jaar behandeld in de CGG.

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op het aantal zorgperiodes, dat is de behandel eenheid in een CGG. Sommige cliënten kennen per jaar meer dan 1 zorgperiode: als iemand een behandeling krijgt voor 2 verschillende problemen, of een behandeling in het begin en één later op het jaar, zijn dat 2 afzonderlijke zorgperiodes. Daarom zijn er elk jaar iets meer zorgperiodes dan unieke cliënten. In totaal zijn er in 2015 20.077 actieve zorgperiodes van 0- tot 25-jarigen in de CGG.

Tabel: Verwijzers CGG 0-25 jarigen

Referentienr. tabel: 142

	0-5 jarigen		6-11 jarigen		12-17 jarigen		18-21 jarigen		22-25 jarigen		0-25 jarigen	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
andere professionele verwijz	223	42.40	1439	29.05	1990	27.37	1308	33.80	1467	42.45	6427	32.01
initiatief jongere of omgeving	99	18.82	954	19.26	1550	21.32	928	23.98	906	26.22	4437	22.10
CLB	54	10.27	1064	21.48	1451	19.96	381	9.84	28	0.81	2978	14.83
Huisarts	30	5.70	299	6.04	595	8.18	532	13.75	602	17.42	2058	10.25
diensten Jongerenwelzijn	29	5.51	396	7.99	654	8.99	198	5.12	41	1.19	1318	6.56
School	25	4.75	448	9.04	512	7.04	239	6.18	76	2.20	1300	6.48
CAW	16	3.04	96	1.94	153	2.10	159	4.11	241	6.97	665	3.31
diensten VAPH	5	0.95	82	1.66	132	1.82	58	1.50	74	2.14	351	1.75
diensten Kind en Gezin	43	8.17	141	2.85	96	1.32	25	0.65	19	0.55	324	1.61
Jeugdrechtbank & Jeugdparke	2	0.38	35	0.71	138	1.90	42	1.09	2	0.06	219	1.09
alle zorgperiodes	526	100.00	4954	100.00	7271	100.00	3870	100.00	3456	100.00	20077	100.00

Bovenstaande tabel toont hoe een cliënt bij een CGG komt: rechtstreeks of via een professionele doorverwijzer. Zo zijn de CLB een belangrijke verwijzer naar de CGG voor kinderen en jongeren (tot en met 17 jaar). Vanaf 18 jaar komt de huisarts sterker in beeld als verwijzer.

'Initiatief jongere of omgeving' staat voor jongeren die rechtstreeks naar een CGG stappen, al eerder in een CGG behandeling kregen of via vrienden of familie bij het CGG terecht komen.

Diensten Kind en Gezin zijn verwijzingen vanuit consultatiebureaus, vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) en centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG).

Voor de sectoren CLB en CAW is er geen onderscheid tussen typemodules brede instap en vervolghulp RTJ.

Ook voor volgende tabellen geldt dat sommige cliënten per jaar meer dan 1 zorgperiode kennen: als iemand een behandeling krijgt voor 2 verschillende problemen, of een behandeling in het begin en één later op het jaar, zijn dat 2 afzonderlijke zorgperiodes. Daarom zijn er elk jaar iets meer zorgperiodes dan unieke cliënten.

Tabel: Aanmeldingsredenen 0-25 jarigen: jongens vs. meisjes

Referentienr. tabel: 143

	Jongens		Meisjes	
	N	%	N	%
PSYCHISCHE PROBLEMEN	2150	21.01	3655	37.13
GEDRAGSPROBLEMEN	2318	22.65	1014	10.30
INTERACTIEPROBLEMEN	1254	12.25	1618	16.44
VERWERKINGSPROBLEMEN	910	8.89	1290	13.10
ONTWIKKELINGSPROBLEMEN	1254	12.25	508	5.16
VERSLAVINGSPROBLEMEN	832	8.13	198	2.01
SLACHTOFFERSCHAP	248	2.42	517	5.25
SPECIFIEKE MODALITEIT	349	3.41	198	2.01
GEEN KLACHTEN	284	2.78	244	2.48
KLACHTEN M.B.T. LICHAAMELIJK - FYSIOLOGISCH FUNCTIONEREN	157	1.53	312	3.17
KLACHTEN M.B.T. REALITEITSCONTROLE	198	1.93	88	0.89
MAATSCHAPPELIJKE PROBLEMEN/SOCIALE INSCHAKELING	175	1.71	82	0.83
ONBEKEND	77	0.75	93	0.94
ANDER PROBLEEM	23	0.22	23	0.23
BETROKKEN BIJ DE HULP AAN ANDERE CLIENT	4	0.04	4	0.04
alle zorgperiodes*	10233	100.00	9844	100.00

De tabel boven toont de meest voorkomende aanmeldingsredenen, gegroepeerd in grotere categorieën. Er zijn duidelijke verschillen tussen meisjes en jongens. Meisjes worden vaker aangemeld met psychische problemen, jongens met gedragsproblemen.

Onderstaande tabellen gaan dieper in op de concrete aanmeldingsredenen bij jongens en meisjes, per leeftijdsgroep.

Tabel: top 5 aanmeldingscategorie per leeftijdscategorie – jongens

Referentienr. tabel: 144

0-11 jaar		12-17 jaar		18-25 jaar	
top 5 detailcategorieën	zorgper.	top 5 detailcategorieën	zorgper.	top 5 detailcategorieën	zorgper.
oppositieel gedrag bij kinderen	335	oppositieel gedrag bij kinderen	256	depressieve stemming	90
agressie	246	aandacht en concentratieprobleem	231	suicidepoging/gedachten	40
ouder-kind emotioneel/hechting	238	depressieve stemming	219	agressie	40
aandacht en concentratieprobleem	229	agressie	211	angsten/fobie	37
ander gedragsprobleem	183	autisme	192	aandacht en concentratieprob	35

Tabel: top 5 aanmeldingscategorie per leeftijdscategorie – meisjes

Referentienr. tabel: 145

0-11 jaar		12-17 jaar		18-25 jaar	
top 5 detailcategorieën	zorgper.	top 5 detailcategorieën	zorgper.	top 5 detailcategorieën	zorgper.
ouder-kind emotioneel/hechting	233	depressieve stemming	434	depressieve stemming	434
angsten/fobie	188	suicidepoging/gedachten	279	suicidepoging/gedachten	279
oppositieel gedrag bij kinderen	150	ouder-kind emotioneel/hechting	269	ouder-kind emotioneel/hechting	269
verwerking echtscheiding ouders	145	angsten/fobie	191	angsten/fobie	191
ouder-kind opvoedingsprobleem	106	oppositieel gedrag bij kinderen	158	oppositieel gedrag bij kinderen	158

Tabel: Kenmerken zorgperiodes CGG 0-25 jarigen: aantal hulpactiviteiten

Referentienr. tabel: 146

leeftijd	aantal hulpactiviteiten	aantal zorgperiodes	gemidd. aantal hulpect. per zorgperiode
0-5 jarigen	902	182	5,0
6-11 jarigen	10448	1472	7,1
12-17 jarigen	18068	2648	6,8
18-21 jarigen	11493	1857	6,2
22-25 jarigen	8913	1548	5,8

Bovenstaande tabel toont het aantal actieve zorgperiodes in 2015 (die ook in 2015 zijn beëindigd) en het aantal hulpactiviteiten in 2015, per leeftijdsgroep. Dit levert een gemiddeld aantal hulpactiviteiten per zorgperiode, per leeftijdsgroep. Het gemiddelde blijkt gelijkaardig in de verschillende leeftijdsgroepen.

CGG bieden een breed palet aan hulpactiviteiten:

- Indicatiestelling: intake, soorten diagnostische onderzoeken, adviesgesprek, cliëntoverleg ...;
- Begeleiding: psychosociale begeleiding, groepsbegeleiding voor KOPP, specifieke groepsbegeleiding, huisbezoek ...;
- Behandeling: individuele therapie, groepstherapie, speltherapie, gezinstherapie ...;
- Activering: dagbesteding – educatie, dagbesteding – arbeidsgericht ...;
- Psycho-educatie: sociale vaardigheidstraining ...

Tabel: Wachttijden tussen aanmelding, eerste en tweede consultatie

Referentienr. tabel: 147

leeftijd	Wachtijd tot 1ste consult		Wachtijd tss. 1ste en 2de consult		Wachtijd van aanmelding tot 2de consult	
	Gemiddelde	Percentiel 75**	Gemiddelde	Percentiel 75**	Gemiddelde	Percentiel 75*
0-5 jarigen	46	57	42	47	86	105
6-11 jarigen	65	74	54	58	122	159
12-17 jarigen	50	52	41	43	92	111
18-21 jarigen	38	42	37	37	77	92
22-25 jarigen	38	42	38	41	79	92
Totaal	49	53	43	45	94	116

Bovenstaande tabel toont zowel de gemiddelde waarde als percentiel 75. De gemiddelde waarde kan nl. vertekend worden door extreme waarden en geeft daarom niet altijd een waarheidsgetrouw beeld. Daarom zijn de cijfers aangevuld met percentiel 75. Dit geeft de maximale wachttijd weer voor de meerderheid (75%) van de cliënten. De tabel toont:

- hoelang een cliënt gemiddeld moet wachten op een 1e gesprek binnen CGG en binnen hoeveel dagen 75% van de cliënten een 1e gesprek krijgt;

- hoelang een cliënt gemiddeld moet wachten tussen het 1e en het 2e gesprek en binnen hoeveel dagen 75% van de cliënten een 2e gesprek krijgt binnen CGG nadat het 1e gesprek heeft plaatsgevonden;
- hoelang een cliënt gemiddeld moet wachten vanaf het moment van aanmelding tot de start van de behandeling, waarbij de start van de behandeling gelijk staat aan de 2e consultatie. Daarnaast staat in deze tabel ook binnen hoeveel dagen na aanmelding 75% van het cliënteel een 2e consultatie krijgt.

In 2015 krijgt 75% van de 0- tot 25-jarigen een eerste afspraak in een CGG binnen 53 dagen na de aanmelding.

Het eerste gesprek is meestal een intake, het tweede gesprek wordt doorgaans gezien als de start van de behandeling binnen CGG. In 2015 krijgt 75% van de 0- tot 25-jarigen een 2e consultatie in een CGG binnen 45 dagen na de 1e consultatie.

In 2015 kan 75% van de behandelingen bij 0- tot 25-jarigen starten binnen 116 dagen na de aanmelding in het CGG. Hierbij staat de start van de behandeling gelijk aan de 2e consultatie.

De langste wachttijden gelden voor de 6- tot 11-jarigen.

Centra voor algemeen welzijnswerk

In 2015 begeleidt het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) 6.459 jongeren onder de 25 jaar.

Tabel: Aantal begeleidingen, volgens leeftijd en per provincie

Referentienr. tabel: 133

Leeftijd	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11 jaar	335	220	364	228	247	1.394	21,6
12-17 jaar	287	121	182	199	319	1.108	17,2
18 - 25 jaa	1.004	499	814	791	849	3.957	61,3
Totaal	1.626	840	1.360	1.218	1.415	6.459	100,0
%	25,2	13,0	21,1	18,9	21,9	100,0	

Tabel: Aantal begeleidingen per typemodule

Referentienr. tabel: 134

	Aantal	%
Begeleiding psychische en persoonlijke problemen	893	16,30%
Bezoekruimte gerechtelijke context	444	8,10%
Integrale residentiële begeleiding thuisloosheid	393	7,20%
Begeleid zelfstandig wonen voor jongvolwassenen	364	6,60%
Integrale individuele begeleiding	330	6,00%
Opvang van kinderen van ouders in een opvangsituatie	314	5,70%
Individuele begeleiding slachtofferschap	300	5,50%
Integrale residentiële begeleiding van jongvolwassenen	255	4,70%
Begeleid wonen	249	4,50%
Preventieve woonbegeleiding	173	3,20%
Integrale begeleiding in het kader van studio-opvang	173	3,20%
Begeleiding DIZ	161	2,90%
Crisisbegeleiding - residentieel	148	2,70%
Begeleiding intrafamiliaal geweld	137	2,50%
Begeleiding basisrechten	114	2,10%
Groepsbegeleiding	105	1,90%
Integrale residentiële begel. slachtoffers partnergeweld	99	1,80%
Psychotherapie	82	1,50%
Begeleiding GPP - individueel	79	1,40%
Integrale gezinsbegeleiding	74	1,40%
Bemiddeling conflicten tussen jongeren en hun ouders	73	1,30%
Begeleiding SIB	64	1,20%
Begeleiding partnerrelatie	63	1,10%
Bezoekruimte vrijwillige context	59	1,10%
Gezinsbegeleiding	47	0,90%
Begeleiding seksueel grensoverschrijdend gedrag	42	0,80%
Begeleiding opvoedingsonzekerheid	41	0,70%
Begeleiding seksuele delinquenten	38	0,70%
Begeleiding LDSG	35	0,60%
Ouderschapsbemiddeling	33	0,60%
Gezinstherapie	24	0,40%
Begeleiding scheidingsproces	24	0,40%
Begeleiding GPP - groep	12	0,20%
Scheidingsbemiddeling	10	0,20%
Begeleiding seksuele problemen en geboorteregeling	9	0,20%
Begeleiding ouder-kind contact in detentie	6	0,10%
Integrale begeleiding naastbestaanden van gedetineerden	6	0,10%
Integrale begeleiding gedetineerden in detentiecontext	5	0,10%
Relatietherapie	3	0,10%
Totaal	5481	100,00%

De meeste begeleidingen situeren zich binnen de problematiek van psychische en persoonlijke problemen (16%). De tabel laat zien dat jongeren in vele typemodules in begeleiding geholpen worden, dus niet alleen in de typemodules specifiek gericht op jongeren. De lijst van typemodules is niet gebaseerd op leeftijd maar op type-aanbod.

Het aantal typemodules (5.481) is niet gelijk aan het aantal jongeren in begeleiding (6.459), omdat niet elke jongere in begeleiding automatisch gebonden is aan een typemodule. Een jongere kan als cliënt aangeduid zijn in een gesprek in 2015, maar toch geen typemodule-formulier hebben toegekend, bv. wanneer de typemodule bij de ouders is aangeduid en dus niet gelinkt is aan de jongere zelf.

Tabel: Aantal begeleid zelfstandig wonen voor jongeren

Referentienr. tabel: 135

Leeftijd	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11 jaar	0	0	0	0	6	6	1,7
12-17 jaar	8	0	5	11	6	30	8,3
18 - 25 jaa	32	13	81	121	80	327	90,1
Totaal	40	13	86	132	92	363	100,0
%	11,0	3,6	23,7	36,4	25,3	100,0	

Bij de typemodule begeleid zelfstandig wonen zijn er in West-Vlaanderen 6 cliënten tussen 0-11 jaar. Deze kinderen krijgen samen met hun ouders de typemodule begeleid zelfstandig wonen toegekend omdat zij samen worden begeleid in het kader van woonvaardigheden.

Tabel: Aantal individuele begeleidingen in het kader van slachtofferschap

Referentienr. tabel: 136

Leeftijd	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11	17	6	23	11	23	80	26,7
dec/17	9	10	41	15	32	107	35,7
18 - 25	12	14	36	32	19	113	37,7
Totaal	38	30	100	58	74	300	100,0
%	12,7	10,0	33,3	19,3	24,7	100,0	

De individuele begeleiding in het kader van slachtofferschap gaat over hulp aan jongeren die slachtoffer zijn van geweld en misbruik of betrokken zijn bij verkeersongevallen en misdrijven. In 2015 gaat het over 300 kinderen en jongeren.

Tabel: Aantal jongeren begeleid in de bezoekerimte: vrijwillig en gerechtelijk

Referentienr. tabel: 137

Leeftijd	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11 jaar	68	62	118	37	45	330	65,7
12-17 jaar	16	19	43	14	16	108	21,5
18 - 25 jaa	11	12	17	9	15	64	12,7
Totaal	95	93	178	60	76	502	100,0
%	18,9	18,5	35,5	12,0	15,1	100,0	

In de bezoekerimte kunnen ouders en kinderen terecht om het contact te herstellen binnen een veilig kader, vaak via een vonnis door een rechter. Niet alleen worden de contacten tussen kinderen en ouders zo bevorderd, de bezoekerimte streeft ook naar een gepast herstel van betekenisvolle relaties tussen ouders en kind. Het welbevinden van het kind staat centraal. Komt de integriteit van het kind of één van de ouders in het gedrang, dan wordt daar gepast mee omgegaan door eventueel het aanbod stop te zetten of op te schorten. In 2015 krijgen 502 kinderen en jongeren zo de kans om het contact met één van de ouders en eventueel grootouders te herstellen.

Tabel: Aantal jongeren begeleid binnen een integrale gezinscontext

Referentienr. tabel: 138

Leeftijd	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	%
0 - 11 jaar	3	0	1	9	14	27	36,5
12 - 17 jaa	4	0	5	6	3	18	24,3
18 - 25 jaa	1	2	5	4	17	29	39,2
Totaal	8	2	11	19	34	74	100,0
%	10,8	2,7	14,9	25,7	45,9	100,0	

Bij integrale gezinsbegeleiding wordt niet alleen de jongere begeleid maar ook (één van) de ouders, en eventueel broers en zussen. Veelal start deze begeleiding vanuit de noden en behoefte van de ouders en worden de kinderen met hun instemming daarbij betrokken.

Tabel: Aantal cliënten 'doorverwezen naar', per provincie

Referentienr. tabel: 139

	Antwerpen	Limburg	Oost Vlaa	Vlaams Br	West Vlaa	Totaal	
Algemeen welzijnswerk	38	7	24	19	15	103	9,0%
Jongerenwelzijn	15	7	3	29	8	62	5,0%
Diensten personen met een ha	8	5	9	4	6	32	3,0%
Kind en gezin	9	10	9	1	12	41	3,0%
Geestelijke gezondheidszorg	58	29	40	52	23	202	17,0%
Sociale dienst OCMW	45	49	38	36	53	221	19,0%
Medische sector algemeen	15	0	13	7	9	44	4,0%
Tewerkstelling en arbeid	15	9	35	11	32	102	9,0%
Huisvesting	10	10	46	3	35	104	9,0%
andere	33	37	86	59	58	273	23,0%
totaal	246	163	303	221	251	1184	100,0%

Van de 6.459 jongeren die het CAW begeleidt in 2015, zijn 1.184 cliënten doorverwezen. Er zijn 440 doorverwijzingen binnen integrale jeugdhulp. Een groot deel daarvan (n=202), wordt doorverwezen naar de geestelijke gezondheidszorg. De doorverwijzing naar een CAW (n=103) betreft verwijzingen naar een ander CAW, bv. wanneer:

- iemand aangemeld wordt bij het ene CAW maar in het werkingsgebied van een ander CAW woont;
- het voor een cliënt gemakkelijker is om bij een ander CAW te geraken (bv. dichterbij huis);
- de cliënt verhuist is;
- het beter aansluit bij de hulpverlening van andere diensten.

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) bevat diverse vormen van ondersteuning waarvoor geen indicatiestelling of een jeugdhulpbeslissing vereist is. Hieronder vallen zowel de diensten die erkend zijn om rechtstreeks toegankelijke hulp aan te bieden, als de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp van de diensten thuisbegeleiding, de diensten ondersteuningsplan en de centra voor ontwikkelingsstoornissen.

Rechtstreeks Toegankelijke Hulp

Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH) biedt ondersteuning aan personen met een (vermoeden van) handicap. Dit hoeft niet te gebeuren via de intersectorale toegangspoort. In principe kan elke erkende VAPH-voorziening ervoor kiezen om RTH aan te bieden (hetzij via een aparte erkenning of door het krijgen van middelen van een erkende dienst RTH).

RTH heeft een dubbel doel:

- Laag intensieve of laagfrequente ondersteuning vlot toegankelijk maken voor de persoon met een handicap. Zo kan deze geholpen worden zonder het doorlopen van de procedures om toegang te krijgen tot niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening;
- Vermijden dat personen met een beperkte ondersteuningsvraag onnodig gebruik maken van te intensieve en duurdere vormen van ondersteuning die niet-rechtstreeks toegankelijk zijn. In veel gevallen kan een regelmatige en laagdrempelige ondersteuning van de minderjarige en

zijn context of beperkt verblijf de noodzaak aan verdere, intensievere vormen van ondersteuning verminderen.

In 2015 kan iedere persoon met een (vermoeden van) handicap maximaal 12 dagen verblijf per jaar (nachtopvang), 24 dagen dagopvang en 12 psychosociale begeleidingen krijgen vanuit het VAPH. Tijdens de eerste twee jaar samen mogen er 48 begeleidingen worden verstrekt.

RTH richt zich bewust op personen die met beperkte ondersteuning, samenwerking en gerichte doorverwijzing voldoende handicapspecifieke ondersteuning krijgen binnen dit rechtstreeks toegankelijk ondersteuningspakket. Het is evenwel niet uitgesloten dat personen die meer ondersteuning nodig hebben, in afwachting van deze meer intensieve ondersteuning, al gebruik maken van RTH. In 2016 is een nieuw besluit rond RTH gestemd dat de regels wijzigt en meer rechtstreeks toegankelijke ondersteuning toelaat, alsook een flexibelere inzet ervan.

De functies kunnen ook gecombineerd worden. Personen die gebruik maken van verblijf kunnen dus ook gebruik maken van dagopvang.

Het VAPH registreert de begeleidingsovereenkomsten van de cliënten, met de start- en einddatum van de geboden ondersteuning. Elke organisatie die RTH aanbiedt, registreert per cliënt ook de aangeboden functies (verblijf, dagopvang, begeleiding).

Tabel: Aantal unieke cliënten RTH, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 18

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	150	22	17	7	60	256	8,8
6-11 jaar	270	80	80	52	118	600	20,7
12-17 jaar	197	76	65	43	82	463	16,0
18-21 jaar	242	72	126	114	85	639	22,0
22-25 jaar	359	115	172	138	156	940	32,4
TOTAAL	1218	365	460	354	501	2898	
%	42,0	12,6	15,9	12,2	17,3		

De grootste groep RTH-gebruikers is tussen de 18 en 25 jaar (54%).

De ondersteuning bij minderjarigen is eerder beperkt. De grootste groep hier zijn kinderen van de lagere schoolleeftijd, mogelijk door de aanwezigheid van een aantal regionale projecten met kinderen in het buitengewoon onderwijs die geen gebruik maken van niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning. Vroeger was dit vaak wel het geval: bv. de combinatie van naar school gaan en gebruik maken van een (semi-)internaat op dezelfde campus. Deze kinderen hebben voldoende aan beperkte ondersteuning via bv. begeleiding van het netwerk en de school.

In Antwerpen en West-Vlaanderen valt het hoge aantal gebruikers van RTH op voor de jongste kinderen (0-5 jaar) (telkens ongeveer 12%).

Tabel: Aantal cliënten RTH, functie verblijf, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 19

VERBLIJF	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	7	1	6	2	3	19	7,7
6-11 jaar	12	5	18	10	19	64	25,8
12-17 jaar	10	5	17	14	15	61	24,6
18-21 jaar	25	9	7	5	12	58	23,4
22-25 jaar	16	8	5	3	14	46	18,5
TOTAAL	70	28	53	34	63	248	
%	28,2	11,3	21,4	13,7	25,4		

Tabel: Aantal cliënten RTH, functie dagopvang, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 20

DAGOPVANG	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	49	13	14	5	32	113	10,4
6-11 jaar	105	37	57	42	60	301	27,7
12-17 jaar	74	21	35	29	45	204	18,8
18-21 jaar	68	31	23	32	27	181	16,7
22-25 jaar	106	51	39	38	53	287	26,4
TOTAAL	402	153	168	146	217	1086	
%	37,0	14,1	15,5	13,4	20,0		

Tabel: Aantal cliënten RTH, functie ambulante begeleiding, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 21

AMBULANTE BEGELEIDING	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	74	6	2	1	9	92	9,8
6-11 jaar	112	14	28	18	30	202	21,5
12-17 jaar	82	23	25	25	16	171	18,2
18-21 jaar	64	27	29	45	26	191	20,3
22-25 jaar	136	36	32	39	40	283	30,1
TOTAAL	468	106	116	128	121	939	
%	49,8	11,3	12,4	13,6	12,9		

Tabel: Aantal cliënten RTH, functie mobiele begeleiding, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 22

MOBIELE BEGELEIDING	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	72	6	4	3	28	113	6,2
6-11 jaar	136	52	29	12	61	290	15,8
12-17 jaar	105	54	28	16	39	242	13,2
18-21 jaar	172	53	105	80	61	471	25,7
22-25 jaar	283	68	139	107	121	718	39,1
TOTAAL	768	233	305	218	310	1834	
%	41,9	12,7	16,6	11,9	16,9		

Een beperkt aantal gebruikers van RTH maakt daadwerkelijk gebruik van de functie verblijf (slechts een kleine 9%). Bijna 37% van de gebruikers van RTH maakt gebruik van dagopvang.

Het overgrote deel van de gebruikers van RTH maakt gebruik van:

- mobiele begeleiding (63,3%): de hulpverlener gaat voor de aangeboden ondersteuning naar het kind en zijn netwerk;
- ambulante begeleiding (32%): de minderjarige en/of zijn netwerk verplaatst zich voor de ondersteuning naar de hulpverlener.

Deze hulp is heel laagdrempelig en biedt voor heel wat gezinnen voldoende antwoord op de ondersteuningsvraag.

Thuisbegeleiding

Thuisbegeleidingsdiensten bieden mobiele en ambulante begeleiding aan minderjarigen en hun gezin, vooral thuis maar ook in het ruime netwerk (school, buurt ...). De begeleiding kan zowel rechtstreeks toegankelijk zijn als niet-rechtstreeks toegankelijk (hoogfrequente, intensieve begeleiding vanuit de thuisbegeleidingsdiensten).

In heel Vlaanderen zijn er 26 thuisbegeleidingsdiensten, verspreid over de vijf provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze werken rond diverse doelgroepen (verstandelijke, motorische, visuele en/of auditieve handicap, gedrags- en emotionele stoornissen en autisme). Voor sommige doelgroepen is er een thuisbegeleidingsdienst in elke provincie, voor andere (bv. visuele of auditieve handicap) bedient één dienst meerdere provincies.

De cijfers hieronder tonen het deel thuisbegeleiding dat valt onder rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) in 2015.

Tabel: Aantal unieke cliënten rechtstreeks toegankelijke thuisbegeleiding, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 23

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	471	472	575	422	447	2387	41,2
6-11 jaar	732	266	171	220	279	1668	28,8
12-17 jaar	528	233	98	85	197	1141	19,7
18-21 jaar	150	76	57	30	91	404	7,0
22-25 jaar	50	31	33	21	60	195	3,4
TOTAAL	1931	1078	934	778	1074	5795	
%	33,3	18,6	16,1	13,4	18,5		

Bijna 60% van de cliënten van de thuisbegeleidingsdiensten maakt in 2015 gebruik van het rechtstreeks toegankelijk aanbod. Dit cijfer zal mogelijk nog stijgen door een verschuiving in diverse sectoren van contextbegeleiding naar rechtstreeks toegankelijke begeleiding.

Het groot aantal cliënten bij de jongste leeftijdsgroep is opvallend. De laatste jaren wordt steeds meer geïnvesteerd in 'vroegbegeleiding', met een positief effect op de verhouding tussen draagkracht en draaglast binnen het gezin en een mogelijk preventief effect naar het ontstaan van secundaire problematieken (bv. gedragsproblemen). Daarnaast is er binnen deze leeftijdsgroep veelal nog geen formele diagnose gesteld (vaak gaat het om een vermoeden van handicap).

Dienst Ondersteuningsplan

Een persoon met een (vermoeden van) handicap kan een beroep doen op een Dienst Ondersteuningsplan (DOP) om inzicht te krijgen in de meest aangewezen soort(en) ondersteuning, al dan niet gefinancierd door het VAPH. Het DOP brengt - samen met de persoon met een handicap en zijn netwerk - de vragen, wensen, ondersteuningsnoden en mogelijkheden in kaart. Dat leidt tot een ondersteuningsplan. De Diensten Ondersteuningsplan zijn opgericht in functie van de vermaatschappelijking van de zorg voor personen met een beperking en hebben expertise in krachtgericht en netwerkversterkend werken. Per provincie is er één dienst.

Tabel: Aantal unieke cliënten DOP, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 24

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	6	0	0	5	3	14	1,3
6-11 jaar	8	0	5	10	6	29	2,7
12-17 jaar	19	13	21	6	11	70	6,5
18-21 jaar	174	70	150	59	62	515	47,8
22-25 jaar	153	49	97	40	91	430	39,9
TOTAAL	368	132	277	120	180	1077	
%	34,2	12,3	25,7	11,1	16,7		

De meeste gebruikers van een DOP zijn tussen de 18 en 25 jaar. Veelal wordt een DOP geconsulteerd op sleutelmomenten in het leven, zoals de overgang naar volwassenheid. Vaak wordt dan pas werk gemaakt van het opstellen van een ondersteuningsplan omdat de vragen dan ook het meest prangend worden: het samen zoeken naar mogelijkheden binnen wonen, werken ...

Onder de 18 jaar is het aantal cliënten eerder beperkt, hoewel een DOP hier ook erg zinvol kan zijn. In 2016 wordt verder werk gemaakt om de ondersteuning die zij kunnen bieden aan minderjarigen, verder bekend te maken.

Centra voor ontwikkelingsstoornissen

De hoofdpdracht van een centrum voor ontwikkelingsstoornissen (COS) is een zo vroeg mogelijke detectie, diagnose en oriëntering van kinderen met een (vermoeden van) ontwikkelingsstoornis. Om zo snel mogelijk op de meest gepaste manier ondersteuning te bieden, voeren artsen, psychologen, kinesisten, maatschappelijk werkers en logopedisten een diepgaand, gespecialiseerd en multidisciplinair onderzoek uit. Dat heeft als doel de mogelijkheden en beperkingen van het kind in kaart te brengen en eventueel de juiste diagnose te stellen.

Het COS kan op basis van deze diagnose ook adviezen geven en het kind en de ouders oriënteren naar de meest geschikte ondersteuningsvorm.

Tabel: Aantal unieke cliënten COS, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 25

	COS Antwerpen	COS Brussel	COS Gent	COS Leuven	totaal	%
0-1 jaar	251	258	364	47	920	21,9
2-3 jaar	365	198	402	513	1478	35,1
4-6 jaar	290	231	354	523	1398	33,2
vanaf 7 jaar	135	74	146	56	411	9,8
totaal	1041	761	1266	1139	4207	
%	24,7	18,1	30,1	27,1		

De 2 tot 6-jarigen vormen ruim twee derde (68%) van het totaal aantal onderzochte kinderen:

- Kinderen tussen 2 en 3 jaar zijn het sterkst vertegenwoordigd. Zij krijgen bij aanmelding ook voorrang op oudere kinderen en dit in functie van de doelstelling van een COS;
- In functie van de overgang van kleuter naar lager onderwijs, is ook de leeftijdsgroep van 4 tot 6 jaar heel sterk aanwezig. Deze groep wordt vooral doorverwezen door CLB en scholen, maar ook ouders komen zelf aankloppen bij een COS voor een ontwikkelingsonderzoek.

Kind en Gezin

Functie: Begeleiding RTJ

Een centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken. CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 erkende en gesubsidieerde CKG in Vlaanderen.

De kernopdracht van een CKG bestaat uit:

- mobiele begeleiding;
- ambulante trainingen en dagopvang;
- crisisopvang;
- korte residentiële opvang.

De hulpverlening is rechtstreeks toegankelijk en vertrekt vanuit de bereidheid van de ouders om hieraan mee te werken.

Daarnaast kan een CKG ook langdurig residentiële opvang aanbieden. Deze vorm van hulpverlening is niet-rechtstreeks toegankelijk en gericht op gezinnen met meervoudige problemen.

De tabel hieronder vermeldt de cijfers m.b.t. de mobiele begeleiding. Deze is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken, bestaat voornamelijk uit begeleiding aan huis en gefocust op de ouder-kind interactie in een opvoedingscontext. Daarnaast kan het ook worden gekoppeld aan een residentieel verblijf.

Het mobiele begeleidingsaanbod bestaat uit vijf typemodules, die variëren in begeleidingsduur en frequentie van contacten:

- **Kort licht mobiele gezinsbegeleiding:** van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 contact per week; van 1u tot 3u per contact;
- **Lang licht mobiele gezinsbegeleiding:** van 3 maand tot 1 jaar; gemiddeld 1 contact per week; van 1u tot 3u per contact;

- **Zeer kort intensieve mobiele gezinsbegeleiding:** maximaal 28 dagen; van 3 tot 5 contacten per week; van 1u tot 5u per contact;
- **Kort intensieve mobiele gezinsbegeleiding:** van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 3 contacten per week; van 1u tot 3u per contact;
- **Middellang intensieve mobiele gezinsbegeleiding:** van 3 maand tot 6 maand; gemiddeld 3 contacten per week; van 1u tot 3u per contact.

Binnen de typemodules worden ook specifieke modules en methodieken ingezet:

- In een beperkt aandeel van het kort lichte aanbod wordt Triple P level 5 ingezet (1%);
- De zeer kort intensieve typemodule bestaat bijna uitsluitend uit crisisaanbod via het crisisnetwerk integrale jeugdhulp (90%);
- De middellang intensieve typemodule wordt bijna uitsluitend volgens de methodiek Amberbegeleidingen aangeboden (92%). Dat is een specifieke vorm van gezinsbegeleiding voor kwetsbare gezinnen met zeer jonge baby's.

Daarnaast kunnen CKG op eigen vraag formeel goedgekeurde **weesmodules** aanbieden onder de functie (mobiele) begeleiding. Een weesmodule is een typemodule, maar geen van bovenstaande. Het is een experimenteel of innovatief aanbod waarin een CKG een bepaalde nood aan hulp op een bepaald ogenblik in een bepaalde regio aantoonst. In 2015 zijn er twee weesmodules door twee CKG: aanbod voor gedetineerde vaders en aanbod opvoedingsondersteuning gelinkt aan kinderopvang.

In 2015 staan de CKG in voor de mobiele begeleiding van 2.975 gezinnen met één of meerdere kinderen. De registratie gebeurt steeds bij één kind van het gezin in begeleiding. Zes op tien van deze kinderen is jonger dan zes jaar (62%), 37% is tussen zes en elf jaar oud en een minderheid is twaalf jaar (2%). CKG richten zich dus duidelijk op gezinnen met jonge kinderen.

Tabel: Leeftijd unieke minderjarigen in mobiele begeleiding

Referentienr. tabel: 5

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	VI. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jariger	537	240	304	342	406	1829	61,5
6-11 jarige	347	146	189	230	182	1094	36,8
12-17 jarig	15	4	10	9	13	51	1,7
Totaal	899	390	503	581	601	2975	
%	30,2	13,1	16,9	19,5	20,2		

Het gros van de mobiele begeleidingen bestaat uit lang lichte (1.867 gezinnen) en kort lichte (1.160 gezinnen) gezinsbegeleidingen. In mindere mate worden ook middellang intensieve (118 gezinnen), kort intensieve (96 gezinnen) en zeer kort intensieve (31 gezinnen) mobiele begeleidingen ingezet. Ten slotte bereiken de weesmodules 98 gezinnen.

Tabel: Aantal unieke gezinnen per typemodule in mobiele begeleiding (lopende in 2015)

Referentienr. tabel: 6

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	VI. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
Kort licht	312	147	194	259	247	1160	34,4
Lang licht	614	250	324	382	302	1872	55,5
Zeer kort	0	0	0	14	17	31	0,9
Kort inten	53	4	7	0	32	96	2,8
Middellan	23	31	31	30	3	118	3,5
Weesmod	16	0	0	0	82	98	2,9
Totaal beg	899	390	503	581	601	2975	
%	30,2	13,1	16,9	19,5	20,2		

De som van de verschillende unieke minderjarigen per typemodule is niet gelijk aan het aantal unieke bereikte minderjarigen in de functie begeleiding (totaal) doordat bij 1 minderjarige verschillende typemodules kunnen worden ingezet in een jaar.

De gemiddelde begeleidingsduur van de afgeronde mobiele gezinsbegeleidingen in 2015 bedraagt 137 dagen. Deze varieert per typemodule van gemiddeld 21 dagen (3 weken, zeer kort intensief mobiel) tot gemiddeld 217 dagen (7 maanden, lang licht mobiel).

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule (uitgedrukt in dagen)

Referentienr. tabel: 7

Typemodule	Sector
Kort licht mobiel	60
Lang licht mobiel	217
Zeer kort intensief mobiel	21
Kort intensief mobiel	58
Middellang intensief mobiel	113
Globaal gemiddelde begeleiding	137

Functie: Training RTJ

Een centrum voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen in situaties die nog omkeerbaar zijn, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken. De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 erkende en gesubsidieerde CKG in Vlaanderen.

CKG kunnen binnen deze functie vier typemodules ambulante pedagogische training inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG). Het aanbod is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken, wordt in groep aangeboden en heeft als voornaamste focus het aanleren van vaardigheden op het vlak van ouder-kind interactie en/of sociale vaardigheden bij het kind. Het kan ook worden gekoppeld aan een residentieel verblijf.

De vier typemodules ambulante pedagogische training variëren inzake deelnemers (aantal per groep; kinderen en/of ouders), begeleidingsduur, frequentie van contacten en intensiteit:

- **Ambulante pedagogische training in groepsverband van ouders en kinderen samen:** van 1 tot 6 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; van 2u tot 6u per contact, minimum 8 gezinnen per training;
- **Ambulante pedagogische training in groepsverband van ouders en van kinderen apart:** van 1 tot 6 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; van 1u tot 6u per contact, minimum 10 kinderen per training;

- **Ambulante pedagogische training van ouders in groepsverband (zonder kinderen):** van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; van 1u tot 3u per contact, minimum 6 gezinnen per training;
- **Ambulante pedagogische training of begeleiding van ouders individueel:** van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; van 1u tot 3u per contact, ingebed in het leefgroep-gebeuren van het CKG.

De typemodules training vallen grotendeels samen met een viertal specifieke modules of methodieken. In 2015 gaat het over:

- De Tuimelmodule: bij 70% van de cliënten in de training in groepsverband van ouders en kinderen samen;
- De module Stop 4-7: bij 96% van de cliënten in de training in groepsverband van ouders en kinderen apart;
- De module Triple P Level 4: bij 96% van de cliënten in de training van ouders in groepsverband;
- De module Triple P Level 4: bij 64% van de cliënten in de training van ouders individueel.

Daarnaast kunnen CKG op eigen vraag formeel goedgekeurde **weesmodules** aanbieden onder de functie training. Een weesmodule is een typemodule, maar geen van bovenstaande. Het betreft een experimenteel of innovatief aanbod waarin een CKG een bepaalde nood aan hulp op een bepaald ogenblik in een bepaalde regio aantoonst. In 2015 gaat het over vier weesmodules door vier CKG (o.a. spelcounseling).

De cijfers in dit jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben. De registratie gebeurt steeds bij één kind van het gezin in begeleiding.

Met de ambulante pedagogische trainingen helpen de CKG in 2015 1.548 gezinnen. De CKG richten zich met het trainingsaanbod vooral op gezinnen met kinderen tussen nul en vijf jaar (973 kinderen, 63%) en met kinderen van zes tot elf jaar (545 kinderen, 35%). Met 27 bereikte kinderen is slechts een minderheid 12 jaar, of in het basisonderwijs.

Tabel: Leeftijd unieke minderjarigen in pedagogisch trainingsaanbod, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 8

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	VI. Bra. En Bxl.	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jarigen	324	218	183	108	140	973	62,9
6-11 jarigen	174	88	120	106	57	545	35,2
12-17 jarigen	13	4	4	3	3	27	1,8
18-21 jarigen						0	0,0
Onbekend	1		1		1	3	0,1
Totaal	512	310	308	217	201	1548	
%	33,1	20,0	19,9	14,0	13,0		

De meest gebruikte ambulante pedagogische training is de groepstraining van ouders (vnl. Triple P Level 4 groep) met 541 gezinnen en kinderen. Al bereiken ook de overige typemodules heel wat cliënten:

- 454 kinderen en gezinnen in de groepstraining van ouders en kind apart (vnl. Stop 4-7, trainingsprogramma voor jonge kinderen met gedragsproblemen);

- 275 kinderen en gezinnen in de groepstraining van ouders en kind samen (vnl. Tuimel, trainingsprogramma voor kwetsbare gezinnen met jonge kinderen met vragen rond het opvoedingsgebeuren);
- 224 kinderen en gezinnen in de training van ouders individueel (vnl. Triple P Level 4 individueel).

Tenslotte zijn 83 kinderen en gezinnen geholpen met een weesmodule die valt onder ambulante pedagogische training.

Tabel: Aantal unieke gezinnen per typemodule pedagogische training (lopende in 2015)

Referentienr. tabel: 9

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	VI. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
Groepstra	129	76	17	0	53	275	17,4
Groepstra	96	88	68	90	112	454	28,8
Groepstra	172	87	138	108	36	541	34,3
Individue	72	64	67	20	1	224	14,2
Weesmod	53	0	23	7	0	83	5,3
Totaal tra	512	310	308	217	201	1548	
%	33,1	20,0	19,9	14,0	13,0		

* De som van de verschillende unieke minderjarigen per typemodule is niet gelijk aan het aantal unieke bereikte minderjarigen in de functie training (totaal)

De gemiddelde begeleidingsduur van alle afgeronde ambulante pedagogische trainingen in 2015 bedraagt 89 dagen. Deze varieert per typemodule van gemiddeld 59 dagen (groepstraining van ouders) tot gemiddeld 124 dagen (groepstraining van ouders en kinderen samen).

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule individuele training (uitgedrukt in dagen)

Referentienr. tabel: 10

Typemodule	Sector
Groepstraining ouders en kind samen	124
Groepstraining ouders en kind apart	114
Groepstraining ouders	59
Individuele training	73
Totaal training	89

Functie: Dagopvang RTJ

Een centrum voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken. CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 erkende en gesubsidieerde CKG in Vlaanderen.

De CKG kunnen onder deze functie 1 typemodule ambulante dagopvang inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG). Dit aanbod is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken en heeft vooral tot doel opvang overdag te organiseren in het CKG ter ondersteuning van een mobiele begeleiding en ambulante training, met een eigen hulpverlenende finaliteit. De combinatie met een mobiele begeleiding of ambulante training is verplicht, tenzij het gaat om een crisissituatie waarbij ambulante dagopvang volstaat.

De typemodule ambulante dagopvang betekent:

- begeleidingsduur van 1 week tot 3 maand;
- 2 tot 5 opvangdagen per week;
- 3u tot 8u opvang in het CKG per aanwezigheidsdag.

De cijfers in dit jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

In 2015 helpt de ambulante dagopvang van de CKG in totaal 468 kinderen. Dit betreft in negen op de tien gevallen kinderen jonger dan zes jaar.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in ambulante dagopvang, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 11

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vl. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jarigen	107	50	99	38	126	420	89,7
6-11 jarigen	17	9	9	0	10	45	9,6
12-17 jarigen	1	1	1	0	0	3	0,6
18-21 jarigen	0	0	0	0	0	0	0,0
Totaal	125	60	109	38	136	468	
%	26,7	12,8	23,3	8,1	29,1		

Gemiddeld verblijven de kinderen overdag 56 dagen ambulant in de CKG.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule dagopvang

Referentienr. tabel: 12

Typemodule	Sector
Dagopvang	56

De CKG hebben in 2015 een capaciteit van 101 ambulante opvangplaatsen. Dit slaat op het aantal plaatsen dat bij de start van het jaar wordt voorzien om in te zetten voor dit aanbod. Met 103,3% realiseren de CKG een overbezetting o.b.v. het aantal dagen dat een kind met ambulante opvang in begeleiding is.

Functie: Verblijf, RTJ

Een centrum voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken. De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 erkende en gesubsidieerde CKG in Vlaanderen.

Onder de functie verblijf (rechtstreeks toegankelijk luik) kunnen de CKG 2 typemodules korte residentiële opvang inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG): crisisopvang en zeer korte residentiële opvang. Dit verblijfsaanbod moet steeds worden gecombineerd met gepaste mobiele en/of ambulante gezinsondersteuning, voor zover mogelijk en in het belang van het kind.

De typemodule crisisopvang:

- is rechtstreeks toegankelijk;

- vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken;
- kan ook in het kader van het crisisnetwerk binnen integrale jeugdhulp worden ingezet. Dat aanbod wordt elders getoond.
- kan dag en nacht, 7/7 dagen en maximaal gedurende zeven dagen (1 keer verlengbaar) worden ingezet.

De typemodule zeer korte residentiële opvang:

- is rechtstreeks toegankelijk;
- vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken;
- is vooral gericht op een tijdelijke ontlasting van ouders, ter ondersteuning van de opvoeding thuis;
- kan dag en nacht, 7/7 dagen en gedurende maximaal zes weken worden ingezet.

De cijfers in dit jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

In 2015 overnachten in totaal 710 kinderen in de korte residentiële opvang van de CKG (zie onderstaande tabel). In bijna drie op vier van de gevallen gaat het over kinderen jonger dan zes jaar (73%).

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in korte residentiële opvang, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 13

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	VI. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jarigen	101	64	139	51	163	518	73,0
6-11 jarigen	47	31	32	15	60	185	26,1
12-17 jarigen	2	0	1	1	2	6	0,8
18-21 jarigen	0	0	0	0	0	0	0,0
Leeftijd onbekend	0	0	0	0	1	1	0,1
Totaal	150	95	172	67	226	710	
%	21,1	13,4	24,2	9,4	31,8		

In 2015 worden in de CKG 626 kinderen zeer kort opgevangen: de grootste groep binnen de rechtstreeks toegankelijke residentiële opvang. Met de crisisopvang die niet via het crisismeldpunt van integrale jeugdhulp wordt georganiseerd, zijn 85 kinderen geholpen.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen per typemodule korte residentiële opvang (lopende in 2015)

Referentienr. tabel: 14

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	VI. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
Crisisopvang regulier	32	3	5	0	45	85	12,0
Zeer korte opvang	118	93	167	67	181	626	88,0
Totaal	150	96	172	67	226	710	
%	21,1	13,4	24,2	9,4	31,8		

De som van de verschillende unieke minderjarigen per typemodule is niet gelijk aan het aantal unieke bereikte minderjarigen in de functie verblijf (totaal) doordat bij 1 minderjarige verschillende typemodules kunnen worden ingezet in een jaar.

De gemiddelde begeleidingsduur in het rechtstreeks toegankelijk residentieel verblijfsaanbod bedraagt voor de zeer korte opvang 23 dagen en in de crisisopvang 8 dagen.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule korte residentiële opvang (uitgedrukt in dagen)

Referentienr. tabel: 15

Typemodule	Sector
Crisisopvang	8
Zeer korte opvang	23

De CKG hebben in 2015 een capaciteit van 96 korte residentiële opvangplaatsen (zowel crisisopvang regulier als zeer korte opvang). Dit slaat op het aantal plaatsen dat bij de start van het jaar wordt gepland om in te zetten voor dit aanbod. De CKG realiseren een bezetting 75,3% o.b.v. het aantal dagen dat een kind met korte residentiële opvang in begeleiding was.

Vertrouwenscentra kindermishandeling

De vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) bieden casusgebonden ondersteuning aan professionals inzake het omgaan met kindermishandeling. Die ondersteuning bestaat uit een waaier aan mogelijkheden:

- advies of consult, coaching, begeleiding;
- al dan niet met rechtstreekse tussenkomst in het betrokken gezin(nen);
- van een eenmalig contact tot een meer langdurig en intensief traject.

Dit aanbod is de reguliere werking van een VK. Alles wat hierbinnen gebeurt, start vanuit een melding, nl. elke casusgebonden contactname met het VK waaraan een bepaald gevolg wordt gegeven.

De cijfergegevens komen uit het VK e-dossier, het dossier- en registratiesysteem van de VK. Kind en Gezin beheert het rapporteringssysteem hiervan. Waar nodig zijn deze cijfers aangevuld en/of vergeleken met cijfers uit het 'Domino Voorportaal', de webapplicatie die instaat voor het invullen en verzenden van het elektronische motivatiedocument (M-document) door jeugdhulpaanbieders.

Voor 2015 gelden de volgende basiscijfers:

- Totaal aantal meldingen: 6.922
- Totaal aantal betrokken unieke kinderen: 8.885
- Totaal aantal kindregistraties: 9.646

Bovenstaande cijfers omvatten ook de meldingen in het kader van een onderzoek maatschappelijke noodzaak. Voor meer toelichting en cijfers daarover, zie 'gemandateerde voorzieningen'.

Het VK registreert elke melding aan de hand van een indeling volgens type melding: nl. advies, dossier en mano aanmelding (maatschappelijke noodzaak). Het gaat nog om een indicatieve kwalificatie door elk VK, niet gebonden aan strikte, inhoudelijke criteria. Het rapport biedt wel een algemeen inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de diverse types van meldingen.

Bijna twee derde van de meldingen bij het VK leidt tot advies geven. 8,54% van de meldingen gaat om meldingen tot onderzoek mano en bij bijna 2.000 meldingen (28,27%) is er sprake van een 'dossier', waarbij het VK vanuit haar reguliere werking een actieve rol opneemt in de hulpverlening, met tussenkomst in de betrokken gezinnen.

Tabel: Aantal aanmeldingen volgens type melding

Referentienr. tabel: 174

	Advies	Dossier	Mano aanmelding	Totaal
Antwerpen	1589	316	101	2006
Brussel	361	131	31	523
Limburg	655	205	105	965
Oost-Vlaanderen	635	487	121	1243
Vlaams-Brabant	691	386	113	1190
West-Vlaanderen	443	432	120	995
Totaal:	4374	1957	591	6922
Procent:	63,19%	28,27%	8,54%	100%

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle aanmelders bij het VK in 2015. Dit toont een andere indeling dan het soort aanmelders bij de instroom als gemandateerde voorziening. Er is dus een grote diversiteit aan aanmelders.

Een kwart van alle meldingen komt uit een (buiten)schoolse voorziening, waarbij het CLB de grootste melder is (20,14%). Welzijnsorganisaties en personen of diensten uit de gezondheidszorg zijn samen goed voor ongeveer 40% van de meldingen. De meldingen vanuit justitiële instanties zijn goed voor 5,62% van de meldingen, waarbij het vooral gaat om een kennisgeving met het oog op het uitvoeren van een onderzoek maatschappelijke noodzaak (mano).

Tabel: Wie meldt aan?

Referentienr. tabel: 175

	Aantal meldingen	Percentage:
Schoolse en buitenschoolse voorziening	1754	25,34%
Waaronder CLB	1394	20,14%
Welijnsorganisaties	1370	19,79%
Waaronder dienst CAW	274	3,96%
Waaronder voorziening VAPH	241	3,48%
Waaronder preventieve zorg Kind en Gezin	194	2,80%
Hulplijn 1712	456	6,59%
Gezondheidszorg (inclusief GGZ)	1313	18,97%
Waaronder huisarts	220	3,18%
Voorzieningen Jongerenwelzijn (inclusief OCJ en SDJ)	490	7,08%
Justitiële instanties (politie, parket, ...)	389	5,62%
Voorschoolse voorziening (kinderopvang, (dienst voor) onthaalouders)	90	1,30%
Primaire omgeving van het kind (moeder, vader, oma, ...)	997	14,40%
Persoon uit omgeving van de dader	14	0,20%
Onbekend	46	0,66%
Niet ingevuld	3	0,04%
Totaal:	6922	100%

Jongerenwelzijn

Rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Jongerenwelzijn organiseert via verschillende kanalen een aanbod voor kinderen, jongeren en ouders met ernstige of langdurige problemen. Eén van deze kanalen zijn de private voorzieningen. Voorzieningen binnen de bijzondere jeugdzorg worden door Jongerenwelzijn erkend en gesubsidieerd. Zij organiseren hulpverlening – residentieel, ambulant of mobiel - voor kinderen en jongeren in verontrustende situaties (VOS) of die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd. Het aanbod bevat ook pleegzorg.

Het aanbod van deze voorzieningen wordt georganiseerd aan de hand van modules:

- De organisaties voor bijzondere jeugdbijstand (OVBJ), de diensten voor pleegzorg en de centra voor integrale gezinszorg (CIG) bieden zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijke modules aan;
- De diensten voor crisishulp aan huis (cah) hebben een aanbod dat volledig via het crisismeldpunt wordt ingevuld;
- De onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) hebben enkel niet-rechtstreeks toegankelijke modules, maar voorzien binnen dit aanbod crisisbegeleiding en –opvang vanuit het crisismeldpunt;
- De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (hca) bieden een gerechtelijk, niet-gemoduleerd aanbod voor minderjarigen.

Het jaarverslag geeft per soort voorziening telkens eerst een algemeen deel met informatie over het volledige aanbod, de capaciteit, de bezetting, het aantal dossiers en cliënten en de combinaties met ander aanbod. Aangezien deze gegevens zowel het rechtstreeks als het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod omvatten, wordt dit deel bij beide hoofdstukken herhaald.

Na het algemene deel worden specifieke gegevens getoond over de minderjarigen en meerderjarige pleeggasten die rechtstreeks instromen in het aanbod van de OVBJ, diensten voor pleegzorg of CIG.

In eenzelfde dossier kan een minderjarige – op basis van wijzigende noden – overgaan van een rechtstreeks toegankelijk aanbod naar een niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod (al dan niet in combinatie met rechtstreeks toegankelijke modules). De informatie over deze dossiers is opgenomen in onderstaande tabellen. Zij worden niet meer meegeteld bij de tabellen over het crisisaanbod of de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Om de totale populatie van de voorzieningen in 2015 te kennen, kunnen de tabellen van RTJ, crisisaanbod en NRTJ worden opgeteld.

Sinds 1 januari 2015 registreren de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde voorzieningen in het vernieuwde registratiesysteem Binc (Begeleiding in cijfers). Dit betekent dat de cijfers handelen over een eerste registratiejaar en hier en daar mogelijk nog bijgestuurd moeten worden. Vergelijking met voorgaande jaren is dus niet overal mogelijk. De hca-diensten registreren nog in de oorspronkelijke Binc aangezien de veranderingen in functie van integrale jeugdhulp niet voor hen van toepassing zijn en er voor hen dus geen grondige wijzigingen moesten gebeuren.

Organisatie voor bijzondere jeugdzorg

Algemeen

Een organisatie voor bijzondere jeugdzorg (OVBJ) is erkend op basis van typemodules. Elke OVBJ heeft een erkenning voor contextbegeleiding. Daarnaast kan een OVBJ een bijkomende erkenning hebben voor modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, modules dagbegeleiding in groep, verblijfsmodules en modules ondersteunende begeleiding.

Een OVBJ met een erkenning voor de modules contextbegeleiding en modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, kan - op basis van de reële noden van de gebruikers - zelf de verhouding tussen het effectief aantal ingezette modules contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen bepalen.

- **Contextbegeleiding** is de centrale module van elk OVBJ. Het omvat de vroegere thuisbegeleiding, gezinsbegeleiding, netwerkbegeleiding ... Dit zijn alle begeleidingscontacten in het netwerk van de jongere die gekoppeld zijn aan hulpverleningsdoelstellingen, inclusief contacten met school, CLB, de sociaal werker, de vertrouwenspersoon van de jongere, de trainer van de sportclub ...

- **Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen** omvat de vroegere erkenningen voor begeleid zelfstandig wonen (bzw). Vroeger werd bzw vaak georganiseerd vanuit een begeleidingstehuis; nu is dat een aparte module, vertrekkend vanuit contextbegeleiding.
- **Dagbegeleiding in groep** omvat het begeleidingsaanbod van de vroegere dagcentra, bestaat uit verschillende componenten (schoolbegeleiding, groepswerking, training) en loopt zowel in school- als vakantieperiodes. Ze focust op de grote meerwaarde van een laagdrempelige, contextgerichte begeleiding in groep. Dagbegeleiding wordt niet gezien als schoolvervangend, wel als naschools en ondersteunend.
- **Verblijf** omvat de begeleiding van een jongere in een organisatie, inclusief overnachting. Hieraan wordt steeds een module contextbegeleiding gekoppeld. Door het dynamisch beheer van de residentiële capaciteit, kunnen voorzieningen crisisverblijf aanbieden voor jongeren (al dan niet uit de eigen organisatie). Er is een onderscheid tussen een module 1-3 nachten en een module 4-7 nachten, al dan niet in een 1bis voorziening. Daarnaast is ook kamertraining mogelijk.
- **Ondersteunende begeleiding** omvat de pedagogische projecten, time out, ontheming ... Deze kunnen ingezet worden los van of gekoppeld aan andere modules, altijd met het doel om breuken in een lopend hulpverleningstraject te vermijden. Een organisatie die deze module aanbiedt, kan dagelijks gemiddeld 12 jongeren gedurende 2 weken begeleiden. Men kan dus de ene jongere een kort project van 2 dagen aanbieden en een andere een project van 3 weken.

Daarnaast hebben verschillende OVBJ een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van de modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OVBJ

Referentienr. tabel: 51

	31/12/2015
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering (RTJ)	439
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding laagintensief (RTJ)	3994
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding breedsporig (RTJ)	1297
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding kortdurend intensief (NRTJ)	331
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen basisintensiteit (NRTJ)	282
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen middenintensiteit (NRTJ)	474
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg dagbegeleiding in groep (RTJ)	635
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg verblijf (NRTJ)	2906
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg ondersteunende begeleiding (RTJ)	85

De erkende capaciteit voor de OVBJ wordt uitgedrukt in inzetbare modules. In 2015 komen er 13 modules contextbegeleiding laagintensief en 3 modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen basisintensiteit bij, door de regularisatie van een aantal projecten. De sector kent ook een uitbreiding met 439 modules contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering. Deze nieuwe typemodule is ontstaan vanuit een regionale goede praktijk en geïmplementeerd in heel Vlaanderen.

De belangrijkste wijziging in de capaciteit is het rechtstreeks toegankelijk worden van de typemodules contextbegeleiding (met uitzondering van contextbegeleiding kortdurend intensief), de typemodule dagbegeleiding in groep en de typemodule ondersteunende begeleiding.

Bezetting

Tabel: Bezetting OVBJ

Referentienr. tabel: 52

OVBJ	92%
Verblijf	95%
Contextbegeleiding breedsporig	119%
Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	88%
Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering	21%
Contextbegeleiding laagintensief	90%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	74%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De gemiddelde bezetting van de OVBJ is 92%. Dit gemiddelde is zonder de typemodules ondersteunende begeleiding en dagbegeleiding in groep:

- Voor ondersteunende begeleiding zijn er in de loop van 2015 wijzigingen inzake registratie, waardoor het bezettingscijfer niet wordt meegenomen in de rapportage;
- Voor dagbegeleiding in groep loopt momenteel een experimentele fase voor het berekenen van de bezetting, waardoor het bezettingscijfer niet wordt meegenomen in de rapportage.

Verder zijn er verschillen in de gemiddelde bezetting tussen de verschillende typemodules van de OVBJ. Zo heeft de lage bezetting van de typemodule contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering alles te maken met de opstart van dit aanbod en de investeringen van de organisaties in opleidingen en bekendmaking doorheen 2015.

De gemiddelde bezetting van de OVBJ in 2014 is 94%, dat is 2% hoger dan in 2015:

- De typemodules verblijf en contextbegeleiding blijven stabiel in 2015 ten opzichte van 2014;
- De module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen daalt van 96% in 2014 naar 88% in 2015;
- De lagere bezetting voor de module autonoom wonen wordt gecompenseerd door de hogere bezetting voor de module contextbegeleiding breedsporig (119%).
- De lage bezetting van contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering - ten gevolge van de opstart - en het niet meetellen van de bezetting van dagbegeleiding in groep en ondersteunende begeleiding, heeft ook een impact op de gemiddelde bezetting van de OVBJ.

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke cliënten OVBJ

Referentienr. tabel: 53

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	5.747	4.819	11.536
Unieke cliënten	5.107	4.416	10.248

In 2015 zijn in totaal 11.536 dossiers door OVBJ geregistreerd:

- 5.747 dossiers zijn opgestart in 2015 (en nog niet afgerond);
- 4.819 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 970 dossiers zijn opgestart vóór 2015 en nog lopende na 2015.

Het aantal dossiers van de OVBJ vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont aan dat de OVBJ 55% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een minderjarige. Een minderjarige kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc is er een totaal van 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de OVBJ is dit een totaal van 10.248 unieke cliënten (ten opzichte van 11.536 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OVBJ

Referentienr. tabel: 55

Combinatie met:	OVBJ	
JWZ	703	14,6
AWW	10	0,2
CGG	97	2,0
CLB	151	3,1
VAPH	113	2,3
KG	28	0,6
crisishulpprogramma	143	3,0
onbekend	12	0,2
niet van toepassing	3432	71,2
geen eindregistratie beschikbaar	263	5,5
Totaal	4819	

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die rechtstreeks instromen in een OVBJ

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in OVBJ – RTJ (aanmelder), per leeftijdscategorie (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 56

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams	P.West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5j	100	38	74	71	76	359	11,2
6-11j	260	100	132	170	147	809	25,2
12-17j	599	239	299	402	459	1998	62,2
18-21j	8	3	1	14	10	36	1,1
onbekend	2	1	1	4	0	8	0,3
Totaal	969	381	507	661	692	3210	100
%	30,2	11,9	15,8	20,6	21,5	100	

De meeste minderjarigen die rechtstreeks worden aangemeld bij een OVBJ zijn tussen 12 en 18 jaar. Ze stromen in het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ in, voor een aanbod van dagbegeleiding in groep, contextbegeleiding en/of ondersteunende begeleiding, of ze worden aangemeld via het crisisnetwerk. De tabel toont het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Overzicht aanmelders voor OVBJ – RTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 57

Aanmelder	Aantal dossiers	%
Jongere/gezin	165	4,90%
Pleeggezin	14	0,40%
VAPH	50	1,50%
K&G	40	1,20%
CGG	74	2,20%
CAW	63	1,90%
CLB	718	21,10%
BJB	289	8,50%
OCJ	471	13,90%
VK	67	2,00%
Huisarts	2	0,10%
Prive-psycholoog/psychiater	35	1,00%
Crisismeldpunt	376	11,10%
Jeugdrechtbank	553	16,30%
Andere	402	11,80%
Totaal	3396	100,00%

21% van de rechtstreekse aanmeldingen gebeurt door de CLB. In 16% van de dossiers meldt de jeugdrechtbank de jongere aan bij de organisatie. De tabel betreft het aantal opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in OVBJ – RTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 58

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	658	34%
29-60	166	9%
61-120	288	15%
121-180	321	17%
181-365	359	18%
366-730	85	4%
>730	68	3%

De gemiddelde begeleidingsduur van de afgesloten dossiers die rechtstreeks aangemeld zijn bij een OVBJ is 158 dagen. Een derde van de dossiers heeft een begeleidingsduur tussen 0 en 28 dagen. Dit zijn hoofdzakelijk dossiers met crisisopvang en/of -begeleiding, time-out of kortdurend crisisverblijf. De helft van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur tussen 2 en 12 maanden.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij OVBJ – RTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 59

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wachtlijst	Onbekend	Nvt	Totaal	%
Onbekend					216		216	9,9
Geen vervolghulp						572	572	26,2
JWZ	297	76	124	126	75		698	32,0
Buiten JWZ	333	93	133	75	60		694	31,8
Totaal	630	169	257	201	351	572	2180	100,0
%	28,9	7,8	11,8	9,2	16,1	26,2	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, OVB

Referentienr. tabel: 60

Sector	%
VAPH	2,40%
GGZ	13,80%
K&G	2,10%
AWW	2,30%
CLB	10,80%
Andere	14,60%
Onbekend	54,0%

Bij het afsluiten van een dossier binnen een OVB, is meestal vervolghulp nodig. Wanneer vervolghulp wenselijk is, is dit ongeveer even vaak binnen als buiten Jongerenwelzijn. Vervolghulp buiten Jongerenwelzijn is vooral hulp buiten de sectoren van integrale jeugdhulp ('andere') en geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of de vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst staat van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is steeds iets minder dan de helft van de vervolghulp effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 is voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals time-out of crisis - de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Pleegzorg

Algemeen

De diensten voor pleegzorg zijn vergund om de volgende modules aan te bieden:

- **Ondersteunende pleegzorg** is pleegzorg ter ondersteuning van het gezin van het pleegkind of de pleegvast, hetzij voor een korte aaneengesloten periode, hetzij met afwisselend verblijf;
- **Perspectiefzoekende pleegzorg** is pleegzorg gedurende een periode van maximaal zes maanden, één keer verlengbaar met zes maanden, waarbij een duidelijk perspectief voor het pleegkind of pleegvast ontwikkeld wordt;
- **Perspectiefbiedende pleegzorg** is pleegzorg met een continu en langdurig karakter;
- **Behandelpleegzorg** is een vorm van pleegzorg waarbij een dienst voor pleegzorg voorziet in een behandeling voor een pleegkind of pleegvast, of in een intensieve training en begeleiding van de pleegzorg.

De diensten voor pleegzorg richten zich ook tot meerderjarige pleeggasten. Pleegzorg voor pleeggasten is altijd rechtstreeks toegankelijk.

Capaciteit pleegzorg

Pleegzorg kent geen programmatie en wordt niet uitgedrukt in capaciteit. De inzet van de verschillende modules of vormen van pleegzorg op 31/12/2015 geeft een indicatie van de grootte van het aanbod.

Tabel: Inzet pleegzorg

Referentienr. tabel: 61

Vormen van pleegzorg	31/12/2014		31/12/2015	
	Totaal	Percentage	Totaal	Percentage
Ondersteunend	419	8%	503	9%
Perspectiefbiedend	4565	86%	4755	84%
Perspectiefzoekend	341	6%	399	7%
TOTAAL	5325	100%	5657	100%

Op 31/12/2015 zijn er 5.657 pleegzorgsituaties, dat is een stijging met 332 pleegzorgsituaties (+ 6%) t.o.v. het jaar ervoor. De grootste groep vormt de perspectiefbiedende pleegzorg met 4.755 pleegzorgsituaties (84%). De ondersteunende pleegzorg (9%) en de perspectiefzoekende pleegzorg (7%) vormen een minderheid van de pleegzorgsituaties.

In vergelijking met 2014 blijven de verhoudingen tussen de verschillende vormen van pleegzorg ongeveer stabiel.

Crisisopvang wordt binnen pleegzorg weinig ingezet en mondt meestal uit in de andere vormen van pleegzorg. In 2015 is het 298 keren ingezet.

In totaal zijn er 403 pleeggasten boven de 21 jaar, dat zijn er 17 meer dan op 31/12/2014.

Behandelingspleegzorg wordt op 31/12/2015 ingezet bij 546 pleegkinderen of –gasten die gebruik maken van perspectiefzoekende of perspectiefbiedende pleegzorg. Een vergelijking met 2014 is niet mogelijk omdat behandelingspleegzorg toen nog volop in ontwikkeling was.

Aangezien voor pleegzorg geen capaciteit bepaald is, wordt hiervoor geen bezettingspercentage berekend.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke jongeren pleegzorg

Referentienr. tabel: 62

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	1.447	967	6.761
Unieke jongere	1.354	909	6.534

In 2015 worden in totaal 6.761 dossiers door de diensten voor pleegzorg geregistreerd in Binc (Begeleiding in cijfers), het registratiesysteem van de private voorzieningen erkend en vergund door Jongerenwelzijn:

- 1.447 dossiers zijn opgestart in 2015 (en nog niet afgerond);

- 967 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 4.347 dossiers zijn opgestart vóór 2015 en nog lopende na 2015.

Het aantal dossiers ingevoerd door de diensten voor pleegzorg vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont aan dat pleegzorg 32% vertegenwoordigt.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de diensten voor pleegzorg is dit een totaal van 6.534 unieke cliënten (ten opzichte van 6.761 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod pleegzorg

Referentienr. tabel: 64

Combinatie met:	Pleegzorg	
JWZ	201	20,8
AWW	3	0,3
CGG	12	1,2
CLB	19	2,0
VAPH	40	4,1
KG	22	2,3
crisishulpprogramma	11	1,1
onbekend	0	0,0
niet van toepassing	659	68,1
geen eindregistratie beschikbaar	32	3,3
Totaal	967	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers van pleegzorg is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die rechtstreeks instromen in pleegzorg

Tabel: Aantal unieke minderjarigen en meerderjarigen in pleegzorg – RTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 65

	P.Antwerp	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams-	P.West-Vl.	Totaal	%
0-5j	129	34	57	48	32	300	48,3
6-11j	54	10	32	16	30	142	22,9
12-17j	59	10	20	5	29	123	19,8
18-21j	3	2	5	3	3	16	2,6
> 21j	11	2	11	7	8	39	6,3
Onbekend	0	0	0	1	0	1	0,2
Totaal	256	58	125	80	102	621	100,0
%	41,2	9,3	20,1	12,9	16,4	100,0	

Bij de diensten voor pleegzorg zijn de meeste minderjarigen die rechtstreeks worden aangemeld voor pleegzorg tussen 0 en 5 jaar. De provincie Antwerpen telt het grootste aantal aanmeldingen. Er zijn

55 pleeggasten (+18 jaar) rechtstreeks aangemeld bij pleegzorg. De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Overzicht aanmelders voor pleegzorg – RTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 66

Aanmelder	Aantal	%
Jongere/g	169	25%
Pleeggezi	32	5%
VAPH	27	4%
K&G	15	2%
CGG	2	0%
CAW	5	1%
CLB	19	3%
OCJ	50	8%
VK	14	2%
School	3	0%
Politie/pa	1	0%
Huisarts	0	0%
Prive-psyc	0	0%
Crisismeld	3	0%
Jeugdrech	171	26%
Andere	124	19%
Totaal	666	100%

Een kwart van de rechtstreekse aanmeldingen voor pleegzorg gebeurt door de jeugdrechtbank. In een kwart van de pleegzorgsituaties melden de minderjarige en zijn gezin rechtstreeks aan bij de dienst voor pleegzorg. De tabel betreft het aantal opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in pleegzorg – RTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 67

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal	%
0-28	137	33%
29-60	58	14%
61-120	39	9%
121-180	44	10%
181-365	51	12%
366-730	42	10%
>730	50	12%

De gemiddelde begeleidingsduur van dossiers met rechtstreekse aanmelding voor pleegzorg is iets meer dan een jaar (389 dagen). Een derde van de begeleidingen duurt minder dan 29 dagen. 22% duurt langer dan een jaar. De meerderjarige pleeggasten zijn hier ook in gevat en trekken mogelijk de gemiddelde begeleidingsduur op. Anderzijds zijn de pleegzorgdiensten gefusioneerd in 2014 en is daardoor een vertekening in de registratie mogelijk, door al langer lopende begeleidingen de start van de fusie als begindatum te geven.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij pleegzorg – RTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 68

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wachtlijst	Onbekend	Nvt	Totaal	%
Onbekend					26		26	4,8
Geen vervolghulp						75	75	13,8
JWZ	104	25	52	21	31		233	43,0
Buiten JWZ	88	23	48	16	33		208	38,4
Totaal	192	48	100	37	90	75	542	100,0
%	35,4	8,9	18,5	6,8	16,6	13,8	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, pleegzorg

Referentienr. tabel: 69

Sector	%
VAPH	3,0
GGZ	12,6
K&G	8,5
AWW	3,0
CLB	11,9
Andere	28,9
Onbekend	32,2
	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen pleegzorg met rechtstreekse aanmelding, wordt vooral vervolghulp binnen Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, gaat het vooral over hulp buiten integrale jeugdhulp ('andere'). Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of de vervolghulp al dan niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst staat van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is steeds iets minder dan de helft van de vervolghulp effectief gerealiseerd.

Wanneer de registratie voor vervolghulp onbekend is, betekent dit dat de eindregistratie niet verplicht is (o.a. bij meerderjarige pleeggasten).

Centra voor integrale gezinszorg

Algemeen

De centra voor integrale gezinszorg (CIG) zijn voorzieningen die zorgen voor de begeleiding en het verblijf van ouders (al dan niet alleenstaand) en hun kinderen, en van aanstaande ouders, bij wie de gezinscohesie, de zorg voor de komende generatie en de maatschappelijke integratie in het gedrang komen of al verstoord zijn. De opvang en begeleiding door de CIG is gericht op het verbeteren van de opvoedingscontext en van de relationele, individuele, familiale en maatschappelijke context en heeft finaal als doel de maatschappelijke integratie.

De CIG zijn erkend op basis van de typemodules contextbegeleiding, verblijf van gemiddeld een tot drie nachten per week en verblijf van gemiddeld vier tot zeven nachten per week.

Daarnaast hebben verschillende CIG een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

Erkende capaciteit

Tabel: Capaciteit CIG

Referentienr. tabel: 70

Erkende capaciteit in modules	31/12/2015	
Centra integrale gezinszorg verblijf (NRTJ)	126	
Centra integrale gezinszorg contextbegeleiding (RTJ)	223	

De erkende capaciteit voor de CIG wordt uitgedrukt in inzetbare modules.

Bezetting

Tabel: Bezetting per typemodule CIG

Referentienr. tabel: 71

Typemodule	Bezetting
Centra voor integrale gezinszorg (CIG)	91%
Contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	90%
Verblijf	92%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De CIG hebben een gemiddelde bezetting van 91%, en ongeveer een gelijke bezetting tussen verblijf en contextbegeleiding. De bezetting is over de hele lijn vergelijkbaar met 2014.

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers CIG

Referentienr. tabel: 72

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	250	232	460
Unieke jongeren	245	228	451

In 2015 worden in totaal 460 dossiers door de CIG geregistreerd:

- 250 dossiers worden opgestart in 2015;
- 232 dossiers worden vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 22 dossiers worden zowel opgestart als afgesloten in 2015, waardoor deze zowel bij de opgestarte als bij de afgesloten dossiers geteld zijn.

Het aantal dossiers ingevoerd door de CIG vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat de CIG 2% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de CIG is dit een totaal van 451 unieke cliënten (ten opzichte van 460 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod voor CIG

Referentienr. tabel: 74

Sector	Aantal	%
JWZ	39	16,8
AWW	5	2,2
CGG	6	2,6
CLB	4	1,7
VAPH	11	4,7
KG	18	7,8
crisishulp	1	0,4
onbekend	0	0,0
niet van to	165	71,1
geen eind	0	0,0
Totaal	232	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die rechtstreeks instromen in een CIG

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in CIG – RTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers), per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 75

	P.Antwerp	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams-	P. West-Vlaanderen	%
0-5j	33	7	0	11	40	91
6-11j	3	3	0	1	6	13
12-17j	2	1	2	0	1	6
18-21j	0	0	2	0	0	2
> 21j	0	0	1	0	0	1
ongebore	1	3	0	6	7	17
Totaal	39	14	5	18	54	130
%	30,0	10,8	3,8	13,8	41,5	100,0

70% van de aangemelde minderjarigen bij de CIG zijn tussen 0 en 5 jaar. De provincie West-Vlaanderen heeft de meeste aanmeldingen. De CIG maken ook een dossier aan voor het ongeboren kind van een moeder in begeleiding. Bij het aanleveren van de cijfergegevens voor het jaarverslag, zijn er 17 dossiers voor ongeboren kinderen. Zodra het kind geboren is en een rijksregisternummer krijgt, komt het in de tabel van de 0-5 jarigen. De minderjarigen die instromen in het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG, worden aangemeld voor een crisisaanbod of contextbegeleiding. De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Overzicht aanmelders voor CIG – RTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 76

Aanmelder	Aantal	%
Jongere/g	17	13%
Pleeggezi	1	1%
VAPH	1	1%
K&G	18	14%
CGG	3	2%
CAW	11	8%
CLB	5	4%
VK	3	2%
School		0%
Politie/pa	1	1%
Huisarts	0	0%
Prive-psyc	2	2%
Crisismeld	21	16%
Jeugdrech	5	4%
Andere	28	21%
Totaal	132	100%

Ruim 20% van de rechtstreekse aanmelders zijn 'andere' (bv. een ziekenhuis of OCMW). 16% van de aanmeldingen komt van het crisismeldpunt. De tabel betreft het aantal opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in CIG – RTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 77

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal	%
0-28	26	22%
29-60	6	5%
61-120	10	9%
121-180	8	7%
181-365	26	22%
366-730	31	27%
>730	9	8%

De gemiddelde begeleidingsduur voor rechtstreeks aanmeldingen bij een CIG bedraagt 274 dagen:

- 27% kent een begeleidingsduur tussen 1 en 2 jaar;
- 22% kent een begeleidingsduur van minder dan 29 dagen, voornamelijk crisisdossiers;
- 22% kent een begeleidingsduur tussen 6 maanden en een jaar.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij CIG – RTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 78

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wachtlijst	Onbekend	Niet van toepassing	Totaal	%
Onbekend					0		0	0,0
Geen vervolghulp						19	19	13,1
JWZ	14	9	17	2	5		47	32,4
Buiten JWZ	36	8	27	5	3		79	54,5
Totaal	50	17	44	7	8	19	145	100,0
%	34,5	11,7	30,3	4,8	5,5	13,1	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, CIG

Referentienr. tabel: 79

Sector	%
VAPH	4,0
GGZ	7,1
K&G	12,1
AWW	1,0
CLB	6,1
Andere	19,2
Onbekend	50,5
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een CIG met rechtstreekse aanmelding, wordt vooral vervolghulp buiten Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd, in het bijzonder hulp buiten integrale jeugdhulp ('andere') en van Kind en Gezin. Er kunnen meerdere antwoordmogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of de vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is de vervolghulp binnen Jongerenwelzijn voor een klein derde en de vervolghulp buiten Jongerenwelzijn voor iets minder dan de helft effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 wordt voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals crisis - de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Herstelgerichte en constructieve afhandeling

Tabel: Overzicht herstelgerichte en constructieve afhandeling

Referentienr. tabel: 171

	Gemeens	Leerproje	Leerproje	Leerproje	Herstel-be	Hergo	TOTAAL
2013	515		608	39	2847	91	4100
2014	419		532	107	2959	60	4077
2015	439	4	565	104	3133	61	4247

De diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling hanteren vier afhandelingsvormen:

- **Gemeenschapsdienst** is een maatregel uitgesproken door de jeugdrechter waarbij de jongere een bepaald aantal uren moet werken. Gemeenschapsdienst wordt omschreven als een prestatie van opvoedkundige aard en algemeen nut en is doorgaans beter bekend als werkstraf.
- Een **leerproject** geeft een minderjarige de kans om over zijn gedrag, de feiten en de gevolgen na te denken. Er wordt stilgestaan bij zijn voorgeschiedenis en toekomstperspectieven.
- **Herstelbemiddeling** is een voorstel van het Parket of de jeugdrechtbank aan de minderjarige dader (en zijn ouders) en het slachtoffer van een misdrijf. Met ondersteuning

van een neutrale bemiddelaar wordt gezocht naar een mogelijke vorm van herstel en/of van communicatie omtrent de feiten en gevolgen ervan.

- **Herstelgericht groepsoverleg** (Hergo) is een kringgesprek waarbij de jongere - samen met zijn ouders, enkele mensen uit zijn omgeving en het slachtoffer - op zoek gaat naar mogelijkheden om zijn fout zo goed mogelijk te herstellen. Hergo is een voorstel van de jeugdrechter of de jeugdrechtbank.

Het totaal aantal aangemelde herstelgerichte en constructieve afhandelingen is toegenomen in 2015. Er zijn vooral meer aanmeldingen voor herstelbemiddeling.

Multidisciplinaire teams

Voor aanvragen naar VAPH jeugdhulpverlening bij de intersectorale toegangspoort dient er steeds een multidisciplinair team (MDT) betrokken te worden tenzij het om een verlenging gaat van reeds lopende hulp en er geen nieuwe diagnostiek nodig is. Ook voor verlengingen van lopende hulp waarbij nieuwe diagnostiek nodig is of waarin zorgverzwaring aangevraagd wordt dient de indiening te gebeuren door een MDT. Daarnaast kan ook voor een vraag naar NRTJ uit ander aanbod dan het VAPH beroep worden gedaan op een MDT.

De intersectorale toegangspoorten, de ondersteuningscentra voor jeugdzorg en de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdhulpverlening kunnen tevens voor een dossier dat door een niet-MDT hulpverlener ingediend is, diagnostiek bij een MDT opvragen.

In 2015 leverden de MDT's 3.148 keer diagnostiek aan. Het vaakst werd beroep gedaan op de CLB's (54%), gevolgd door de mutualiteiten (21%) en de revalidatiecentra (11%).

Tabel: Aantal keer diagnostiek aangeleverd naar soort MDT en regio.

Referentienr. tabel: 186

	CLB	MUT	CGG	REVA	GVBB	OBC	COS	OOOC	KPSY	Totaal
Antwerpen	291	262	7	51	16	58	39	0	35	759
Limburg	177	100	0	23	54	15	6	0	39	414
Oost-Vlaanderen	488	109	0	128	0	5	64	0	4	798
Vlaams-Brabant	228	102	0	69	3	13	49	0	1	465
West-Vlaanderen	502	76	0	65	6	10	25	1	27	712
Totaal	1.686	649	7	336	79	101	183	1	106	3.148
%	54%	21%	0%	11%	3%	3%	6%	0%	3%	100%

Intersectorale toegangspoort

Indicatiestelling

Aantal ingediende A-documenten

Op 1 maart 2014 gaat in heel Vlaanderen de intersectorale toegangspoort (ITP) van start (na de opstart van voorstartregio Oost-Vlaanderen op 16 september 2013). Ze regelt voor alle sectoren van integrale jeugdhulp de toegang tot de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ).

Het proces:

- Wanneer de cliënt een ondersteuningsnood heeft naar NRTJ vult de contactpersoon-aanmelder samen met de cliënt een A-document in;
- Dit document bezorgt hij elektronisch aan de ITP van de regio waar de minderjarige gedomicilieerd is;
- Het proces van indicatiestelling resulteert in het afleveren van een indicatiestellingsverslag met de typemodules die een antwoord bieden op de ondersteuningsnood van de cliënt. Het verslag vermeldt dus op welke soort hulp het kind of de jongere recht heeft en tot wanneer;
- De cliënt stroomt door naar jeugdhulpregie. Daar wordt de match gemaakt tussen de vraag ('geïndiceerde typemodules') en het aanbod ('de voorzieningen die een hulpaanbod aanbieden'). Jeugdhulpregie gaat samen met de contactpersoon-aanmelder en ouders op zoek waar het kind of de jongere terecht kan voor deze hulp.

Aantallen van aanmelders, typemodules, enz. worden in de tabellen per categorie geteld. Het totaal is dus niet gelijk aan de som van de onderliggende categorieën en percentages opgeteld zijn niet 100%.

Tabel: Aanmeldingen bij ITP, per leeftijd en per regio

Referentienr. tabel: 115

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vl.	Vl. Bra. en	West-Vl.	Totaal	%
0-5 jaar	872	350	538	357	617	2.723	19,0
6-11 jaar	1.259	542	858	637	1.010	4.292	30,0
12-17 jaar	1.871	895	1.458	885	1.210	6.294	44,0
18-21 jaar	416	158	287	179	257	1.296	9,1
Plus 21 jaar	5	1	1	2	1	10	0,1
Totaal (uniek)	4.313	1.901	3.091	2.014	3.039	14.307	100,0
%	30,1	13,3	21,6	14,1	21,2	100,0	

In 2015 zijn er 14.307 unieke kinderen en jongeren aangemeld bij de ITP.

Voor eenzelfde cliënt kunnen meerdere A-documenten worden ingediend, ook bij de toegangspoort van een andere regio. In de tabel worden ze dan in elke categorie geteld. Wanneer voor een kind of jongere in 2015 verschillende A-documenten worden ingediend, kan deze cliënt in twee leeftijdscategorieën worden meegeteld.

Onderstaande tabel toont welke aanmelders in 2015 een A-document indienen bij de ITP.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen die in 2015 worden aangemeld bij de ITP, naar aanmelder en regio

Referentienr. tabel: 116

Type Aanvrager	Sector	Werkvorm	ANT	LIM	OVL	VLB/BR	WVL	VLAAMS	%
Voorzieningen RTJ/NRTJ Totaal			1.136	383	769	466	817	3.566	24,9
Voorzieningen RTJ/NRTJ	AWW (CAW) totaal		79	40	50	46	42	257	1,8
	BJB Totaal		810	240	564	328	588	2.527	17,7
	BJB	CAH	0	2	2	1	0	5	0,0
		CIG	22	6	14	27	28	97	0,7
		ONBEKEND**	1	0	35	0	2	38	0,3
		OVBJ met verblijf	456	131	285	157	325	1.351	9,4
		OVBJ zonder verblijf	64	14	30	40	39	187	1,3
		PLEEGZORG	278	89	212	106	196	881	6,2
	CGG Totaal		25	14	10	4	9	62	0,4
	CLB Totaal		95	6	15	7	1	124	0,9
	KG Totaal		53	12	36	30	53	184	1,3
	K&G	CKG	47	8	30	26	35	146	1,0
		Inloopteam	0	0	0	0	2	2	0,0
		K&G	6	4	6	4	16	36	0,3
	VAPH Totaal		90	75	103	62	135	465	3,2
	VAPH	MFC	85	74	103	49	126	437	3,1
		Onbekend**	1	0	0	0	0	1	0,0
		Thuisbegeleiding	4	1		13	9	27	0,2
JRB Totaal			2.077	786	1.165	783	1.041	5.816	40,6
MDT Totaal			770	419	794	466	798	3.245	22,7
MDT		OOC	10	9	13	4	9	45	0,3
		OVBJ met verblijf	15	0	0	0	0	15	0,1
		COS	61	8	60	58	27	214	1,5
		GGZ	3	0	0	0	0	3	0,0
		OBC	66	0	4	3	8	81	0,6
		Diensten gespecialisee	1	58	0	2	2	63	0,4
		CLB	262	190	492	217	572	1.731	12,1
		Mutualiteit	270	106	96	105	88	665	4,6
		kinderpsychiatrie	47	36	7	30	31	151	1,1
		revalidatie	44	17	126	51	70	308	2,2
		Onbekend**	0	0	0	0	1	1	0,0
MaNo Totaal			454	369	447	204	457	1.930	13,5
	OCJ		407	356	401	180	431	1.774	12,4
	VK		47	13	46	24	26	156	1,1
*ITP			50	78	51	229	91	498	3,5
Totaal (unieke minderjarigen)			4.313	1.901	3.091	2.014	3.039	14.307	100,0
%			30,2	13,3	21,6	14,1	21,2	100,0	

* Indien de aanmelder geen toegang heeft tot INSISTO, dient de toegangspoort zelf het A-document in.

** Wanneer de werkvorm van de aanvrager niet gekend is in INSISTO wordt dit weergegeven als onbekend.

***De Vertrouwenscentra kindermishandeling hebben zowel een reguliere als een gemandateerde werking. In INSISTO

Eén minderjarige kan door verschillende aanmelders in verschillende regio's aangemeld zijn. In de tabel worden ze dan in elke categorie geteld.

De grootste aanmelder bij de ITP is de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening. Daarna volgen de voorzieningen uit de rechtstreeks toegankelijke hulp (o.a. brede instap) en voorzieningen uit de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, in functie van verlengingen van hulp. Multidisciplinaire teams melden ook een belangrijke groep minderjarigen aan. Een zeer beperkt aantal aanmeldingen gebeurt door de toegangspoort zelf. Dat zijn bv. aanmeldingen door jeugdhulpaanbieders die (nog) geen toegang hebben tot INSISTO.

Aantal indicatiestellingsverslagen

Van de 14.307 kinderen en jongeren die in 2015 aangemeld zijn bij de intersectorale toegangspoort (ITP), is voor 13.875 kinderen en jongeren een indicatiestellingsverslag afgeleverd. Daarin worden typemodules uit verschillende sectoren opgenomen. De tabel geeft weer binnen welke sector of combinatie van sectoren de typemodules in het indicatiestellingsverslag zich situeren. De tabel geeft

zowel niet-rechtstreeks als rechtstreeks toegankelijke typemodules weer. Het indicatiestellingsverslag kan ook hulp buiten integrale jeugdhulp opnemen.

Eenzelfde kind of jongere kan meerdere indicatiestellingsverslagen krijgen met andere typemodules. De totaalcijfers geven telkens het uniek aantal kinderen en jongeren weer, dit is dus niet altijd gelijk aan de som van de onderliggende categorieën.

Voor 432 kinderen en jongeren is (nog) geen indicatiestellingsverslag afgeleverd. Dit kan gaan over cliënten voor wie pas eind december hulp wordt gevraagd of voor wie de hulp nog voor het afleveren van een indicatiestellingsverslag is geannuleerd.

Onderstaande tabel geeft het aantal unieke minderjarigen weer voor wie in 2015 een indicatiestellingsverslag wordt afgeleverd, naar de sector van de erin opgenomen typemodules. Een indicatiestellingsverslag met de daarin opgenomen typemodules geeft de cliënt recht op bepaalde hulp. Het gaat niet over opgestarte hulp.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen voor wie in 2015 een indicatiestellingsverslag is afgeleverd, naar de sector van de er in opgenomen typemodules en naar regio

Referentienr. tabel: 184

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vl	Vla. Bra. En Bxl	West-Vl	Totaal
BJB	3.495	1.489	2.327	1.454	2.381	11.102
KG	462	101	259	100	164	1.080
VAPH	1.204	627	1.051	801	976	4.653
CLB	6	0	2	2	0	10
CGG	10	5	4	5	4	28
AWW	229	80	146	86	101	640
crisistypemodules	47	0	19	3	2	71
Buiten toepassingsgebied IJH	277	121	153	107	224	882
Totaal (unieke minderjarigen)	4.182	1.845	3.031	1.909	2.956	13.875

Onderstaande tabel geeft het aantal unieke minderjarigen weer voor wie in 2015 een indicatiestellingsverslag is afgeleverd, naar de combinatie van de sectoren van de er in opgenomen typemodules. Het gaat niet over combinaties in opgestart hulp.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen voor wie in 2015 een indicatiestellingsverslag is afgeleverd, naar de combinatie van de sectoren van de erin opgenomen typemodules en naar regio

Referentienr. tabel: 117

	ANT	LIM	OVL	VLB/BR	WVL	Totaal	%
BJB	2.785	1.213	1.846	1.107	1.932	8.850	63,8
KG	85	26	41	17	13	182	1,3
VAPH	743	431	784	485	626	3.067	22,1
BJB – K&G	261	45	143	45	95	586	4,2
BJB – VAPH	423	189	255	320	335	1.519	10,9
K&G – VAPH	6	4	1	3	2	16	0,1
Meer dan twee sectoren	72	19	35	21	20	165	1,2
Buiten toepassingsgebied IJH	38	23	28	25	36	150	1,1
Totaal (unieke minderjarigen)	4.182	1.845	3.031	1.909	2.956	13.875	
%	30,1	13,3	21,8	13,8	21,3	100,0	

Doorlooptijd in indicatiestelling

Onderstaande tabel toont de doorlooptijd tussen de aanmelding bij de intersectorale toegangspoort en het goedgekeurde indicatiestellingsverslag. In de loop van 2015 wordt technisch mogelijk dat aanmeldingen vanuit de jeugdrechtbank rechtstreeks naar jeugdhulpregie gaan. Sinds begin 2015 geldt reeds de afspraak dat deze dossiers in één beweging door het team indicatiestelling als een consensusdossier doorgaan naar jeugdhulpregie. De dossiers vanuit de jeugdrechtbank worden hier dan ook buiten beschouwing gelaten.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in 2015 naar doorlooptijd, uitgedrukt in aantal dagen tussen aanmelding en indicatiestellingsverslag, naar aanmelder en naar behandeling door indicatiestelling (als besprekingsdossier, dan wel consensusdossier)

Referentienr. tabel: 118

	Doorlooptijd (dagen)	Aanmelder	MDT	MaNo	Algemeen aanmelders	%
Consensus + bespreking (unieke minderjarigen)		3.794	3.012	1.876	8.415	100,0
Besprekingsdossiers (unieke minderjarigen)		3.195	1.952	1.073	6.100	72,5
Bespreking	0-1 dag	238	49	72	356	4,2
	2-15 dagen	1.404	553	512	1.632	19,4
	16-30 dagen	852	478	308	2.438	29,0
	31-60 dagen	799	602	213	1.612	19,2
	Plus 60 dagen	239	348	57	644	7,7
Totaal (unieke minderjarigen)		726	1.165	937	2.786	33,1
Consensus	0-1 dag	373	60	108	540	6,4
	2-15 dagen	163	576	529	576	6,8
	16-30 dagen	90	288	198	1.262	15,0
	31-60 dagen	109	237	146	491	5,8
	plus 60 dagen	14	43	13	70	0,8

Naargelang het om een consensus- of besprekingsdossier gaat, liggen de doorlooptijden anders:

- **Besprekingsdossier:** het voorstel van indicatiestelling wordt besproken op het indicatiestellingsteam, waarna de toegangspoort een teambeslissing neemt over de te indiceren hulp;
- **Consensusdossier:** het voorstel van indicatiestelling van de aanmelder wordt overgenomen en door de toegangspoort goedgekeurd als indicatiestellingsverslag.

Indicatiestelling heeft 30 werkdagen om een A-document te behandelen en een indicatiestellingsverslag af te leveren. In een kleine minderheid van de consensusdossiers en ongeveer één derde van de besprekingsdossiers bedraagt de doorlooptijd meer dan 30 dagen. De termijn van 30 dagen kan opschuiven om bv. bijkomende informatie te vragen. Ongeveer de helft van de aanvragen door een gemandateerde voorziening en een derde van de aanvragen door een MDT zijn reeds in 2015 behandeld als consensusdossier. Vanaf 1 januari 2016 is de praktijk van de consensusdossiers veralgemeend en zal de doorlooptijd voor die dossiers aanzienlijk verkorten.

Jeugdhulpregie

Op 1 maart 2014 gaat in heel Vlaanderen de intersectorale toegangspoort (ITP) van start (na de opstart van de voorstartregio Oost-Vlaanderen op 16 september 2013). Ze regelt voor alle sectoren van integrale jeugdhulp de toegang tot de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ).

Het proces:

- Wanneer de cliënt een ondersteuningsnood heeft naar NRTJ vult de contactpersoon-aanmelder samen met de cliënt een A-document in;
- Dit document bezorgt hij elektronisch aan de ITP van de regio waar de minderjarige gedomicilieerd is;
- Het proces van indicatiestelling resulteert in het afleveren van een indicatiestellingsverslag met de typemodules die een antwoord bieden op de ondersteuningsnood van de cliënt. Het verslag vermeldt op welke soort hulp het kind of de jongere recht heeft en tot wanneer;
- De cliënt stroomt door naar jeugdhulpregie. Daar wordt de match gemaakt tussen de vraag ('geïndiceerde typemodules') en het aanbod ('de voorzieningen die een hulpaanbod aanbieden'). Jeugdhulpregie gaat samen met de contactpersoon-aanmelder en de ouders op zoek waar het kind of de jongere terecht kan voor deze hulp.

Aanmelders, typemodules, enz. worden in de tabellen over de ITP per categorie geteld. Het totaal is dus niet gelijk aan de som van de onderliggende categorieën en percentages opgeteld zijn niet 100%.

Aantal indicatiestellingsverslagen die in regie worden genomen

In 2015 zijn 1.115 van de 13.875 kinderen en jongeren met een indicatiestellingsverslag niet opgenomen in regie. Dit zijn mogelijk indicatiestellingsverslagen zonder NRTJ typemodules (kennisgevingsverslagen), indicatiestellingsverslagen waarvan de cliënt niet onmiddellijk hulp wil opstarten (wachtkamer), niet-regisseerbare dossiers, geannuleerde dossiers en overleden minderjarigen. Een dossier is niet-regisseerbaar als cruciale informatie om het dossier toe te wijzen aan een voorziening ontbreekt. Het dossier wordt dan terugbezorgd aan de contactpersoon-aanmelder voor herindicatie.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen met een indicatiestellingsverslag in 2015, naar vervolg in regie, naar leeftijd en naar regio

Referentienr. tabel: 119

		ANT	LIM	OVL	VLB/BR	WVL	Totaal
Geen Regie	Totaal (unieke minderjarigen)	343	285	196	176	115	1.115
Regie	Totaal (unieke minderjarigen)	4.141	1.711	3.004	1.877	2.926	13.615
	0-5 jaar	840	314	520	336	586	2.587
	6-11 jaar	1.200	470	833	586	976	4.051
	12-17 jaar	1.794	813	1.420	824	1.164	5.995
	18-21 jaar	400	152	280	166	249	1.246
	plus 21 jaar	2	1	1	1	1	6
	Totaal (unieke minderjarigen)	4.182	1.845	3.031	1.909	2.956	13.875
	%	30,1	13,3	21,8	13,8	21,3	100,0

Antwerpen heeft het hoogste aantal regiedossiers. De meeste minderjarigen met een regiedossier zijn tussen de 12 en 17 jaar oud.

Aantal jeugdhulpbeslissingen

In 2015 is voor 10.955 unieke minderjarigen een jeugdhulpbeslissing voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp opgemaakt. Het gaat zowel om minderjarigen die in 2015 in regie komen als minderjarigen die voordien in regie kwamen.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen waarvoor in 2015 een jeugdhulpbeslissing is opgemaakt, naar sector en naar regio

Referentienr. tabel: 120

Sector	Typemodule	ANTWERP	LIMBURG	OOST_VLA	VLAAMS_	WEST_VLA	Totaal (un	%
BJB	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	308	78	199	119	150	854	7,8
	Contextbegeleiding kortdurend intensief	178	44	85	61	19	387	3,5
	Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	420	115	246	146	165	1092	10,0
	Kamertraining	233	63	173	67	166	702	6,4
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - hoge fre	996	343	569	403	610	2921	26,7
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - lage frec	201	53	96	109	104	563	5,1
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	285	86	195	95	165	826	7,5
	Verblijf in functie van diagnostiek (hoge frequentie)	351	78	239	104	155	927	8,5
	Verblijf in functie van diagnostiek (lage frequentie)	73	4	33	28	22	160	1,5
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge f	74	16	15	33	32	170	1,6
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (lage fr	29	2		8	8	47	0,4
	Verblijf voor minderjarigen [hoge frequentie]	662	268	542	259	496	2227	20,3
	Verblijf voor minderjarigen [lage frequentie]	170	35	92	63	92	452	4,1
	Totaal BJB	2477	867	1553	992	1433	7314	66,8
K&G	Verblijf voor kinderen [lange duur]	174	30	83	27	37	351	3,2
VAPH	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met e	576	291	591	328	524	2310	21,1
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [hoge	401	319	602	327	510	2159	19,7
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [midd	271	152	467	293	318	1501	13,7
	Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van)	102	40	51	42	44	279	2,5
	Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen	771	451	783	442	679	3126	28,5
	Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met e	582	185	580	333	508	2188	20,0
	Training voor minderjarigen met een handicap [hoge frequ	476	339	573	314	506	2208	20,2
	Training voor minderjarigen met een handicap [middenfre	365	163	448	295	349	1620	14,8
	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) ha	85	36	62	48	46	277	2,5
	Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek	15	10	16	15	17	73	0,7
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap (lage frequ	271	131	225	235	289	1151	10,5
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap [hoge frequ	402	228	376	260	312	1578	14,4
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap [kortduren	86	2	62	51	109	310	2,8
	Totaal VAPH	905	510	894	498	782	3587	32,7
Alle sectoren		3449	1380	2464	1465	2208	10955	100,0
		31,5	12,6	22,5	13,4	20,2	100,0	

Bovenstaande tabel geeft weer voor hoeveel minderjarigen in welke sector hulp is opgestart. Indien voor een minderjarige in 2015 hulp binnen 2 sectoren wordt opgestart, is dit in elke categorie geteld. 32% van de minderjarigen waarvoor een jeugdhulpbeslissing is opgemaakt, woont in Antwerpen. Er zijn beduidend meer minderjarigen die instromen in een BJB-voorziening.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen waarvoor in 2015 een jeugdhulpbeslissing is opgemaakt, naar sector waar de hulp werd opgestart en naar gerechtelijk traject

Referentienr. tabel: 121

		Totaal unieke mj	
BJB	Gerechtelijk	4.038	36,9
	Niet-gerechtelijk	3.405	31,1
K&G	Gerechtelijk	234	2,1
	Niet-gerechtelijk	117	1,1
VAPH	Gerechtelijk	592	5,4
	Niet-gerechtelijk	3.068	28,0
Alles sectoren	Gerechtelijk/ niet - gerechtelijk	10.955	100,0

Bovenstaande tabel maakt een onderscheid tussen minderjarigen in een gerechtelijk of vrijwillig traject. Een minderjarige wordt geteld als 'gerechtelijk' wanneer het eerste A-document voor die minderjarige wordt ingediend door de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulp. Bij Jongerenwelzijn zijn er meer jeugdhulpbeslissingen voor minderjarigen in een gerechtelijk traject. In het VAPH zien we het omgekeerde, met vooral jeugdhulpbeslissingen voor minderjarigen in een vrijwillig traject.

De wachttijd van de minderjarigen voor wie in 2015 hulp opstart, wordt berekend aan de hand van een steekproef van ongeveer 55% (6.852 unieke minderjarigen). De wachttijd is de periode tussen het moment waarop de contactpersoon-aanmelder een voorkeurvoorziening selecteert (status 'weerhouden') en de opstart van de jeugdhulp. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat er in INSISTO heel wat rechtzettingen in de tijd gebeuren om correcte jeugdhulpbeslissingen af te leveren zodat de effectieve wachttijd niet meer berekend kan worden. De groep minderjarigen voor wie er geen gegevens zijn, bestaat vooral uit minderjarigen voor wie pleegzorg opstart. De pleegzorgdiensten staan immers zelf in voor de regie van de pleegzorg.

Tabel: De gemiddelde wachttijd naar typemodule van een cliënt voor wie in 2015 hulp is opgestart (voor 55% van de minderjarigen die opgestart zijn)

Referentienr. tabel: 123

Sector	Typemodule	Gemid wachttijd (da)	Totaal unieke mj
BJB	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	145	531
	Contextbegeleiding kortdurend intensief	79	240
	Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	65	637
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - hoge frequentie]	124	1331
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - lage frequentie]	104	285
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	52	503
	Verblijf in functie van diagnostiek (hoge frequentie)	72	608
	Verblijf in functie van diagnostiek (lage frequentie)	55	96
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie)	45	94
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (lage frequentie)	42	28
	Verblijf voor minderjarigen [hoge frequentie]	118	1312
	Verblijf voor minderjarigen [lage frequentie]	127	272
	BJB Totaal		104
K&G	Verblijf voor kinderen [lange duur]	54	200
K&G Totaal		54	200
VAPH	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap	135	1623
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	133	1496
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [middenfrequentie]	135	1027
	Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap	116	180
	Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap	162	2117
	Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap	136	1529
	Training voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	135	1528
	Training voor minderjarigen met een handicap [middenfrequentie]	144	1110
	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap	116	173
	Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek	162	45
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap (lage frequentie)	159	774
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	150	1052
Verblijf voor minderjarigen met een handicap [kortdurend]	194	199	
VAPH Totaal		143	2510
alle sectoren		130	6852

Voor cliënten is de periode op de wachtlijst slechts een deel van de wachttijd. De volledige wachttijd, van de aanvraag van de hulp tot de opstart ervan, staat in bovenstaande tabel.

Tabel: Doorlooptijd vanaf aanmelden bij ITP tot opname per sector en gerechtelijk versus niet-gerechtelijk (voor 55% van de minderjarigen die opgestart zijn)

Referentienr. tabel: 124

Sector	Type Aanvraag	1-10 dage	11-30 dage	31-60 dage	61-90 dage	91-120 dage	121 - 365 dage	1 - 1.5 jaar	1.6 - 2 jaar	plus 2 jaar	Totaal unieke	%
BJB	gerechtelijk	1.145	326	308	202	169	472	91	13	3	2430	35,5
	niet gerechtelijk	740	273	245	150	115	391	82	20	3	1874	27,3
BJB Totaal		1867	596	548	350	281	856	171	33	6	4258	62,1
K&G	gerechtelijk	55	26	17	8	7	16	1			130	1,9
	niet gerechtelijk	42	12	6	4	3	1	2			70	1,0
K&G Totaal		97	38	23	12	10	17	3			200	2,9
VAPH	gerechtelijk	135	35	58	50	31	108	28	3	1	415	6,1
	niet gerechtelijk	585	298	257	223	137	449	195	64	34	2125	31,0
VAPH Totaal		702	332	312	273	167	554	220	67	35	2510	36,6
Eindtotaal		2650	962	881	635	457	1420	394	100	41	6852	100,0
%		38,7	14,0	12,9	9,3	6,7	20,7	5,8	1,5	0,6	100,0	

Bij aanmeldingen vóór de opstart van de intersectorale toegangspoort worden de datum van de centrale registratie zorgvragen (VAPH) of de datum van de centrale wachtlijst (Jongerenwelzijn) gebruikt.

Uit de tabel blijkt dat de meerderheid van de minderjarigen een erg korte wachttijd heeft. In 2015 zijn er evenwel ook ongeveer 535 jeugdhulpbeslissingen opgemaakt voor minderjarigen die meer dan 1 jaar op hulp moeten wachten.

Aantal wachtenden op hulp

Tabel: Wachttijd en aantal unieke minderjarigen aangemeld op een wachtlijst per sector op 31/12/2015

Referentienr. tabel: 125

Sector	Typemodule	weerhouden op wachtlijst sinds...			gemiddelde wachttijd van...			unieke mj
		Unieke MJ			tot 31/12/2015 (dagen)			
		t.e.m. 201	2014	2015	t.e.m. 201	2014	2015	
BJB	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	11	131	327	978	499	177	469
	Contextbegeleiding kortdurend intensief	2	11	194	976	510	136	207
	Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	4	25	341	863	483	131	370
	Kamertraining	6	83	238	1143	504	168	327
	Verblijf voor minderjarigen [hoge frequentie]	39	363	724	1017	562	169	1126
	Verblijf voor minderjarigen [lage frequentie]	2	31	172	1092	523	150	205
	Verblijf in functie van diagnostiek (hoge frequentie)	4	35	278	863	504	147	317
	Verblijf in functie van diagnostiek (lage frequentie)		1	79		402	134	80
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie)	1	12	71	847	417	143	84
	Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (lage frequentie)	1	21			422	112	22
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - hoge frequentie]	2	111	293	986	518	163	406
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - lage frequentie]	2	36	101	986	528	160	139
	Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	3	62	219	1248	498	146	284
BJB Totaal		59	837	2207	1005	521	160	3056
		1	23	218	798	469	161	242
K&G Totaal (verblijf voor kinderen (lange duur)		1	23	218	798	469	161	242
VAPH	Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen	699	1121	1264	1345	555	175	3084
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	228	541	1056	1377	532	179	1825
	Behandeling voor minderjarigen met een handicap [middelfrequentie]	216	408	806	1390	544	188	1430
	(school)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap	206	555	1033	1411	528	177	1794
	Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap	226	524	875	1400	535	183	1625
	Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap	4	37	195	1027	488	151	236
	Training voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	215	566	1032	1393	531	178	1813
	Training voor minderjarigen met een handicap [middelfrequentie]	200	445	798	1413	540	187	1443
	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) een handicap	5	44	208	994	496	161	257
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap [kortdurend]	191	383	342	1320	545	223	916
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)	139	375	698	1402	538	184	1212
	Verblijf voor minderjarigen met een ges+ problematiek	2	10	25	973	502	211	37
	Verblijf voor minderjarigen met een handicap (lage frequentie)	172	343	601	1312	536	193	1116
VAPH Totaal		793	1629	2108	1366	538	185	4292
Eindtotaal		853	2470	4342	1355	535	178	7347

Tabel: Gemiddelde wachttijd en aantal minderjarigen aangemeld op een wachtlijst per sector van wachtlijst op 31/12/2015, per regio

Referentienr. tabel: 126

Regio	Sector Type	weerhouden op wachtlijst sinds... Unieke MJ			gemiddelde wachttijd van... tot 31/12/2015 (dagen)			unieke mj
		tem 2013	2014	2015	tem 2013	2.014	2.015	
OOST_VLAANDEREN	VAPH	99	557	404	1537	560	185	986
	BJB	22	192	508	1022	504	171	712
	KG	1	6	54	798	458	160	61
OOST_VLAANDEREN Totaal		122	749	922	1512	553	181	1702
WEST_VLAANDEREN	VAPH	177	263	448	1311	507	192	853
	BJB	22	185	450	922	549	163	648
	K&G		1	54		448	161	55
WEST_VLAANDEREN Totaal		199	446	905	1297	518	183	1.502
ANTWERPEN	VAPH	386	431	689	1323	520	192	1428
	BJB	12	334	698	1081	519	158	1021
	K&G		15	77		470	176	92
ANTWERPEN Totaal		398	770	1407	1317	520	183	2.458
VLAAMS_BRABANT	VAPH	80	126	298	1398	547	176	481
	BJB	2	89	284	991	525	145	371
	K&G		1	20		531	144	21
VLAAMS_BRABANT Totaal		82	216	580	1392	543	168	847
LIMBURG	VAPH	51	252	271	1205	553	165	546
	BJB	1	38	267	1064	470	155	305
	K&G			13			96	13
LIMBURG Totaal		52	290	530	1204	548	162	841
alle regio's		853	2470	4342	1355	535	178	7347

Bovenstaande tabellen tonen de momentopname op 31 december 2015 van de wachttijd (vanaf de datum dat de cliënt op de wachtlijst van een voorziening komt) en het aantal unieke minderjarigen die op hulp wachten binnen de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. In totaal wachten 7347 unieke minderjarigen op hulp. Sommige van deze jongeren krijgen reeds hulp maar wachten nog op andere of bijkomende hulp. Een kind of jongere kan voor meerdere typemodules op hulp wachten. Voor elke totaalcijfer wordt telkens het aantal unieke kinderen en jongeren weergegeven, dit is dus niet altijd gelijk aan de som van de onderliggende categorieën.

IRPC en prioritering

Prioritering en escalatie zijn pas in de loop van 2015 in INSISTO geregistreerd, met onvolledige cijfergegevens voor 2015 als gevolg. Onderstaande cijfergegevens steunen op manuele registraties.

Tabel: Aantal prioraanvragen in 2015, naar typemodule en beslissing

Referentienr. tabel: 180

	Vlaanderen		
	Goedgekeurd	Afgekeurd	Aantal aar
JWZ	987	452	1439
CIG	40	26	66
JWZ CBAW	58	15	73
JWZ contextbegeleiding KI	13	4	17
JWZ dagbegeleiding in groep	7		7
JWZ diagnostiek + verblijf	222	69	291
JWZ kamertraining	81	34	115
JWZ verblijf	546	301	847
Pleegzorg	20	3	23
K&G	109	38	147
CKG	109	38	147
VAPH	558	278	836
VAPH dagopvang	53	5	58
VAPH diagnostiek + verblijf	82	72	154
VAPH GES+	8	9	17
VAPH mobiele/ambulante begeleiding	23	13	36
VAPH verblijf	392	179	571
Eindtotaal	1654	768	2422

In de fase van jeugdhulpregie is de prioritering van hulpvragen een belangrijke onderdeel. De intersectorale regionale prioriteitencommissie (IRPC) beoordeelt priorchecklists voor kinderen en jongeren met een vrijwillige vraag naar VAPH-ondersteuning. Het team jeugdhulpregie doet hetzelfde voor de andere priorchecklists.

In 2015 worden in heel Vlaanderen 2.422 priorchecklists ingediend, waarvan er 1.654 (68,29%) zijn goedgekeurd. Hiervan behandelt de IRPC er 375, en keurt er 200 (53,33%) goed. De meeste priors worden aangevraagd voor (en toegekend aan) kinderen en jongeren met een vraag naar verblijf, zowel in Jongerenwelzijn (n=847, 64,46% goedgekeurd), in het VAPH (n=571, 68,65% goedgekeurd) als in Kind & Gezin (n=147; 74,15% goedgekeurd). Aanvragen voor diagnostiek (al dan niet met verblijf) in Jongerenwelzijn (n=291, 76,29% goedgekeurd) en het VAPH (n=154, 53,25% goedgekeurd) vervolledigen de top 5.

Antwerpen behandelt de meeste prioraanvragen, terwijl Oost-Vlaanderen de meeste priors toekent. In Limburg is er een opvallend hoog aantal prioraanvragen voor VAPH-ondersteuning.

Tabel: Aantal goedgekeurde prioraanvragen in 2015, naar typemodule en soort prior

Referentienr. tabel: 181

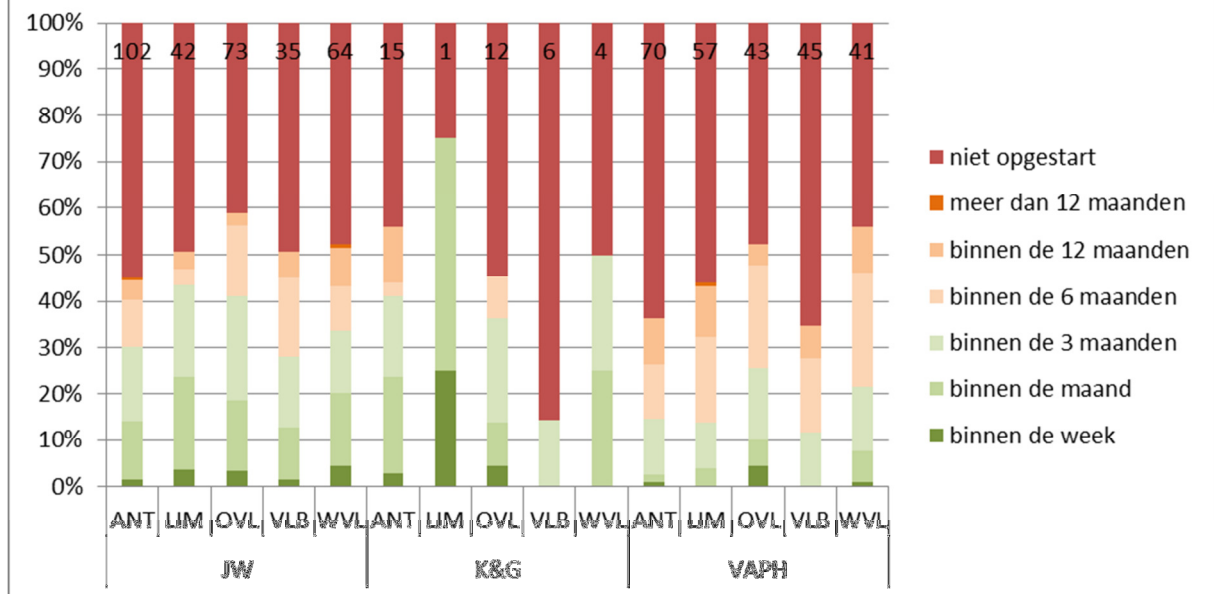
	Vlaanderen					
	door JHR	door IRPC	obv broer	obv migra	interne sc	Totaal
JW	813	2	69	102	1	987
CIG	38		1	1		40
JWZ CBAW	51			7		58
JWZ conte	11	1		1		13
JWZ dagbe	6		1			7
JWZ diagn	211	1	3	7		222
JWZ kame	73			8		81
JWZ verbl	403		64	78	1	546
Pleegzorg	20					20
K&G	95		4	10		109
CKG	95		4	10		109
VAPH	171	198	26	163		558
VAPH dag	1	22	1	29		53
VAPH diagn	46	30	3	3		82
VAPH GES	7			1		8
VAPH mol	3	15		5		23
VAPH verf	114	131	22	125		392
Eindtotaal	1079	200	99	275	1	1654

De prioritering gebeurt aan de hand van 2 feitelijke en 4 inhoudelijke criteria.

- De grote meerderheid van de prioraanvragen wordt goedgekeurd omdat ze voldoen aan één of meerdere **inhoudelijke criteria** (1.079 beslissingen door jeugdhulpregie en 200 beslissingen door de IRPC, respectievelijk 65,24% en 12,09% van de toegekende priors).
- Aanvragen die voldoen aan de **feitelijke criteria** zijn eerder beperkt: 275 prioraanvragen voldoen aan het migratiecriterium (16,63%) en krijgen een prior om te verhuizen naar een andere voorziening voor dezelfde hulp; 99 prioraanvragen krijgen een prior om broers en zussen samen te houden in eenzelfde voorziening (5,99%).

Bij prioritering houden jeugdhulpregie en IRPC ook rekening met een quotum. Slechts 30% van de mogelijke instroom krijgt een prior, omdat een beperkt aantal priors meer garantie geeft op snelle opstart dan het onbeperkt toekennen van priors.

Wachttijd naar sector en regio, voor priors toegekend in eerste helft 2015



Bovenstaande grafiek geeft de wachttijd van de geprioriteerde hulpvragen. De grafiek houdt enkel rekening met de in de 1e helft van 2015 toegekende priors, en berekent de wachttijd op 31/03/2016 (minstens 9 maanden na toekenning van de prior). 51,13% van de toegekende priors is nog niet opgestart, en 42,33% kan opstarten binnen de 6 maanden. Hierin zijn verschillen merkbaar naargelang de regio en de sector.

Gemandateerde voorziening

Ondersteuningscentrum Jeugdzorg

Hulpaanbieders hebben allen een verantwoordelijkheid in het omgaan met verontrusting. Indien zij hier zelf tegen grenzen aanbotsen en twijfelen of vrijwillige hulpverlening nog mogelijk is, kunnen zij beroep doen op een gemandateerde voorziening: het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK) en het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ).

Het OCJ onderzoekt of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten (mandaat maatschappelijke noodzaak). Het heeft verschillende taken:

- Consult bieden aan hulpverleners die vastlopen in een verontrustende situatie maar hier zelf nog verder in aan de slag willen gaan;
- Onderzoeken of het een maatschappelijke noodzaak is om tussen te komen in situaties van verontrusting (caseonderzoek);
- Het opvolgen van een verontrustende situatie in geval van maatschappelijke noodzaak en het installeren van hulpverlening (casemanagement);
- Indien nodig doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie voor gerechtelijke jeugdhulp.

Vanuit hun specifieke maatschappelijk mandaat gaan consultants OCJ tot het uiterste om samen met jongeren, ouders en hun netwerk, en al dan niet professionele hulp, mee hoop te creëren voor de toekomst opdat kinderen en jongeren veilig zouden kunnen opgroeien. Om een verschil te maken in situaties van verontrusting zet men in op relaties aangaan, niet alleen met de cliënt en zijn of haar netwerk, maar ook met hulpverlenende partners. Bijkomend vraagt de positie van de consultant de veiligheid centraal te zetten. Signs of Safety is een oplossings- en krachtgerichte benadering die tegelijkertijd verbinding toe laat, vanuit de krachten van het netwerk te werken én steeds de focus op de veiligheid van het kind te houden. Daarom werd in 2015 de keuze gemaakt door de afdeling OSD hier verder op in te zetten en een implementatietraject Signs of Safety op te zetten.

Consult OCJ

Jeugdhulpaanbieders kunnen terecht bij het OCJ met een consultvraag. De consultfunctie is erop gericht om de verontrusting helder te krijgen en pistes aan te reiken die de horizon van de consultvrager kunnen verbreden, zodat de consultvrager weer openingen en opties ziet om verder aan de slag te gaan. Het 'eigenaarschap' blijft bij de consultvrager.

In 2015 worden in totaal 1.710 consultvragen gesteld. Meestal gaat het over een bespreking van een concrete situatie waarover men verontrust is.

Tabel: Soort consultvraag per consultteam

Referentienr. tabel: 148

Soort vraag	Antwerpen	Limburg	Oost-VI	VI Brabant	West-VI	Totaal	%
Algemeen advies	12	13	11	3	10	49	2,9
Bespreking concrete situatie	392	331	170	326	260	1479	86,5
Informatie	33	19	48	43	39	182	10,6
Totaal	437	363	229	372	309	1710	100,0
%	25,6	21,2	13,4	21,8	18,1	100,0	

Maatschappelijke noodzaak

Een aanmelding bij het OCJ is een (schriftelijk) contact met het oog op het laten onderzoeken van de maatschappelijke noodzaak tot hulpverlening, die vertrekt vanuit een verontrusting over de ontplooiingskansen van de minderjarige.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal unieke aanmeldingen bij de OCJ in 2015. Een unieke aanmelding staat voor 1 procedure maatschappelijke noodzaak (mano). Indien een jongere meerdere keren wordt aangemeld voor onderzoek mano, worden meerdere procedures opgestart en meerdere geteld. Wanneer er verschillende meldingen voor een jongere binnen één procedure zijn, dan worden deze hier niet geteld. In totaal zijn er 4.275 aanmeldingen. Het aantal unieke minderjarigen bedraagt 4.221, dus los van het aantal aanmeldingen voor deze jongere.

Tabel: Aantal unieke aanmeldingen OCJ, per regio

Referentienr. tabel: 149

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal aan	%
0-5 jarigen	327	191	258	127	287	1190	27,8
6-11 jarigen	300	204	254	143	256	1157	27,1
12-17 jarigen	464	335	431	281	415	1926	45,1
18-21 jarigen	0	0	0	1	1	2	0,0
Totaal	1091	730	943	552	959	4275	100,0
%	25,5	17,1	22,1	12,9	22,4	100,0	

De meeste aanmeldingen gebeuren in Antwerpen, gevolgd door West- en Oost-Vlaanderen. 55% van de minderjarigen is -12 jaar bij de aanmelding.

Aanmelden bij het OCJ:

- Een partner in de integrale jeugdhulp meldt een minderjarige aan via een motivatie-document (M-doc);
- Iemand van buiten integrale jeugdhulp meldt telefonisch of schriftelijk aan;
- Een cliëntsysteem kan zich ook zelf aanmelden.

In beide laatste gevallen is er een korte vraagverheldering om uit te maken of het nodig is een onderzoek naar mano te starten of niet.

In alle regio's is het Parket de grootste aanmelder. Daarnaast vinden vooral de CLB de weg naar het OCJ om verontrustende situaties aan te melden. Ook voorzieningen Jongerenwelzijn kennen de weg. Jongeren en gezinnen melden ook zichzelf aan (6,3%).

Aanmeldingen OCJ en SDJ verwijzen naar aanmeldingen die vanuit deze diensten gebeuren bij een OCJ. Dit is voornamelijk het geval bij dossiers waarin broers of zussen zich ook in een verontrustende situatie bevinden en men ook beslist tot het opstarten van de procedure mano.

Tabel: Aantal aanmeldingen 2015 naar soort aanmelder

Referentienr. tabel: 150

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal	%
Parquet	606	369	503	236	447	2161	50,2
OCJ	16	37	30	18	31	132	3,1
SDJ	29	14	6	9	1	59	1,4
Cliëntsyst	26	53	59	25	107	270	6,3
VK	1	8	2	0	0	11	0,3
K&G	39	26	23	7	47	142	3,3
CAW	15	9	3	15	10	52	1,2
CLB	201	103	231	123	165	823	19,1
CGG	13	29	14	9	20	85	2,0
VAPH	22	36	22	20	27	127	2,9
JWZ	92	21	56	50	54	273	6,3
Andere	31	25	24	41	51	172	4,0
Totaal	1091	730	973	553	960	4307	100,0

Binnen één procedure mano kunnen verschillende jeugdhulpaanbieders een melding doen voor een jongere, deze worden hier allen geteld. Vandaar het verschil in het totaal aantal unieke aanmeldingen in de vorige tabel en het aantal aanmeldingen hier.

Het doel van het onderzoek van de aangemelde verontrustende situatie is drieledig:

- een exploratie van de mate van verontrusting;
- de noodzaak nagaan om als overheid in te grijpen op de hulpverlening (maatschappelijk noodzakelijke jeugdhulpverlening);
- de mogelijkheden aftoetsen om verder te gaan in de vrijwillige hulpverlening, dan wel de noodzaak om gerechtelijke hulpverlening op te starten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitkomst van de aanmeldingen in 2015:

- Het is niet maatschappelijk noodzakelijk om in te grijpen;
- Het is maatschappelijk noodzakelijk om in te grijpen. Dan zijn er drie scenario's:
 - o **Observerend casemanagement** (ICM): het OCJ blijft op de hoogte van de gestarte of reeds lopende hulpverlening en is alert voor mogelijke signalen van noodzaak aan gerechtelijke interventie;
 - o **Interveniërend casemanagement** (OCM): het OCJ neemt de organisatie van de hulpverlening over. Dit is wanneer hulp noodzakelijk is, zonder dat een expliciete hulpvraag aanwezig is. Het is noodzakelijk om continu aanklappend, bemiddelend en onderhandelend te werken om in een buitengerechtelijke context te blijven werken of om veiligheid te kunnen garanderen;
 - o **Doorverwijzing** naar het Openbaar Ministerie.
- De aanmelding wordt na vraagverheldering afgesloten.
- 'Niet ingevuld': op het moment van de meting (begin maart 2016) is de procedure nog lopende (bv. voor aanmeldingen van november-december 2015).

Tabel: Resultaat aanmelding naar regio

Referentienr. tabel: 172

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaam-Br	West-Vlaanderen	Totaal	%
Mano-ICM	564	321	357	187	360	1789	41,5
Mano-OCN	23	7	30	11	3	74	1,7
Geen Mar	251	167	295	165	290	1168	27,1
Doorverw	112	74	124	72	82	464	10,8
Niet ingev	141	161	167	118	225	812	18,9
Totaal	1091	730	973	553	960	4307	100,0
%	25,3	16,9	22,6	12,8	22,3	100,0	

Tabel: Resultaat aanmelding naar soort aanmelder

Referentienr. tabel: 173

	MaNo-ICM	MaNo-OCN	Geen MaN	Doorverwe	(Nog) niet ingevuld	Totaal	%
Parket	759	16	794	193	399	2.161	
%	35,1	0,7	36,7	8,9	18,5	100	
Cliëntsysteme	99	1	92	26	52	270	
%	36,7	0,4	34,1	9,6	19,3	100	
OCJ	66	4	14	23	25	132	
%	50	3	10,6	17,4	18,9	100	
SDJ	22	1	18	9	9	59	
%	37,3	1,7	30,5	15,3	15,3	100	
VK	2	0	0	1	8	11	
%	18,2	0	0	9,1	72,7	100	
K&G	92	1	17	14	18	142	
%	64,8	0,7	12	9,9	12,7	100	
CAW	25	0	10	4	13	52	
%	48,1	0	19,2	7,7	25	100	
CLB	404	23	105	121	175	828	
%	48,8	2,8	12,7	14,6	21,1	100,0	
CGG	50	2	10	4	19	85	
%	58,8	2,4	11,8	4,7	22,4	100	
VAPH	61	6	20	16	24	127	
%	48	4,7	15,7	12,6	18,9	100	
JWZ	151	18	30	38	36	273	
%	55,3	6,6	11	13,9	13,2	100	
Andere	58	2	58	15	34	167	
%	34,7	1,2	34,7	9	20,4	100	
Totaal	1.789	74	1.168	464	812	4.307	
	41,5	1,7	27,1	10,8	18,9	100	

Voor 27 % van de aanmeldingen wordt besloten tot geen maatschappelijke noodzaak (mano). Hiertoe behoren ook de aanmeldingen die reeds bij vraagverheldering worden afgesloten (13%, n= 566). Dit zijn vooral aanmeldingen vanwege het Parket (n=447).

In de meeste aanmeldingen wordt een caseonderzoek gestart en zelfs beslist tot mano. Voor 10% van de aanmeldingen is men overtuigd van de maatschappelijke noodzaak maar is het nodig om door te verwijzen naar het Parket.

Wanneer er beslist wordt tot mano, volgt het OCJ de zaak op. In 2015 geldt nog het onderscheid tussen observerend en interveniërend casemanagement. Overwegend kiezen de OCJ voor interveniërend casemanagement. In de loop van 2016 zal het onderscheid geleidelijk aan uitdoven en is er eind 2016 sprake van '(interveniërend) casemanagement'.

Wanneer in een situatie sprake is van verontrusting en maatschappelijke noodzaak én er is geen vrijwilligheid/samenwerking meer mogelijk met het cliëntstelsel, dan wordt op het team de stap naar het Openbaar Ministerie overwogen. Indien het team beslist tot doorverwijzing, informeert de consultant de cliënt (telefonisch, face to face ...) over:

- de aanwezige zorgen: verontrusting, geen medewerking met het OCJ, maatschappelijke noodzaak ...;
- een mogelijke doorverwijzing naar het Openbaar Ministerie;
- de minimale verwachtingen die zijn opgesteld in het team.

De consulent informeert de cliënt ook over het aanbod van een **tegensprekelijk debat**. De cliënt kiest om hier al dan niet op in te gaan. Het tegensprekelijk debat is een gesprek waarbij de consulent die het dossier begeleidt en de teamverantwoordelijke aanwezig zijn. De ouders of opvoedingsfiguren worden samen met de minderjarige (afhankelijk van maturiteit en leeftijd) uitgenodigd. Zij mogen ook een vertrouwenspersoon meenemen. In dit gesprek worden de zorgen geïdentificeerd en minimale verwachtingen opnieuw besproken. De cliënten krijgen de kans om elk vanuit hun perspectief te reageren. Er wordt gestreefd naar een dialoog met de cliënt. Het debat gaat niet meer over het WAT (= de minimale verwachtingen) maar wel over het HOE. Het tegensprekelijk debat wordt afgesloten met al dan niet het akkoord van de cliënt met de bodemeisen. Afhankelijk hiervan, blijft het OCJ verder betrokken of is er een doorverwijzing naar het Openbaar Ministerie. Indien de cliënt akkoord gaat met de bodemeisen, wordt een engagementsverklaring opgemaakt.

Uit de cijfers blijkt dat er meestal niet wordt gekozen voor een tegensprekelijk debat. Tijdens het casemanagement wordt iets vaker op dit aanbod ingegaan.

Tabel: Aantal procedures doorverwijzen naar Parket, per fase

Referentienr. tabel: 151

	cliënt wil geen gesprek	gesprek en voortzetting Markt	gesprek en doorverwijzing parket	totaal tegensprekelijk debat	Totaal
fase: case-onderzoek	301	23	80	103	404
fase: case-manage	396	48	229	277	673
totaal	697	71	309	380	1077

In 2015 wordt voor 1.077 dossiers overwogen om deze door te verwijzen naar het Openbaar Ministerie, vooral tijdens het casemanagement. De betrokkenheid van het OCJ wordt slechts na 19% van de tegensprekelijke debatten verder gezet.

Tabel: % doorverwijzingen naar het Openbaar Ministerie, naar soort aanmelder en per fase in 2015.

Referentienr. tabel: 152

	CO	CM	Totaal
Parket	42,1	29	34,2
Cliëntensysteem	5,5	21	14,8
OCJ	4,7	2,4	3,3
SDJ	2,2	0,3	1
VK	0,2	1,7	1,1
K&G	2,3	2,9	2,7
CAW	1	1,8	1,5
CLB	25,4	21,7	23,2
CGG	0,8	1	0,9
VAPH	3,5	2,7	3
JWZ	7,6	6,3	6,8
Andere	4,7	9,2	7,4
Totaal	100	100	100

De meeste cliënten die worden doorverwezen naar het Parket, zijn oorspronkelijk aangemeld door het Parket, het cliëntensysteem zelf of door het CLB.

Vertrouwenscentrum kindermishandeling

Het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK) heeft naast haar reguliere werking (zie hoofdstuk rechtstreeks toegankelijke hulp) ook een opdracht als gemandateerde voorziening. Vanuit dat mandaat onderzoekt het VK of het in verontrustende situaties, waarbij een vermoeden van kindermishandeling aan de orde is, maatschappelijk noodzakelijk (mano) is om tussen te komen en hulp op te starten of verder te zetten. Indien nodig kan het VK een dossier doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie wanneer gerechtelijke jeugdhulp zich opdringt.

Tabel: Aantal unieke opgestarte mano-procedures per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 167

	Antw.	Limb.	Oost-VI	VI. Bra.	Brussel	West-VI	Totaal	%
ongeboren						1	1	0,12%
0-5 jarigen	56	50	64	65	13	54	302	36,21%
6-11 jarigen	56	51	62	91	26	28	314	37,65%
12-17 jarigen	48	45	41	50	8	24	216	25,90%
18-21 jarigen	1						1	0,12%
Totaal	161	146	167	206	47	107	834	100%
%	19,3	17,5	20,0	24,7	5,6	12,8	100,0	

Bovenstaande tabel toont het aantal uniek opgestarte procedures 'maatschappelijke noodzaak' (mano) voor kinderen en jongeren in 2015. De aanmeldingen die niet-ontvankelijk verklaard worden, zijn niet mee opgenomen in deze tabel.

In totaal gaat het om 834 opgestarte mano-procedures bij het VK, waarbij 826 unieke kinderen betrokken zijn. Bij 8 kinderen is er dus sprake van 2 opgestarte mano-procedures, bv. omwille van een verhuisdossier tussen twee VK of omdat er effectief twee mano-procedures doorlopen zijn voor dat kind in hetzelfde jaar, wat eerder uitzonderlijk is. Bijna 3/4e van de aanmeldingen (73,86%) betreft kinderen jonger dan 12 jaar.

Tabel: Overzicht aanmelders per regio

Referentienr. tabel: 168

	Antw.	Limb.	Oost-VI.	VI. - Bra.	Brussel	West-VI.	Totaal	%
Parket	69	111	91	109	19	33	432	51,20%
Cliëntsyst.	3	1					4	0,48%
Interne doorverw. VK	19	19	50	26	18	32	164	19,66%
K&G	17	1	3	7		12	40	4,80%
CAW	2			6		2	10	1,20%
CLB	16	2	16	23	7	19	83	9,95%
CGG		1		4		4	9	1,08%
VAPH	2		1				3	0,36%
JWZ	14	2	1	22	3	2	44	5,28%
Andere ...	19	9	5	9		3	45	5,40%
Totaal	161	146	167	206	47	107	834	100%

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de aanmelders bij het VK voor een procedure mano in 2015. Per aangemeld kind wordt één aanmelder geteld. Een aanmelder die gelijktijdig 2 kinderen aanmeldt, wordt 2 keer geteld, nl. per kind 1 keer. Soms gebeurt het dat een nieuwe melder zich aandient voor een kind dat reeds een procedure mano heeft lopen. Die zogenaamde 2de/bijkomende melder wordt niet meegeteld. In 2015 gaat het om 17 geregistreerde, bijkomende melders.

In de helft van de gevallen (51,80%) komt de aanmelding vanuit het jeugdparquet. Situaties die initieel aangemeld zijn binnen de reguliere werking van het VK, kunnen intern doorverwezen worden voor een onderzoek mano. Dit gebeurt in 2015 in 164 (19,66%) gevallen. Onder de categorie 'andere' vallen actoren uit de gezondheidszorg, het OCMW, kinderdagverblijven enz.

Tabel: Overzicht resultaten van het onderzoek mano

Referentienr. tabel: 169

	Antw.	Limb.	Oost-VI	Vla.-Bra.	Brussel	West-VI.	Totaal	%
OCM	7	27	15	43	5	9	104	12,81%
ICM	50	44	55	87	14	41	286	35,22%
Parquetmelding	74	52	76	51	25	42	320	39,41%
Geen mano	22	18	20	24	3	15	102	12,56%
Totaal	153	141	166	205	47	107	812	100%

Van de 834 opgestarte procedures in 2015 zijn er momenteel nog 22 procedures in onderzoek, wat het totaalcijfer van 812 verklaart. De tabel toont de conclusies bij afloop van het onderzoek, en dus niet de mogelijke verschuivingen tijdens het casemanagement (bv. schakeling tussen observerend (OCM) en interveniërend casemanagement (ICM), of alsnog een doorverwijzing naar het Parquet):

- Ongeveer de helft blijft bij het VK in casemanagement (48,03%);
- Ongeveer 40% eindigt in een doorverwijzing naar het jeugdparquet;
- 12,56% blijkt na afloop van het onderzoek geen maatschappelijke noodzaak te zijn.

Tabel: Overzicht resultaten onderzoek mano, per type aanmelder

Referentienr. tabel: 170

Resultaat →	OCM	ICM	Parquetme	Geen mar	Totaal
Melder ↓					
Parquet	68	142	143	67	420
	16,19%	33,81%	34,05%	15,95%	100%
Cliëntsyst.		1	3		4
		25,00%	75,00%		100%
Interne doorverwijzing VK	11	56	90	7	164
	6,71%	34,15%	54,88%	4,27%	100%
K&G	3	26	9	2	40
	7,50%	65,00%	22,50%	5,00%	100%
CAW		1	7	2	10
		10,00%	70,00%	20,00%	100%
CLB	7	29	34	11	81
	8,64%	35,80%	41,98%	13,58%	100%
CGG	2	2	3	2	9
	22,22%	22,22%	33,33%	22,22%	100%
VAPH		3			3
		100,00%			100%
JWZ	6	13	15	5	39
	15,38%	33,33%	38,46%	12,82%	100%
Andere ...	7	13	16	6	42
	16,67%	30,95%	38,10%	14,29%	100%
Totaal	104	286	320	102	812

Van de 420 aanmeldingen door het Parquet keren er 143 dossiers terug naar het Parquet na afloop van het onderzoek, goed voor 34,05%.

Tabel: Belangrijkste problematiek volgens melder

Referentienr. tabel: 176

	Antwerpe	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal	Percentag
Emotionele mishandeling	72	18	49	26	61	23	249	33,5%
Lichamelijke mishandeling	23	12	17	34	41	14	141	19,0%
Emotionele verwaarlozing	18	5	11	31	23	15	103	13,9%
Risicosituatie	16	4	16	11	20	19	86	11,6%
Lichamelijke verwaarlozing	9	3	14	18	8	18	70	9,4%
Seksueel misbruik	9	2	10	6	19	13	59	7,9%
Grensoverschrijdend gedrag minderjarige	8		4	4	2		18	2,4%
Onbekende/andere problematiek	5		3		3	3	14	1,9%
Verwerkingsproblematiek	1		1			1	3	0,4%
Totaal:	161	44	125	130	177	106	743	100,0%

Emotioneel geweld (mishandeling & verwaarlozing) wordt met 47,37% het vaakst gemeld. Lichamelijk geweld (met 18,98% voor lichamelijke mishandeling en 9,42% voor lichamelijke verwaarlozing) staat respectievelijk op de 2e en 4e plaats. In 11,57% is er sprake van een risicosituatie in hoofde van de aanmelder. In 59 gevallen (7,94%) is er een vermoeden van seksueel misbruik.

Tabel: Belangrijkste gediagnosticeerde problematiek volgens VK

Referentienr. tabel: 177

	Antwerpe	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal	Percentag
Emotione	70	23	54	19	68	19	253	34,05%
Emotione	20	9	14	42	45	27	157	21,13%
Risicositu	22	4	24	17	24	24	115	15,48%
Lichamelij	23	4	11	18	27	10	93	12,52%
Lichamelij	2	3	7	16	2	15	45	6,06%
Onbekend	11	1	7	11	5	7	42	5,65%
Seksueel	6		5	1	5	4	21	2,83%
Grensover	6		2	5			13	1,75%
Verwerkir	1		1	1	1		4	0,54%
Totaal:	161	44	125	130	177	106	743	100,00%

Op een totaal van 834 aangemelde en opgestarte procedures, kan het VK in 91 gevallen geen diagnose stellen. Dit is vooral geval als de procedure vroegtijdig stop gezet wordt en doorverwezen is naar het Parket wegens geen medewerking van de cliënt.

Emotioneel geweld (mishandeling en verwaarlozing) wordt het vaakst gediagnosticeerd, nl. 55,18%. Lichamelijk geweld - met 12,52% voor lichamelijke mishandeling en 6,06% voor lichamelijke verwaarlozing - staat respectievelijk op de 4e en 5e plaats. In hoofde van het VK is er in 15,48% van de gevallen sprake van een risicosituatie na onderzoek, goed voor een 3e plaats. In 21 gevallen (2,83%) blijkt er na onderzoek effectief sprake van seksueel misbruik.

Tabel: Vergelijking tussen gemelde en gediagnosticeerde problematiek

Referentienr. tabel: 178

Gemelde problematiek	Aantal gemelde problematiek	Gediagnosticeerd probleem	Aantal bevestigde diagnostiek	%
Lichamelijke mishandeling	141	Lichamelijke mishandeling	75	53,19%
Lichamelijke verwaarlozing	70	Lichamelijke verwaarlozing	35	50,00%
Emotionele mishandeling	249	Emotionele mishandeling	194	77,91%
Emotionele verwaarlozing	103	Emotionele verwaarlozing	82	79,61%
Seksueel misbruik	59	Seksueel misbruik	17	28,81%
Risicosituatie	86	Risicosituatie	53	61,63%
Onbekende/andere problematiek	14	Onbekende/andere problematiek	7	50,00%
Verwerkingsproblematiek	3	Verwerkingsproblematiek	2	66,67%
Grensoverschrijdend gedrag minderjari	18	Grensoverschrijdend gedrag minderjari	10	55,56%
Totaal:	743		475	63,93%

Emotioneel geweld (mishandeling en verwaarlozing) wordt het vaakst bevestigd door het VK: respectievelijk in 78% en 80% van de gevallen. Seksueel misbruik wordt slechts in 17 van de 59 gemelde situaties bevestigd. In de overige gevallen diagnosticeert het VK als volgt: risicosituatie (18), emotioneel geweld (17) of onbekende/andere problematiek (7).

Gerechtelijke jeugdhulp

Sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening

De sociale diensten voor gerechtelijke jeugdhulpverlening (SDJ) begeleiden zowel minderjarigen in verontrustende situaties (VOS) als jongeren die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd.

De jeugdrechter geeft de sociale dienst de opdracht om een maatschappelijk onderzoek uit te voeren. Daarin zal de consulent gesprekken voeren met de betrokken partijen om o.a. zicht te krijgen op:

- de leefsituatie;
- de aanwezige zorgen en krachten in het cliëntsysteem;
- de ontplooiingskansen en de veiligheid van de minderjarige.

Dat leidt tot een schriftelijk verslag aan de jeugdrechter, bestaande uit een gemotiveerde inschatting van de nood aan een gerechtelijke maatregel en zo nodig een indicatiestelling. De consulent formuleert een verzoek aan de jeugdrechter waarbij de jeugdrechter de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft.

Op het einde van het caseonderzoek beslist de jeugdrechter over de nood aan een gerechtelijke maatregel. De sociale dienst zal (al dan niet professionele) hulpverlening organiseren (bv. aanmelden bij de intersectorale toegangspoort) op vraag van de jeugdrechter en waakt over de uitvoering van de gerechtelijke maatregel.

Vanuit hun specifieke maatschappelijk mandaat gaan consulenten SDJ tot het uiterste om samen met jongeren, ouders en hun netwerk, en al dan niet professionele hulp, mee hoop te creëren voor de toekomst opdat kinderen en jongeren veilig zouden kunnen opgroeien. Om een verschil te maken in situaties van verontrusting zet men in op relaties aangaan, niet alleen met de cliënt en zijn of haar netwerk, maar ook met hulpverlenende partners. Bijkomend vraagt de positie van de consulent de veiligheid centraal te zetten. Signs of Safety is een oplossings- en krachtgerichte benadering die tegelijkertijd verbinding toe laat, vanuit de krachten van het netwerk te werken én steeds de focus op de veiligheid van het kind te houden. Daarom werd in 2015 de keuze gemaakt door de afdeling OSD hier verder op in te zetten en een implementatietraject Signs of Safety op te zetten.

In 2015 stromen 4.292 minderjarigen in bij de sociale diensten. Meer dan de helft van deze minderjarigen bevindt zich in een verontrustende situatie en wordt aangemeld via de gemandateerde voorzieningen (VOS via GV) (n= 2.372)

Tabel: Aantal vorderingen per vorderingsgrond en per regio

Referentienr. tabel: 153

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant - Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
MOF	446	284	247	203	212	1392	32,4
VOS via GV	788	314	510	422	338	2372	55,3
VOS hoogdringend	283	31	72	85	57	528	12,3
Totaal	1517	629	829	710	607	4292	100,0
%	35,3	14,7	19,3	16,5	14,1	100,0	

Ongeveer 60% van de minderjarigen is ouder dan 12 jaar.

Tabel: Aantal vorderingen per leeftijdscategorie en per regio

Referentienr. tabel: 154

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Brabant - Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jarigen	362	105	175	160	148	950	22,1
6-11 jarigen	284	93	136	143	78	734	17,1
12-17 jarigen	852	429	510	399	369	2559	59,6
18-21 jarigen	18	2	8	4	12	44	1,0
onbekend	1	0	0	4	0	5	0,1
						4292	100,0

Meer dan de helft van de minderjarigen bevindt zich bij de instroom in een verontrustende situatie, aangemeld via een gemandateerde voorziening (VOS via GV). Deze groep bevat het hoogste aantal minderjarigen met een maatregel (n= 13.811).

Tabel: Aantal jongeren met een maatregel in 2015, per vorderingsgrond per regio

Referentienr. tabel: 155

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Brabant - Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
MOF	875	404	408	355	284	2326	13,8
VOS via G	4698	1994	3031	1854	2234	13811	81,9
VOS hoog	342	48	132	102	98	722	4,3
Totaal	5915	2446	3571	2311	2616	16859	100,0
%	35,1	14,5	21,2	13,7	15,5	100,0	

Tabel: Aantal maatregelen (die lopen in 2015), per vorderingsgrond en per regio

Referentienr. tabel: 156

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant - Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
MOF	2958	1207	1364	976	1043	7548	17,3
VOS via GV	11721	4994	7627	4447	5527	34316	78,5
VOS hoogdringend	886	102	390	240	240	1858	4,2
Totaal	15565	6303	9381	5663	6810	43722	100,0
%	35,6	14,4	21,5	13,0	15,6	100,0	

Het aantal maatregelen per vorderingsgrond en per regio toont aan dat het hoogste aantal maatregelen zich situeert bij de groep 'VOS via GV' (n= 34.316).

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Probleemgebonden hulp NRTJ

Kind en Gezin

Functie: Verblijf, NRTJ

Een CKG is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken. De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 erkende en gesubsidieerde CKG in Vlaanderen.

Onder de functie verblijf (niet-rechtstreeks toegankelijk luik) kunnen de CKG 1 typemodule lang residentiële opvang inzetten voor kinderen uit gezinnen met meerdere problemen. Deze module kan naargelang de inschatting van de situatie perspectiefzoekend of –biedend zijn:

- **Perspectiefzoekend:** als het perspectief voor het kind bij aanvang niet duidelijk is. Tijdens de opvang moet worden gezocht naar een lange termijn oplossing en is begeleiding van de thuissituatie nodig. Deze opvang kan maximaal één jaar duren (dag en nacht, tot 7/7).
- **Perspectiefbiedend:** als het vanuit het oogpunt van het kind duidelijk is dat het na zes maanden niet terug naar huis kan en er behoefte is aan een stabiel leefklimaat buiten het gezin. Deze opvang wordt in het CKG enkel aangeboden aan kinderen tot maximaal zes jaar.

De cijfers in het jaarverslag komen van de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

Met het lange residentiële aanbod vangen de CKG in 2015 in totaal 631 kinderen op. Bijna drie kwart van de kinderen is jonger dan zes jaar (73%). 166 kinderen zijn tussen zes en elf jaar (26%) en vijf kinderen zijn twaalf jaar (of in het basisonderwijs, 1%).

Tabel: Aantal unieke cliënten in lang residentiële aanbod, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 16

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vl. Bra. En	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jarigen	223	55	102	42	44	466	73,2
6-11 jarigen	89	15	39	15	8	166	26,1
12-17 jarigen	3	0	1	1	0	5	0,8
18-21 jarigen							0,0
Totaal	315	70	142	58	52	631	
%	49,5	11,0	22,3	9,1	8,2		

De gemiddelde verblijfsduur in het lang residentiële aanbod bedraagt 271 dagen.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodules lang residentiële opvang (uitgedrukt in dagen)

Referentienr. tabel: 17

Typemodule	Sector
Lange opvang	271

De CKG hebben in 2015 een capaciteit van 338 lange residentiële opvangplaatsen (zowel perspectiefzoekende als –biedende opvang). Dit slaat op het aantal plaatsen dat ze bij de start van het jaar plannen in te zetten voor dit aanbod. Met 104,6% realiseren de CKG een overbezetting o.b.v. het aantal dagen dat een kind lang residentieel wordt opgevangen.

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ) bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) bestaat uit:

- ondersteuning door de multifunctionele centra (MFC);
- hoogfrequente, intensieve begeleiding vanuit de thuisbegeleidingsdiensten;
- het Persoonlijke Assistentiebudget (PAB);
- Individuele Materiele Bijstand (IMB: hulpmiddelen en aanpassingen);
- verblijfs- en vervoerskosten in het gewoon onderwijs;
- doventolken.

Multifunctionele Centra

De vroegere internaten, semi-internaten, observatie- en behandelcentra en een aantal kortverblijven zijn sinds 2012 gradueel omgevormd tot multifunctionele centra (MFC). Deze hebben als opdracht om vraaggestuurde en flexibele ondersteuning te bieden aan minderjarigen met een handicap tot en met 21 jaar (maximaal verlengbaar t.e.m. 25 jaar). Zij bieden hiervoor diverse functies aan: verblijf, dagopvang (schoolvervangend en schoolaanvullend) en begeleiding. Een aantal MFC biedt daarnaast ook diagnostiek en behandeling. Het gaat hier steeds om niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning. Een MFC kan enkel modules aanbieden die voorzien zijn in de jeugdhulpbeslissing.

MFC zijn - zoals de meeste diensten voor minderjarigen binnen het VAPH - gespecialiseerd in één of meerdere groepen van handicaps (bv. autisme, motorische handicap, meervoudige beperking ...).

Er zijn in totaal 82 erkende MFC.

Tabel: Aantal MFC per provincie

Referentienr. tabel: 26

	Aantal
Antwerpen	21
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3
Limburg	11
Oost-Vlaanderen	17
Vlaams-Brabant	13
West-Vlaanderen	17
TOTAAL	82

Onderstaande tabel toont het aantal unieke cliënten dat gebruik maakt van ondersteuning door een MFC in 2015.

Tabel: Aantal ondersteunde cliënten door een MFC, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 27

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	
0-5 jaar	212	112	126	62	181	693	6,1
6-11 jaar	842	418	755	446	781	3242	28,7
12-17 jaar	1126	789	1237	767	1002	4921	43,5
18-21 jaar	433	323	495	267	522	2040	18,0
22-25 jaar	72	60	92	52	130	406	3,6
TOTAAL	2685	1702	2705	1594	2616	11302	
	23,8	15,1	23,9	14,1	23,1		

In 2015 maken 11.302 cliënten gebruik van ondersteuning van een MFC. De capaciteit hiervan wordt niet meer uitgedrukt in plaatsen maar in personeelspunten. Als de vroeger erkende capaciteit (9.121 plaatsen) wordt vergeleken met het huidige aantal cliënten, blijkt dat nu meer cliënten door de MFC worden bediend.

Multifunctionele centra hebben de opdracht om flexibele, vraaggestuurde trajecten aan te bieden. Dit vertaalt zich o.a. in kortere ondersteuningstrajecten of samenwerking met andere diensten (bv. thuisbegeleidingsdiensten of diensten uit andere sectoren) waardoor meer cliënten dan voordien kunnen worden ondersteund. Bij de gebruikers is de grootste groep tussen de 6 en 17 jaar. Onder bepaalde voorwaarden kunnen minderjarigen ook langer gebruik maken van de ondersteuning van een MFC. Deze groep is eerder beperkt.

Onderstaande tabellen tonen het aantal cliënten dat gebruik maakt van ondersteuning door een MFC in 2015, opgedeeld naar ondersteuningsfunctie. Ze geven het aantal personen weer dat minstens één keer van een bepaalde functie gebruik heeft gemaakt. Vaak maken personen gebruik van een combinatie van functies (bv. dagopvang en verblijf en begeleiding).

Het verschil tussen de cijfers van de unieke cliënten en de opdeling per leeftijd en provincie is te verklaren omdat een aantal cliënten gecombineerde trajecten doet over twee of meerdere provincies of in de loop van het jaar volledig overstapt naar een MFC in een andere provincie.

Tabel: Aantal ondersteunde cliënten door een MFC, functie verblijf, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 28

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	47	30	54	21	71	223	3,1
6-11 jaar	400	258	420	291	443	1812	24,9
12-17 jaar	801	586	926	645	673	3631	49,8
18-21 jaar	286	221	352	204	301	1364	18,7
22-25 jaar	35	41	70	21	89	256	3,5
TOTAAL	1569	1136	1822	1182	1577	7286	
%	21,5	15,6	25,0	16,2	21,6		

Verblijf in een MFC betekent nachtopvang met ondersteuning in de avond- en ochtenduren. 7.286 gebruikers (64%) maken minimaal één keer gebruik van verblijf in een MFC. Het gaat hier zowel over cliënten die zeer sporadisch gebruik maken van verblijf (bv. via kortdurend verblijf) als personen die zeer intensief worden opgevangen.

Uit de cijfers blijkt dat ondersteuning door een VAPH-voorziening niet gelijk staat met residentiële ondersteuning: een aanzienlijk aantal krijgt enkel dagopvang en/of begeleiding. Bij gebruikers van 22 tot 25 jaar maakt 63% gebruik van verblijf. Bij jonge kinderen (0-5 jaar) is dit eerder beperkt (32%).

Tabel: Aantal ondersteunde cliënten door een MFC, functie schoolaanvullende dagopvang, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 29

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	105	82	80	45	123	435	4,6
6-11 jaar	689	365	660	398	724	2836	30,0
12-17 jaar	906	679	1126	692	930	4333	45,8
18-21 jaar	322	256	391	192	443	1604	16,9
22-25 jaar	40	31	60	23	104	258	2,7
TOTAAL	2062	1413	2317	1350	2324	9466	
%	21,8	14,9	24,5	14,3	24,6		

Tabel: Aantal ondersteunde cliënten door een MFC, functie schoolvervangende dagopvang, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 30

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	106	53	61	32	65	317	7,8
6-11 jaar	210	123	165	185	145	828	20,3
12-17 jaar	401	356	589	339	320	2005	49,2
18-21 jaar	166	159	203	112	132	772	18,9
22-25 jaar	22	43	43	14	33	155	3,8
TOTAAL	905	734	1061	682	695	4077	
%	22,2	18,0	26,0	16,7	17,0		

Dagopvang is ondersteuning overdag voor een aangepaste opvang of dagbesteding. Deze functie bestaat uit modules met volgende activiteiten:

- **Schoolaanvullende dagopvang** (84%): handicapspecifieke opvang overdag zonder schoolvervangend karakter, gericht op het stimuleren van de ontwikkelingskansen en – mogelijkheden van het kind of de jongere.
- **Schoolvervangende dagopvang** (dagbesteding): opvang waarbij er binnen de schooluren een alternatief programma wordt aangeboden. Deze opvang gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking en afstemming met een onderwijsinstelling. 36% van de gebruikers maakt gebruik van deze vorm. Dit hoge aantal heeft een aantal mogelijke verklaringen:
 - o Een aantal gebruikers gaat nooit naar school (vrijstelling van leerplicht);
 - o Een aantal gebruikers is geschorst of kan om een andere reden tijdelijk niet naar school;
 - o Alle werkingen met een geïntegreerd aanbod worden als schoolvervangende dagopvang geregistreerd (bv. verregaande samenwerking tussen school en MFC, waar bv. ook begeleiders mee participeren in de lessen).

Combinaties tussen schoolaanvullende en schoolvervangende dagopvang zijn mogelijk.

Tabel: Aantal ondersteunde cliënten door een MFC, functie begeleiding, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 31

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	
0-5 jaar	57	28	68	18	75	246	4,6
6-11 jaar	293	201	413	237	375	1519	28,1
12-17 jaar	436	443	594	443	530	2446	45,3
18-21 jaar	146	159	254	152	283	994	18,4
22-25 jaar	30	17	45	41	60	193	3,6
TOTAAL	962	848	1374	891	1323	5398	
	17,8	15,7	25,5	16,5	24,5		

Met begeleiding wordt psychosociale ondersteuning of ADL-assistentie¹ bedoeld. Deze begeleiding kent twee vormen:

- **Ambulant:** het kind/of de jongere verplaatst zich, al dan niet met zijn netwerk, voor de ondersteuning naar de hulpverlener, nl. op de vestigingsplaats of campus van de voorziening. Ambulante begeleiding is enkel mogelijk als de cliënt diezelfde dag geen gebruik maakt van (semi-)residentiële ondersteuning vanuit het VAPH;
- **Mobiel:** de hulpverlener verplaatst zich voor de ondersteuning naar het kind of de jongere en zijn netwerk. Deze vindt dus plaats in de thuiscontext of in het secundair opvoedingsmilieu.

Bijna de helft van alle gebruikers van een MFC (47,8%) krijgt een vorm van ambulante of mobiele begeleiding. Dit is een hoog aantal, aangezien een heel aantal voorzieningen nog maar pas is omgevormd tot een MFC en in het verleden vooral residentiële werkte. Ook de begeleiding door een andere dienst (bv. thuisbegeleidingsdienst) is niet in deze cijfers opgenomen.

Jongeren van 12 tot en met 17 jaar maken het meeste gebruik van deze ondersteuning. De begeleiding vindt niet altijd plaats in het thuismilieu maar bv. ook op school, in een voorziening van andere sectoren, in het ruimere netwerk ...

Het relatief lage cijfer van ambulante of mobiele begeleiding bij gebruikers van 22 tot 25 jaar is opvallend. Deze groep maakt veelal gebruik van verblijf, hoewel begeleiding net voor deze jongeren zeer cruciaal kan zijn als overgang naar het thuismilieu of een andere ondersteuning.

Thuisbegeleiding

Thuisbegeleiding door thuisbegeleidingsdiensten kan zowel rechtstreeks toegankelijk zijn als niet-rechtstreeks toegankelijk (hoogfrequente, intensieve begeleiding vanuit de thuisbegeleidingsdiensten). De cijfers hieronder geven het niet-rechtstreeks toegankelijk deel weer.

¹ Activiteiten Dagelijks Leven (ADL): alle activiteiten die iedereen moet volbrengen om de dag door te komen. ADL-assistentie kan bestaan uit hulp bij het wassen en aankleden, eten, toiletbezoek, douchen of baden, verplaatsingen binnenshuis (bv. in en uit bed) ...

Tabel: Aantal unieke cliënten niet-rechtstreeks toegankelijke thuisbegeleiding, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 32

	Antwerpe	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams Br	West-Vlaa	Totaal	
0-5 jaar	143	80	210	139	158	730	17,3
6-11 jaar	392	133	330	259	237	1351	32,1
12-17 jaar	368	147	310	119	316	1260	29,9
18-21 jaar	166	68	83	52	151	520	12,3
22-25 jaar	76	62	64	50	98	350	8,3
TOTAAL	1145	490	997	619	960	4211	
	27,2	11,6	23,7	14,7	22,8		

Ongeveer 42% van de cliënten van een thuisbegeleidingsdienst maakt gebruik van hun aanbod aan niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning. Vaak gaat het om meer intensieve zorgtrajecten (in 2015 kan men binnen rechtstreeks toegankelijke ondersteuning 48 begeleidingen krijgen gedurende de eerste twee jaar). Ook als een combinatie nodig is met niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning door een multifunctioneel centrum, is een jeugdhulpbeslissing nodig. Rechtstreeks toegankelijke hulp is immers niet mogelijk in combinatie met niet-rechtstreeks toegankelijke hulp.

Het aantal gebruikers in de leeftijdsgroep van 0 tot 5 jaar is beduidend kleiner, waarschijnlijk door het feit dat de handicap (nog) niet vastgesteld kon worden, maar er wel een vermoeden van handicap is.

Persoonlijke-Assistentiebudget

Doorheen de jaren is een gevarieerd aanbod van diensten voor minderjarige en meerderjarige personen met een handicap ontwikkeld. Een grote groep personen en ouders van kinderen en jongeren met een handicap verkiest om geen of slechts minimaal gebruik te maken van het aanbod van de voorzieningen en organiseert de ondersteuning thuis. Voor hen is het Persoonlijke-Assistentiebudget (PAB) ontwikkeld.

Een PAB is een budget vanuit de Vlaamse overheid om assistentie thuis, op school of op het werk te organiseren en financieren. Het dient voor de aanwerving van persoonlijke assistenten. Deze bieden bijstand en begeleiding van de persoon met een handicap, met het oog op de organisatie van zijn dagelijks leven en bevordering van zijn sociale integratie, zoals:

- huishoudelijke activiteiten die behoren tot het dagelijks leven bv. bereiden van maaltijden ...;
- lichamelijke activiteiten;
- dagactiviteiten;
- verplaatsingen.

Het gaat dus over zowel praktische en inhoudelijke als organisatorische hulp en ondersteuning. Daarnaast is ook assistentie mogelijk op vlak van:

- school en werk: beperkt tot louter praktische hulp en ondersteuning bij handelingen van het dagelijks leven, bv. boekentas uitladen;
- agogische, pedagogische en orthopedagogische begeleiding - specifiek inspeland op de beperkingen - en ondersteuning van de persoon met een handicap en zijn ouders.

Zowel de meerderjarige persoon met een handicap zelf, als de wettelijke vertegenwoordiger als hij (verlengd) minderjarig is, kunnen optreden als budgethouder. Voor minderjarigen zijn meestal de

ouders budgethouder in het kader van het PAB en tekenen zij de PAB-documenten. De budgethouder bepaalt waar, wanneer, hoe en door wie de assistentie wordt gegeven.

De aanvraag van een PAB voor minderjarigen gebeurt bij de intersectorale toegangspoort (ITP) en geldt tot de leeftijd van 21 jaar. Vanaf 18 jaar kan voortaan een Persoonsvolgend Budget (PVB) worden aangevraagd bij het VAPH. De periode tussen 18-21 jaar wordt beschouwd als een overgangperiode waarin de budgethouder de tijd heeft om de procedure bij het VAPH te doorlopen voor de continuering van zijn budget als meerderjarige.

De bepaling van het PAB-budget gebeurt door het team indicatiestelling van de ITP. Of er ook effectief een PAB toegekend wordt, hangt af van de prioritering door de Intersectorale Regionale Prioriteitencommissie (IRPC) die rekening moet houden met de beschikbare middelen voor PAB.

Tabel: Aantal actieve budgethouders PAB op 31/12/2015, per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 33

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	totaal	
0-5 jaar	3	3	2	4	2	14	1,9
6-11 jaar	43	23	34	28	34	162	21,4
12-17 jaar	93	65	86	61	44	349	46,2
18-21 jaar	68	40	45	48	30	231	30,6
totaal	207	131	167	141	110	756	
	27,4	17,3	22,1	18,7	14,6		

Op 31 december 2015 zijn er in totaal 756 actieve PAB-budgethouders t.e.m. 21 jaar. Het totaal aantal actieve PAB-budgethouders bedraagt dan 2.788 personen (meerderjarigen en minderjarigen).

Het hoogste aantal PAB-gebruikers bevindt zich in de groep van 12 tot 17 jaar (349 personen). Bijna 77% van de PAB-gebruikers zit in de hogere leeftijdscategorieën, nl. van 12 tot 17 jaar en van 18 tot 21 jaar.

Het laagste aantal PAB-gebruikers zijn kinderen van 0 tot en met 5 jaar (slechts 14 minderjarigen). De jongste PAB-gebruiker is 3 jaar. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de aanvraagprocedure van het PAB een objectivering omvat van de aard en de ernst van de handicap aan de hand van een PAB-inschalingsverslag. Voor zeer jonge kinderen is het inschatten van de aard en de ernst van de handicap vaak nog niet evident.

Personen die een PAB-aanvraag indienen, moeten deze vervolledigen met een PAB-inschaling. De PAB-inschaling werd tot 1 maart 2014 - zowel voor meerderjarigen als voor minderjarigen - voorgelegd aan de PAB-Deskundigencommissie. Sinds 1 maart 2014 gebeurt de PAB-inschaling van minderjarigen door het team indicatiestelling van de intersectorale toegangspoort. De aard en de ernst van de handicap in het inschalingsverslag bepalen de beslissing inzake budgetcategorie en budgethoogte door de Deskundigencommissie of door het team indicatiestelling.

Het PAB in 2015 schommelt tussen 9.643,38 euro en 45.002,46 euro op jaarbasis. De bedragen worden 1 keer per jaar aan de index aangepast.

Tabel: Budgetcategorieën PAB in 2015

Referentienr. tabel: 34

	Niet-geïndexeerd bu	Budget op jaarbasis
		2015
Categorie I:	7.436,81 EUR	9.643,38 EUR
	9.915,74 EUR	12.857,85 EUR
Categorie II:	12.394,68 EUR	16.072,31 EUR
	14.873,61 EUR	19.286,77 EUR
	17.352,55 EUR	22.501,23 EUR
Categorie III:	19.831,48 EUR	25.715,69 EUR
	22.310,42 EUR	28.930,15 EUR
Categorie IV:	24.789,35 EUR	32.144,61 EUR
	27.268,29 EUR	35.359,08 EUR
	29.747,22 EUR	38.573,54 EUR
Categorie V:	32.226,16 EUR	41.788,00 EUR
	34.705,09 EUR	45.002,46 EUR

De budgetcategorieën vermelden zowel de niet-geïndexeerde budgetten als de budgetten van 2015. Er is nog differentiatie mogelijk binnen een budgetcategorie. Zo kunnen de basisbedragen per budgetcategorie verhoogd of verlaagd worden met een 'budgetschijf', afhankelijk van verzwarende factoren (bv. alleenwonend) of verlichtende factoren (bv. er is nog een PAB-gebruiker in het gezin waardoor er overlappende assistentietaken zijn bv. maaltijden bereiden).

Tabel: Aantal actieve budgethouders PAB, opgedeeld naar budgetcategorie (op 31/12/2015)

Referentienr. tabel: 35

budgetcategorie	aantal PAB-houders
budgetcategorie I	0
budgetcategorie II	11
budgetcategorie II	51
budgetcategorie IV	134
budgetcategorie V	560
Totaal	756

Voor het PAB zijn er 5 budgetcategorieën. In budgetcategorie 1 zitten kinderen en jongeren met nog heel wat mogelijkheden op vlak van zelfredzaamheid. Hoe hoger de budgetcategorie, hoe beperkter

deze mogelijkheden. Kinderen en jongeren in budgetcategorie 5 zijn bijna volledig afhankelijk op vlak van zelfredzaamheid.

De meeste kinderen en jongeren met een PAB bevinden zich in de hoogste en op één na hoogste budgetcategorieën en hebben dus een zeer hoge ondersteuningsnood. Tot 2012 werden PAB's toegekend via ministeriële prioriteitenbesluiten. Personen met de hoogste ondersteuningsnood kregen lange tijd voorrang, vandaar de ruime vertegenwoordiging van de hoogste budgetcategorie in deze cijfers. Sinds 2012 worden PAB toegekend op basis van criteria van dringendheid van de vraag.

Individuele Materiële Bijstand (IMB)

Personen met een handicap kunnen bij het VAPH terecht voor financiële tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en aanpassingen, ook wel Individuele Materiële Bijstand (IMB) genoemd. Dit geldt voor een uiteenlopend gamma aan hulpmiddelen en aanpassingen, bv. woningaanpassingen (aanpassing van het sanitair en leefruimtes, wegwerken van drempels, verbreden van deuren ...), tilsystemen, autoaanpassingen, fietsoplossingen, communicatiehulpmiddelen enz.

De intersectorale toegangspoort (ITP) beslist over de erkenning als persoon met een handicap, als de minderjarige nog niet eerder een aanvraag indiende. Daarnaast beslist de ITP over de algemene nood aan hulpmiddelen of ondersteuning, als de minderjarige nog niet bij het VAPH gekend was vóór het opstarten van de aanvraag bij de toegangspoort en dus een eerste aanvraag voor IMB indient. Het VAPH beslist over aanvragen voor specifieke tegemoetkomingen in het kader van IMB.

Tabel: Aantal minderjarigen met een positieve beslissing IMB

Referentienr. tabel: 36

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal	%
0-5 jaar	97	49	78	35	60	319	15,1
6-11 jaar	251	154	215	121	185	926	44,0
12-17 jaar	237	123	201	129	171	861	40,9
Totaal	585	326	494	285	416	2106	
%	27,8	15,5	23,5	13,5	19,8		

De tabel hierboven geeft per leeftijdscategorie weer hoeveel minderjarigen in 2015 een goedkeuring krijgen voor een tegemoetkoming voor een hulpmiddel of een aanpassing. Deze cijfers bevatten geen goedkeuringen voor doventolkuren in de leefsituatie, noch voor vervoers- en verblijfskosten voor het volgen van gewoon onderwijs.

De verhouding van het aantal goedkeuringen tussen de provincies onderling ligt enigszins in de lijn met de bevolkingscijfers van de provincies. Enkel het aantal goedkeuringen voor de provincie Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt lager uit.

De groep van 0 tot 5 jaar telt het laagste aantal goedkeuringen. Dat kan deels zijn omdat handicapspecifieke hulpmiddelen en aanpassingen voor kleine kinderen nog minder noodzakelijk zijn. Ouders tillen kleine kinderen bv. nog makkelijk zelf op in plaats van een tilsysteem aan te vragen bij het VAPH. Naarmate kinderen groeien, worden dergelijke hulpmiddelen wel meer noodzakelijk.

Tussen de leeftijdsgroepen van 6 tot 11 jaar en van 12 tot 17 jaar zijn er zeer beperkte verschillen wat het aantal goedkeuringen betreft.

Jongerenwelzijn

Rechtstreeks toegankelijke en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Jongerenwelzijn organiseert via verschillende kanalen een aanbod voor kinderen, jongeren en ouders met ernstige of langdurige problemen. Eén van deze kanalen zijn de private voorzieningen. Voorzieningen binnen de bijzondere jeugdzorg worden door Jongerenwelzijn erkend en gesubsidieerd. Zij organiseren hulpverlening – residentieel, ambulante of mobiele – voor kinderen en jongeren in verontrustende situaties (VOS) of die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd. Het aanbod bevat ook pleegzorg.

Het aanbod van deze voorzieningen wordt georganiseerd aan de hand van modules:

- De organisaties voor bijzondere jeugdbijstand (OVBJ), de diensten voor pleegzorg en de centra voor integrale gezinszorg (CIG) bieden zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijke modules aan;
- De diensten voor crisishulp aan huis (cah) hebben een aanbod dat volledig via het crisismeldpunt wordt ingevuld;
- De onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) hebben enkel niet-rechtstreeks toegankelijke modules, maar voorzien binnen dit aanbod crisisbegeleiding en –opvang vanuit het crisismeldpunt;
- De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (hca) bieden een gerechtelijk, niet-gemoduleerd aanbod voor minderjarigen.

Het jaarverslag geeft per soort voorziening eerst een algemeen deel met informatie over het volledige aanbod, de capaciteit, de bezetting, het aantal dossiers en cliënten en de combinaties met ander aanbod. Aangezien deze gegevens zowel het rechtstreeks als het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod omvatten, wordt dit algemene deel bij beide hoofdstukken herhaald.

Na het algemene deel worden specifieke gegevens getoond over de minderjarige en meerderjarige pleeggasten die via de intersectorale toegangspoort instromen in het aanbod van de OVBJ, diensten voor pleegzorg, CIG en OOOC.

In eenzelfde dossier kan een minderjarige – op basis van wijzigende noden – overgaan van een rechtstreeks toegankelijk aanbod naar een niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod (al dan niet in combinatie met rechtstreeks toegankelijke modules). De informatie over deze dossiers is opgenomen in onderstaande tabellen. Zij worden niet meer meegeteld bij de tabellen over het crisisaanbod of de rechtstreeks toegankelijke hulp. Om de totale populatie van deze voorzieningen in 2015 te kennen, kunnen de tabellen van RTJ, crisisaanbod en NRTJ worden opgeteld.

Sinds 1 januari 2015 registreren de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde voorzieningen in het vernieuwde registratiesysteem Binc (Begeleiding in cijfers). De cijfers handelen over een eerste registratiejaar en moeten hier en daar mogelijk nog bijgesteld worden. Vergelijkingen met voorgaande jaren zijn dus niet overal mogelijk. De hca-diensten registreren nog in de oorspronkelijke Binc, aangezien de veranderingen in functie van integrale jeugdhulp niet voor hen van toepassing zijn en er voor hen dus geen grondige wijzigingen moesten gebeuren.

Organisatie voor bijzondere jeugdzorg

Algemeen

Een organisatie voor bijzondere jeugdzorg (OVBJ) is erkend op basis van typemodules. Elke OVBJ heeft een erkenning voor contextbegeleiding. Daarnaast kan een OVBJ een bijkomende erkenning hebben voor modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, modules dagbegeleiding in groep, verblijfsmodules en modules ondersteunende begeleiding.

Een OVBJ met een erkenning voor de modules contextbegeleiding en modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, kan - op basis van de reële noden van de gebruikers - zelf de verhouding tussen het effectief aantal ingezette modules contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen bepalen.

- **Contextbegeleiding** is de centrale module van elke OVBJ. Het omvat de vroegere thuisbegeleiding, gezinsbegeleiding, netwerkbegeleiding ... Dit zijn alle begeleidingscontacten in het netwerk van de jongere die gekoppeld zijn aan hulpverleningsdoelstellingen, inclusief contacten met school, CLB, de sociaal werker, de vertrouwenspersoon van de jongere, de trainer van de sportclub ...
- **Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen** omvat de vroegere erkenningen voor begeleid zelfstandig wonen (bzw). Vroeger werd bzw vaak georganiseerd vanuit een begeleidingstehuis; nu is dat een aparte module, vertrekkend vanuit contextbegeleiding.
- **Dagbegeleiding in groep** omvat het begeleidingsaanbod van de vroegere dagcentra, bestaat uit verschillende componenten (schoolbegeleiding, groepswerking, training) en loopt zowel in school- als vakantieperiodes. Ze focust op de grote meerwaarde van een laagdrempelige, contextgerichte begeleiding in groep. Dagbegeleiding wordt niet gezien als schoolvervangend, wel als naschools en ondersteunend.
- **Verblijf** omvat de begeleiding van een jongere in een organisatie, inclusief overnachting. Hieraan wordt steeds een module contextbegeleiding gekoppeld. Door het dynamisch beheer van de residentiële capaciteit, kunnen voorzieningen crisisverblijf aanbieden voor jongeren (al dan niet uit de eigen organisatie). Er is een onderscheid tussen een module 1-3 nachten en een module 4-7 nachten, al dan niet in een 1bis voorziening. Daarnaast is ook kamertraining mogelijk.
- **Ondersteunende begeleiding** omvat de pedagogische projecten, time out, ontheming ... Deze kunnen ingezet worden los van of gekoppeld aan andere modules, altijd met het doel om breuken in een lopend hulpverleningstraject te vermijden. Een organisatie die deze module aanbiedt, kan dagelijks gemiddeld 12 jongeren gedurende 2 weken begeleiden. Men kan dus de ene jongere een kort project van 2 dagen aanbieden en een andere een project van 3 weken.

Daarnaast hebben verschillende OVBJ een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van de modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OVBJ

Referentienr. tabel: 51

	31/12/2015
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering (RTJ)	439
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding laagintensief (RTJ)	3994
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding breedsporig (RTJ)	1297
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding kortdurend intensief (NRTJ)	331
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen basisintensiteit (NRTJ)	282
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen middenintensiteit (NRTJ)	474
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg dagbegeleiding in groep (RTJ)	635
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg verblijf (NRTJ)	2906
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg ondersteunende begeleiding (RTJ)	85

De erkende capaciteit voor de OVBJ wordt uitgedrukt in inzetbare modules. In 2015 komen er 13 modules contextbegeleiding laagintensief en 3 modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen basisintensiteit bij, door de regularisatie van een aantal projecten.

De sector kent een uitbreiding met 439 modules contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering. Deze nieuwe typemodule is ontstaan vanuit een regionale goede praktijk en geïmplementeerd in heel Vlaanderen.

De belangrijkste wijzigingen in de capaciteit is het rechtstreeks toegankelijk worden van de typemodules contextbegeleiding (met uitzondering van contextbegeleiding kortdurend intensief), de typemodule dagbegeleiding in groep en de typemodule ondersteunende begeleiding.

Bezetting

Tabel: Bezetting OVBJ

Referentienr. tabel: 52

OVBJ	92%
Verblijf	95%
Contextbegeleiding breedsporig	119%
Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	88%
Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering	21%
Contextbegeleiding laagintensief	90%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	74%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De gemiddelde bezetting in 2015 van de OVBJ is 92%. Dit gemiddelde is zonder de typemodules ondersteunende begeleiding en dagbegeleiding in groep:

- Voor **ondersteunende begeleiding** zijn er in de loop van 2015 wijzigingen gekomen inzake de registratie, waardoor het bezettingscijfer niet wordt meegenomen in de rapportage.
- Voor **dagbegeleiding in groep** loopt momenteel een experimentele fase voor het berekenen van de bezetting, waardoor deze niet in rekening wordt gebracht voor het totale gemiddelde.

Verder zijn er verschillen in de gemiddelde bezetting van de verschillende typemodules van de OVBJ. Zo heeft de lage bezetting van de typemodule contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering alles te maken met de opstart van dit aanbod en de investeringen van de organisaties in opleidingen en bekendmaking doorheen 2015.

De gemiddelde bezetting van de OVBJ in 2014 is 94%, dit betekent dus een daling in 2015 van 2%:

- De typemodules verblijf en contextbegeleiding blijven stabiel in 2015 ten opzichte van 2014;
- De module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen daalt van 96% in 2014 naar 88% in 2015;
- De lagere bezetting voor autonoom wonen wordt gecompenseerd door de hogere bezetting voor contextbegeleiding breedsporig (119%);
- De lage bezetting van contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering - ten gevolge van de opstart - en het niet meetellen van de bezetting van dagbegeleiding in groep en ondersteunende begeleiding, hebben een impact op de gemiddelde bezetting in 2015.

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke cliënten OVBJ

Referentienr. tabel: 53

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	5.747	4.819	11.536
Unieke cliënten	5.107	4.416	10.248

In 2015 worden in totaal 11.536 dossiers geregistreerd door OVBJ:

- 5.747 dossiers zijn opgestart in 2015 (en nog niet afgerond);
- 4.819 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 970 dossiers zijn opgestart vóór 2015 en nog lopende na 2015.

Het aantal dossiers ingevoerd door de OVBJ in vergelijking met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat de OVBJ 55% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een minderjarige. Een minderjarige kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de OVBJ is dit een totaal van 10.248 unieke cliënten (ten opzichte van 11.536 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OVBJ

Referentienr. tabel: 55

Combinatie met:	OVBJ	
JWZ	703	14,6
AWW	10	0,2
CGG	97	2,0
CLB	151	3,1
VAPH	113	2,3
KG	28	0,6
crisishulpprogramma	143	3,0
onbekend	12	0,2
niet van toepassing	3432	71,2
geen eindregistratie beschikbaar	263	5,5
Totaal	4819	

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers in een OVBJ is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die via de toegangspoort instromen in een OVBJ

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in OVBJ – NRTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 99

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams-	P.West-Vl.	Totaal	%
0-5j	48	12	54	39	70	223	10,0
6-11j	122	53	93	84	63	415	18,7
12-17j	495	210	246	184	244	1379	62,1
18-21j	99	19	36	20	26	200	9,0
onbekend	1	0	2	1	0	4	0,2
Totaal	765	294	431	328	403	2221	100,0
%	34,4	13,2	19,4	14,8	18,2	100,0	

De meeste minderjarigen die via de toegangspoort worden aangemeld bij een OVBJ zijn tussen 12 en 18 jaar. De provincie Antwerpen telt het meeste aantal minderjarigen die instromen in een OVBJ voor een niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod (o.a. verblijf, contextbegeleiding autonoom wonen). De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in OVBJ – NRTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 100

Begeleidingsduur	aantal	%
0-28	208	7%
29-60	77	3%
61-120	195	7%
121-180	203	7%
181-365	772	27%
366-730	784	27%
>730	635	22%

De gemiddelde begeleidingsduur van dossiers aangemeld via de toegangspoort bij een OVBJ bedraagt 509 dagen. 27% van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur tussen 6 en 12 maanden; 27% tussen 1 en 2 jaar; 22% langer dan 2 jaar.

Tabel: Vervolg hulpverlening aangewezen bij OVBJ – NRTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 101

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wacht	Onbekend	Niet van toepassing	Totaal	%
Onbekend					60		60	1,8
Geen vervolghulp						814	814	24,2
JWZ	637	124	160	100	63		1084	32,2
Buiten JWZ	749	166	308	101	80		1404	41,8
Totaal	1386	290	468	201	203	814	3362	100,0
%	41,2	8,6	13,9	6,0	6,0	24,2	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, OVBJ

Referentienr. tabel: 102

Sector	%
VAPH	3,4
GGZ	13,5
K&G	1,3
AWW	2,7
CLB	7,3
Andere	16,2
Onbekend	55,5
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een OVBJ met aanmelding via de toegangspoort, blijkt vooral vervolghulp buiten Jongerenwelzijn wenselijk, met name hulp buiten de sectoren van integrale jeugdhulp ('andere') en geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers wordt de vervolghulp zowel binnen als buiten Jongerenwelzijn voor iets meer dan de helft effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 is de registratie van vervolghulpverlening optioneel voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals crisis en time-out -, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dat maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Pleegzorg

Algemeen

De diensten voor pleegzorg zijn vergund om de volgende modules aan te bieden:

- **Ondersteunende pleegzorg** is pleegzorg ter ondersteuning van het gezin van het pleegkind of de pleeggast, hetzij voor een korte aaneengesloten periode, hetzij met afwisselend verblijf;
- **Perspectiefzoekende pleegzorg** is pleegzorg gedurende een periode van maximaal zes maanden, één keer verlengbaar met zes maanden, waarbij een duidelijk perspectief voor het pleegkind of pleeggast ontwikkeld wordt;
- **Perspectiefbiedende pleegzorg** is pleegzorg met een continu en langdurig karakter;
- **Behandelpleegzorg** is een vorm van pleegzorg waarbij een dienst voor pleegzorg voorziet in een behandeling voor een pleegkind of pleeggast, of in een intensieve training en begeleiding van de pleegzorger.

De diensten voor pleegzorg richten zich ook tot meerderjarige pleeggasten. Pleegzorg voor pleeggasten is altijd rechtstreeks toegankelijk.

Capaciteit pleegzorg

Pleegzorg kent geen programmatie en wordt niet uitgedrukt in capaciteit. Om een idee te geven van de grootte van het aanbod pleegzorg, wordt gekeken naar de inzet van de verschillende modules of vormen van pleegzorg op 31/12/2015.

Tabel: Inzet pleegzorg

Referentienr. tabel: 61

Vormen van pleegzorg	31/12/2014		31/12/2015	
	Totaal	Percentage	Totaal	Percentage
Ondersteunend	419	8%	503	9%
Perspectiefbiedend	4565	86%	4755	84%
Perspectiefzoekend	341	6%	399	7%
TOTAAL	5325	100%	5657	100%

Op 31/12/2015 zijn er 5.657 pleegzorgsituaties, dat betekent een stijging met 332 pleegzorgsituaties (6%) t.o.v. 2014.

De grootste groep vormt de perspectiefbiedende pleegzorg met 4.755 pleegzorgsituaties (84%). De ondersteunende pleegzorg (9%) en de perspectiefzoekende pleegzorg (7%) vormen de minderheid. In vergelijking met 2014 zijn de verhoudingen tussen de verschillende vormen van pleegzorg ongeveer hetzelfde gebleven.

Crisisopvang wordt binnen de pleegzorg weinig ingezet en mondt meestal uit in de andere vormen van pleegzorg. In 2015 is het 298 keren ingezet.

Er zijn 403 pleeggasten boven de 21 jaar. Dit zijn er 17 meer dan op 31/12/2014.

Behandelingspleegzorg wordt op 31/12/2015 ingezet bij 546 pleegkinderen of –gasten die gebruik maken van perspectiefzoekende of perspectiefbiedende pleegzorg. Een vergelijking met 2014 is niet mogelijk omdat behandelingspleegzorg toen nog volop in ontwikkeling was.

Aangezien voor pleegzorg geen capaciteit bepaald is, wordt hiervoor geen bezettingspercentage berekend.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke jongeren pleegzorg

Referentienr. tabel: 62

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	1.447	967	6.761
Unieke jongere	1.354	909	6.534

In 2015 worden in totaal 6.761 dossiers door de diensten voor pleegzorg geregistreerd in Binc (Begeleiding in Cijfers), het registratiesysteem van de private voorzieningen erkend en vergund door Jongerenwelzijn:

- 1.447 dossiers zijn opgestart in 2015 (en nog niet afgerond);
- 967 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 4.347 dossiers zijn opgestart vóór 2015 en nog lopende na 2015.

Het aantal dossiers ingevoerd door de diensten voor pleegzorg vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat pleegzorg 32% vertegenwoordigt.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de diensten voor pleegzorg is dit een totaal van 6.534 unieke cliënten (ten opzichte van 6.761 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod pleegzorg

Referentienr. tabel: 64

Combinatie met:	Pleegzorg	
JWZ	201	20,8
AWW	3	0,3
CGG	12	1,2
CLB	19	2,0
VAPH	40	4,1
KG	22	2,3
crisishulpprogramma	11	1,1
onbekend	0	0,0
niet van toepassing	659	68,1
geen eindregistratie beschikbaar	32	3,3
Totaal	967	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers van pleegzorg is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die via de toegangspoort instromen in pleegzorg

Tabel: Aantal unieke minderjarigen en meerderjarigen in pleegzorg – NRTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 103

	P.Antwerp	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams-	P.West-Vlaanderen	%	
0-5j	116	39	56	37	53	301	39,0
6-11j	68	27	27	19	34	175	22,7
12-17j	84	38	54	47	47	270	35,0
18-21j	12	0	4	0	3	19	2,5
> 21j	0	0	0	0	0	0	0,0
onbekend	4	1	1	0	0	6	0,1
Totaal	284	105	142	103	137	771	100,0
%	36,8	13,6	18,4	13,4	17,8	100,0	

De meeste minderjarigen die via de toegangspoort worden aangemeld voor pleegzorg, zijn tussen 0 en 5 jaar. De groep 12-17 jarigen is in verhouding groter dan bij rechtstreekse aanmeldingen voor pleegzorg. De provincie Antwerpen telt het meeste minderjarigen die via de toegangspoort worden aangemeld voor dit organisatietype. Er zijn 19 meerderjarige pleeggasten via de toegangspoort aangemeld voor pleegzorg. Dit is in principe enkel mogelijk bij voortgezette jeugdhulp tot de leeftijd

van 21 jaar. Pleegzorg voor meerderjarige pleeggasten is rechtstreeks toegankelijk en voortgezette pleegzorg in het kader van de jeugdhulp is na 21 jaar niet mogelijk. De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in pleegzorg – NRTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 104

Begeleidingsduur	Aantal	%
0-28	7	1%
29-60	21	4%
61-120	29	5%
121-180	22	4%
181-365	70	13%
366-730	84	15%
>730	313	57%

De gemiddelde begeleidingsduur van dossiers die via de toegangspoort aangemeld zijn voor pleegzorg bedraagt 1.614 dagen (meer dan 4 jaar). 57% van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur langer dan 2 jaar. Bij de langlopende dossiers zijn ook 24 dossiers van meerderjarige pleeggasten. Deze trekken de gemiddelde begeleidingsduur mogelijk op. Anderzijds zijn de pleegzorgdiensten gefusioneerd in 2014 en kan ook dat een vertekening geven in de registratie, wanneer al langer lopende begeleidingen de begindatum van de fusie hebben gekregen.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij pleegzorg – NRTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 105

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wachtlijst	Onbekend	Niet van toepassing	Totaal	%
Onbekend					6		6	0,9
Geen vervolghulp						125	125	18,4
JWZ	177	33	63	40	12		325	47,9
Buiten JWZ	93	36	54	27	12		222	32,7
Totaal	270	69	117	67	30	125	678	100,0
%	39,8	10,2	17,3	9,9	4,4	18,4	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, pleegzorg

Referentienr. tabel: 106

Sector	%
VAPH	3,9
GGZ	19,4
K&G	4,7
AWW	2,2
CLB	8,6
Andere	29,0
Onbekend	32,3
Totaal	100,0

Sector	%
VAPH	3,9
GGZ	19,4
K&G	4,7
AWW	2,2
CLB	8,6
Andere	29,0
Onbekend	32,3
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen pleegzorg met aanmelding via de toegangspoort, wordt vooral vervolghulp binnen Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, betreft het vooral hulp buiten integrale jeugdhulp ('andere') en geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is de vervolghulp binnen Jongerenwelzijn voor iets meer dan de helft en vervolghulp buiten Jongerenwelzijn voor iets minder dan de helft effectief gerealiseerd.

Wanneer de registratie voor vervolghulp onbekend is, betekent dit dat de eindregistratie niet verplicht is, o.a. bij dossiers van meerderjarige pleeggasten.

Centra voor integrale gezinszorg

Algemeen

De centra voor integrale gezinszorg (CIG) zijn voorzieningen die zorgen voor de begeleiding en het verblijf van ouders - al dan niet alleenstaand - en hun kinderen, en van aanstaande ouders, bij wie de gezinscohesie, de zorg voor de komende generatie en de maatschappelijke integratie in het gedrang komen of al verstoord zijn. De opvang en begeleiding door de CIG is gericht op het verbeteren van de opvoedingscontext en van de relationele, individuele, familiale en maatschappelijke context en heeft finaal als doel de maatschappelijke integratie.

De CIG zijn erkend op basis van de typemodules contextbegeleiding, verblijf van gemiddeld een tot drie nachten per week en verblijf van gemiddeld vier tot zeven nachten per week.

Daarnaast hebben verschillende CIG een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

Erkende capaciteit

Tabel: Capaciteit CIG

Referentienr. tabel: 70

Erkende capaciteit in modules	31/12/2015	
Centra integrale gezinszorg verblijf (NRTJ)	126	
Centra integrale gezinszorg contextbegeleiding (RTJ)	223	

De erkende capaciteit voor de CIG wordt uitgedrukt in inzetbare modules.

Bezetting

Tabel: Bezetting per typemodule CIG

Referentienr. tabel: 71

Typemodule	Bezetting
Centra voor integrale gezinszorg (CIG)	91%
Contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	90%
Verblijf	92%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De CIG hebben een gemiddelde bezetting van 91%, en ongeveer een gelijke bezetting tussen verblijf en contextbegeleiding. De bezetting is over de hele lijn vergelijkbaar met 2014.

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers CIG

Referentienr. tabel: 72

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	250	232	460
Unieke jongeren	245	228	451

In 2015 worden in totaal 460 dossiers door de CIG geregistreerd:

- 250 dossiers zijn opgestart in 2015;
- 232 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 22 dossiers worden zowel opgestart als afgesloten in 2015, waardoor deze zowel bij de opgestarte als bij de afgesloten dossiers geteld worden.

Het aantal dossiers ingevoerd door de CIG vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat de CIG 2% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de CIG is dit een totaal van 451 unieke cliënten (ten opzichte van 460 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod voor CIG

Referentienr. tabel: 74

Sector	Aantal	%
JWZ	39	16,8
AWW	5	2,2
CGG	6	2,6
CLB	4	1,7
VAPH	11	4,7
KG	18	7,8
crisishulp	1	0,4
onbekend	0	0,0
niet van to	165	71,1
geen eind	0	0,0
Totaal	232	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die via de toegangspoort instromen in een CIG

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in CIG – NRTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers), per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 107

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams	P.West-Vl.	Totaal	%
0-5j	40	16	2	10	15	83	70,3
6-11j	7	4	0	2	1	14	11,9
12-17j	9	1	2	3	3	18	15,3
18-21j	0	0	0	0	1	1	0,8
Ongebore	2	0	0	0	0	2	1,7
Totaal	58	21	4	15	20	118	100,0
%	49,2	17,8	3,4	12,7	16,9	100,0	

De meeste minderjarigen die via de toegangspoort worden aangemeld bij de CIG zijn tussen 0 en 5 jaar. De provincie Antwerpen telt de grootste groep voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp in dit organisatietype (verblijf).

De CIG maken ook steeds een dossier aan voor een ongeboren kind van een moeder in begeleiding. Op het moment van inzameling van de gegevens, zijn er zo 2 dossiers. Wanneer het kind geboren wordt en een rijksregisternummer krijgt, komt het in de tabel van de 0-5 jarigen. De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in CIG – NRTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 108

Begeleidi	Aantal	%
0-28	9	8%
29-60	5	4%
61-120	23	20%
121-180	6	5%
181-365	43	37%
366-730	26	22%
>730	4	3%

De gemiddelde begeleidingsduur van dossiers aangemeld via de toegangspoort bij een CIG is 273 dagen, dit is gelijk aan de begeleidingsduur van de rechtstreeks aangemelde dossiers. 37% van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur tussen 6 en 12 maanden.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij CIG – NRTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 109

	Wel geread	Niet geread	Deels geread	Op wachtlijst	Onbekend	Niet van toepassing	Totaal	%
Onbekend							0	0,0
Geen vervolghulp						6	6	3,3
JWZ	26	11	34	15	4		90	50,0
Buiten JWZ	28	9	37	9	1		84	46,7
Totaal	54	20	71	24	5	6	180	100,0
%	30,0	11,1	39,4	13,3	2,8	3,3	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, CIG

Referentienr. tabel: 110

Sector	%
VAPH	9,8
GGZ	19,7
K&G	13,1
AWW	2,5
CLB	1,6
Andere	36,9
Onbekend	16,4
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een CIG met aanmelding via de toegangspoort, wordt ongeveer even vaak vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, gaat het vooral over hulp buiten de sectoren van integrale jeugdhulp ('andere') en geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers wordt de vervolghulp binnen Jongerenwelzijn voor iets meer dan een kwart en de vervolghulp buiten Jongerenwelzijn voor een derde effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 wordt voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals crisis - de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra

Algemeen (crisisaanbod en NRTJ)

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) zijn erkend voor de modules handelingsgerichte diagnostiek, verblijf in het kader van diagnostiek met gemiddeld een tot drie nachten en verblijf met gemiddeld vier tot zeven nachten.

De handelingsgerichte en dialooggestuurde diagnostiek van een OOOC is een interdisciplinair besluitvormingsproces, waarbij - op een wetenschappelijk verantwoorde manier - informatie wordt verzameld over de aangemelde problematische leefsituatie om een antwoord te krijgen op volgende vragen:

- Wat is er aan de hand? Wat is de aard van de problemen die door jongeren en de gezinscontext worden aangemeld?
- Waarom is dit aan de hand? Waarom doen deze problemen zich op dit moment voor?
- Wat kan er gedaan worden om de gesignaleerde problemen te verminderen of te verhelpen, om tot een meer kansen biedende opvoedingssituatie te komen? Welke stappen hebben jongeren en de gezinscontext reeds ondernomen om tot een verandering in de situatie te komen? Welke ondersteuning hebben zij hierbij nodig?

Aan de hand van diagnostiek gaat een OOOC op zoek naar wat gedaan kan worden en komt zo tot een handelingsgericht advies.

Daarnaast hebben verschillende OOOC een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt. Voor het aanbod van de OOOC in de crisisnetwerken worden er permanent (verzekerd aanbod) of tijdelijk (mogelijk aanbod) niet-rechtstreekse modules diagnostiek en/of verblijf ingezet. Het crisisaanbod van de OOOC zit dus vervat in hun diagnostiek- en verblijfsmodules.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OOOC

Referentienr. tabel: 80

Erkende capaciteit in modules	31/12/2015
Onthaal- oriëntatie- en observatiecentra verblijf in het kader van diagnostiek (NRTJ)	256
Onthaal- oriëntatie- en observatiecentra diagnostiek in het kader van een problematische leefsituatie (NRTJ)	354

De erkende capaciteit voor de OOOC wordt uitgedrukt in inzetbare modules.

Bezetting

Tabel: Bezetting per typemodule OOOC

Referentienr. tabel: 81

Typemodule	Bezetting
Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC)	90%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	89%
Verblijf	91%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

Van de OOOC is dit 90%, waarbij de gemiddelde bezetting van de typemodules diagnostiek en verblijf ongeveer gelijk is. Dit is een iets hogere gemiddelde bezetting ten opzichte van 2014 (OOOC: 88%, diagnostiek: 89%, verblijf: 86%).

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke jongeren OOC

Referentienr. tabel: 82

	opgestart	afgesloten	alle dossier
Dossiers	1.467	1.322	1.712
Unieke jongeren	1.305	1.195	1.538

In 2015 worden in totaal 1.712 dossiers door de OOC geregistreerd:

- 1.467 dossiers zijn opgestart in 2015;
- 1.322 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 1.077 dossiers worden zowel opgestart als afgesloten in 2015, waardoor deze zowel bij de opgestarte als bij de afgesloten dossiers geteld zijn.

Het aantal dossiers ingevoerd door de OOC vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat de OOC 8% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook eens te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de OOC is dit een totaal van 1.538 unieke cliënten (ten opzichte van 1.712 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OOC

Referentienr. tabel: 84

Combinat	OOC	%
JWZ	222	16,8
AWW	7	0,5
CGG	23	1,7
CLB	50	3,8
VAPH	16	1,2
KG	19	1,4
crisishulp	49	3,7
onbekend	2	0,2
niet van to	884	66,9
geen eind	96	7,3
Totaal	1322	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die via de toegangspoort instromen in een OOC

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in OOC – NRTJ (aanmelder) (opgestarte dossiers), per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 111

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams	P.West-Vlaanderen	%	
0-5j	43	10	3	14	21	91	10,5
6-11j	117	19	29	45	33	243	28,1
12-17j	234	47	83	54	111	529	61,2
onbekend	1	0	0	0	0	1	0,1
Totaal	395	76	115	113	165	864	100,0
%	45,7	8,8	13,3	13,1	19,1	100,0	

De meeste minderjarigen die via de toegangspoort instromen in een OOC, zijn tussen 12 en 17 jaar. Antwerpen telt het hoogste aantal minderjarigen.

Tabel: Begeleidingsduur in OOC – NRTJ (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 112

Begeleidingsduur	Aantal	%
0-28	101	12,10%
29-60	221	26,50%
61-120	323	38,70%
121-180	130	15,60%
181-365	55	6,60%
366-730	2	0,20%
>730	2	0,20%

De gemiddelde begeleidingsduur van de dossiers aangemeld via de toegangspoort bij een OOC is 110 dagen. 38,6% van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur tussen 0 en 60 dagen; 38,7% een duur tussen 60 en 120 dagen; 22,7% duurt langer dan 120 dagen.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij OOC – NRTJ (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 113

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wacht	Onbekend	Niet van toepassing	Totaal	%
Onbekend					22		22	1,9
Geen vervolghulp						45	45	3,8
JWZ	208	66	69	222	37		602	50,8
Buiten JWZ	150	80	85	174	26		515	43,5
Totaal	358	146	154	396	85	45	1184	100,0
%	30,2	12,3	13,0	33,4	7,2	3,8	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Verdeling vervolghulpverlening buiten Jongerenwelzijn, per sector, OOC

Referentienr. tabel: 114

Sector	%
VAPH	4,2
GGZ	29,8
K&G	4,2
AWW	5,0
CLB	10,1
Andere	21,2
Onbekend	25,6
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een OOC met aanmelding via de toegangspoort, wordt vooral vervolghulp binnen Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, betreft het voornamelijk geestelijke gezondheidszorg. Wanneer de registratie voor vervolghulp onbekend is, betekent dit dat de eindregistratie niet verplicht is (o.a. bij crisisdossiers). Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is de vervolghulp zowel binnen als buiten Jongerenwelzijn voor ongeveer een derde effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 wordt voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals crisis - de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Centraal aanmeldpunt

Het centraal aanmeldpunt (CAP) is het informatie- en aanmeldingspunt voor consulenten, jeugdrechters en hun griffiers (verwijzers) die een geschikte plaats zoeken voor een jongere binnen de gemeenschapsinstellingen. De jeugdrechter kan een jongere toewijzen aan een gemeenschapsinstelling wanneer de minderjarige:

- een als misdrijf omschreven feit (MOF) heeft gepleegd;
- in een heel moeilijke leefsituatie verkeert.

De medewerkers van het centraal aanmeldpunt behandelen alle aanvragen die ingediend worden via de webapplicatie InterCAP en trachten de instroom te reguleren.

Op basis van enkele aanmeldingsgegevens (identiteit, reden van aanmelding, vermoedelijke plaatsingsduur, regime, soort plaats ...) gaat het CAP na of de gevraagde plaats beschikbaar is en of er een goedkeuring kan volgen in één van de volgende gemeenschapsinstellingen:

	Gemeenschapsinstelling en regime²
Gemeenschapsinstelling De Kempen	Campus De Hutten (gesloten jongens)
	Campus De Markt (open jongens (regulier en time-out) en gesloten meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Zande	Campus Ruiselede (open jongens (regulier en time-out) en gesloten meisjes time-out)
	Campus Wingene (gesloten jongens)
	Campus Beernem (open en gesloten meisjes)
Gemeenschapsinstelling De Grubbe	Buffercapaciteit (gesloten jongens MOF)

Het CAP behandelt alle inkomende aanvragen op basis van enkele vastgelegde, objectieve regels:

- **Regiogerichtheid:** Alle aanvragen vanuit de regio's Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant worden toegekend aan gemeenschapsinstelling De Kempen (campussen De Markt en De Hutten). Aanvragen uit de regio's Brussel Hoofdstedelijk Gewest, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen gaan naar gemeenschapsinstelling De Zande (campussen Ruiselede en Wingene). Voor een plaatsing in campus Beernem of gemeenschapsinstelling De Grubbe komen alle jeugdrechtbanken in aanmerking.
- **Chronologie:** In 2015 is het grootste deel van de plaatsen toegewezen op basis van chronologie. De regio die als eerste een aanvraag indient, krijgt de plaats toegewezen. In mei 2015 is gestart met een proefproject, waarbij de open plaatsen voor de jongens zijn toegewezen op basis van een verdeelsleutel. Deze matrix bepaalt op het ogenblik dat er een plaats vrijkomt naar welke afdeling de plaats zal gaan, rekening houdend met de verhouding van de plaatsen die een afdeling van de jeugdrechtbank op jaarbasis kan toegewezen krijgen net als de regio waar de plaats beschikbaar is. Sinds 4 april 2016 wordt deze verdeelsleutel toegepast voor alle langdurige plaatstoewijzingen.

De cijfers in dit deel zijn gebaseerd op de webapplicatie CAP waar alle aanvragen binnenkomen. Voor de interpretatie ervan is het belangrijk te weten dat er 5 mogelijke beslissingen zijn:

- **Goedgekeurd:** de aanvraag is goedgekeurd en de jongere kan instromen;

² (open is toegankelijk vanaf 12 jaar, gesloten vanaf 14 jaar)

- **Geen beschikbare plaats:** de gevraagde plaats is op het moment van de aanvraag niet beschikbaar;
- **Onontvankelijk:** de aanvraag is ongeldig. Niet alle verplichte velden zijn ingevuld of er staan tegenstrijdigheden in de aanvraag;
- **Ingetrokken:** een aanvraag wordt ingetrokken wanneer een plaats niet langer gewenst is of de info in de aanmelding niet meer actueel is;
- **Annulatie van de goedkeuring:** de beschikbare plaats wordt niet ingenomen omdat de vraag niet meer actueel is of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Voor eenzelfde jongere kunnen meerdere vragen worden gesteld.

Er kunnen ook vertekeningen optreden waarmee we rekening moeten houden bij de interpretatie van de cijfers. Bv. een jongere wordt gedurende een week aangemeld voor een plaats in een gemeenschapsinstelling. Die week is er geen plaats voor deze jongere. De aanmelder vindt een alternatief en meldt de jongere niet meer aan. Er wordt een weigering voor deze jongere geregistreerd terwijl de jongere geen plaats meer in een gemeenschapsinstelling nodig heeft. Dit geeft een vertekening van het aantal weigeringen.

Ook is het belangrijk om rekening te houden met de grootte van de regio in verhouding tot het aantal vragen en de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen. Zo is het logisch dat Antwerpen meer goedkeuringen zal hebben, gezien de grootte van deze regio.

Tot slot zijn er verschillende soorten plaatsen beschikbaar binnen een gemeenschapsinstelling:

- **Buffer:** deze capaciteit wordt voorbehouden om bij voorkeur de maatregelen van opvang in een gesloten opvoedingsafdeling uit te voeren, uitgesproken door de jeugdrechter of de jeugdrechtbank voor personen tot maximaal twintig jaar die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Alle bufferplaatsen bevinden zich in het gesloten regime voor jongeren die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd.
- **Time-out:** dit is een tijdelijke, afgebakende fase (14 dagen) in een bestaand hulpverleningstraject en voorbehouden voor jongeren uit voorzieningen (Jongerenwelzijn of VAPH) die een protocol van samenwerking met de gemeenschapsinstellingen hebben onderschreven. Het engagement voor heropname is daarbij essentieel. Ook de jeugdrechter wordt uitgenodigd in de beschikking dit engagement te expliciteren.
- **Prior of voorbehouden capaciteit:** Een klein deel van de capaciteit wordt voorbehouden voor jongeren die zijn uitgestroomd maar waarbij de gemeenschapsinstelling zich engageert om de jongere opnieuw op te nemen wanneer het misloopt. Ook jongeren die worden teruggevonden binnen een lopende beschikking, die einde termijn zijn in gemeenschapsinstelling De Grubbe, kunnen hier terecht.

Tabel: Aantal aanvragen, aantal unieke jongeren en aantal aanvragen gesorteerd per beslissing weergegeven per regime en per provincie

Referentienr. tabel: 49

	Antwerpen		Limburg		Oost-Vl.		VI-Br. - Bxl		West-Vl.		onbekend	
	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.
Aantal aanvragen	374	627	141	186	196	357	132	255	201	225	2	7
Aantal unieke jongeren	231	291	87	101	131	187	82	117	124	122	2	6
Aantal onontvankelijke aanvra	18	39	3	10	12	35	5	15	2	15	0	5
Aantal weigeringen	101	189	33	37	39	53	32	81	54	39	1	1
Aantal goedkeuringen	203	290	79	108	117	177	78	112	122	137	1	1
Aantal in overleg annulatie va	31	74	18	16	17	49	7	36	16	18		
Aantal ingetrokken	21	35	8	15	11	43	10	11	7	16		
Let op: het cijfer van het "aantal unieke jongeren" is vertekend naar beneden, daar in 6,6% van de aanvragen er geen rijksregisternr. is												

Het CAP behandelt in 2015 in totaal 2.703 aanmeldingen (677 aanvragen voor meisjes en 2.026 voor jongens).

- Iets meer dan de helft van de aanmeldingen (voornamelijk buffer- en time-outvragen) krijgt een goedkeuring;
- Voor bijna een kwart van de aanvragen is de gevraagde plaats niet voorhanden. Daarbij is er een onderscheid tussen jongeren die geen beroep kunnen doen op een plaats en jongeren die in afwachting van een verdere beslissing naar gemeenschapsinstelling De Grubbe kunnen;
- 159 aanvragen kunnen niet behandeld worden wegens administratieve onverenigbaarheden. Nadien worden de aanvragen niet meer hernieuwd;
- 177 aanmeldingen zijn ingetrokken omdat de vraag niet meer actueel is of om een nieuwe, gewijzigde vraag in te dienen;
- Bij 282 aanvragen wordt de plaats geannuleerd nadat er een goedkeuring is verkregen. Dit omdat de plaats niet meer nodig blijkt of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Tabel: Gemiddelde duurtijd (in dagen) tussen datum eerste aanvraag en datum aanvraag bij status goedgekeurd naar campus en regime

Referentienr. tabel: 50

Campus	Regime	Gemiddelde duur
De Hutten (Jongens)	Open	nvt
	Gesloten	12
De Markt (Jongens & time-out meisjes)	Open	11
	Gesloten	4
Beernem (Meisjes)	Open	15
	Gesloten	23
Ruisselede (Jongens en time-out meisjes)	Open	14
	Gesloten	11
Wingene (Jongens)	Open	nvt
	Gesloten	22
De Grubbe (Jongens)	Open	nvt
	Gesloten	1

Het is het langste wachten op een plaats in campus Beernem, nl. gemiddeld 23 dagen. Het gaat hierbij om een gemiddelde waarbij extremen (vb. aanvragen die diezelfde dag nog goedgekeurd worden) snel een vertekend beeld kunnen geven.

In gemeenschapsinstelling De Grubbe moet men slechts uitzonderlijk wachten om te kunnen instromen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximumtermijn verbonden is aan deze campus, nl. 2 maanden en 5 dagen (cf. Everbergwet). Nadien moet de jeugdrechter een andere beslissing nemen (en kan de jongere vb. doorstromen naar een andere gemeenschapsinstelling) waardoor er snel plaats komt voor nieuwe opnames.

Gemeenschapsinstellingen

Het hulpverlenende aanbod van de gemeenschapsinstellingen vormt bij voorkeur een tijdelijk en afgebakend onderdeel van een bredere interventie voor jongeren bij wie de bescherming van de eigen integriteit of van de maatschappij min of meer in het geding is.

De publieke jeugdinstellingen vervullen hun functies van oriëntatie, time-out, observatie, begeleiding en behandeling in een residentiële setting, waarbij de vrijheid van de jongere wordt beperkt. Dit komt onder meer tot uiting door:

- een gesloten infrastructuur;
- veiligheidsprocedures en –opleiding voor het personeel;
- een sterk uitgebouwd toezicht;
- het hanteren van strikte en uniforme regels op het vlak van uitgaan en verlof.

In het omgaan met norm-overschrijdend gedrag beogen de instellingen een dubbele focus: ze richten zich zowel op het beheersen van risico's als op het bevorderen van de levenskwaliteit van de jongere en zijn omgeving. Ze gaan ervan uit dat beide oriëntaties elkaar wederzijds versterken en dat hun aanbod hierdoor aan kracht wint.

De gemeenschapsinstellingen zijn regionaal georganiseerd. Ze bieden pedagogische hulpverlening aan jongeren bij wie beveiligde opvang binnen een structurerend en vrijheidsbeperkend kader tijdelijk noodzakelijk is. Deze hulpverlening maakt deel uit van een breder hulptraject dat erop gericht is jongeren terug te integreren in de samenleving met haar geldende waarden en normen. De hulpverlening in de gemeenschapsinstellingen moet er uiteindelijk toe leiden dat de jongere en zijn context een beter toekomstperspectief ontwikkelen.

De gemeenschapsinstellingen bestaan uit de volgende instellingen:

- gemeenschapsinstelling De Kempen: met campussen De Hutten en De Markt in Mol;
- gemeenschapsinstelling De Zande: met campussen Beernem, Ruiselede en Wingene;
- gemeenschapsinstelling De Grubbe in Everberg;
- het Vlaams detentiecentrum de Wijngaard in Tongeren.

Tabel: Capaciteit GI

Referentienr. tabel: 163

	De Hutter	De Markt	Beernem	Ruiselede	Wingene	De Grubbe	
Jongens, open	-	72	-	54	-	-	126
Jongens, gesloten	40	-	-	-	36	40	116
Meisjes, open	-	-	10	-	-	-	10
Meisjes, gesloten	-	10	36	10	-	-	56
	40	82	46	64	36	40	308

Op 15 juli 2015 verhuizen 27 jongeren van het gesloten regime in campus Ruiselede naar de nieuwe campus Wingene. Op 1 oktober 2015 worden in campus Wingene 9 nieuwe plaatsen voor jongens in een gesloten regime en in campus Ruiselede 10 nieuwe time-outplaatsen voor meisjes in een gesloten regime in gebruik genomen.

Tabel: Aantal opnames per campus in 2015

Referentienr. tabel: 164

	De Hutten	De Markt		Beernem		Ruisselede		Wingene	De Grubbe
	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Gesloten	Gesloten
Meisjes	-	-	217	19	80	-	29	-	-
Jongens	117	350	-	-	-	301	7	72	339

De gemeenschapsinstellingen organiseren 40 time-outplaatsen: voor gesloten meisjes 10 in campus De Markt en m.i.v. 1 oktober 2015 eveneens 10 in campus Ruisselede, voor open jongens 10 in campus Ruisselede en 10 in campus De Markt.

Volgende tabel geeft de gemiddelde verblijfsduren. Het betreft hier de totale gemiddelde verblijfsduur van de VOS- en MOF-maatregelen, zonder onderscheid naar de functies oriëntatie, time-out, observatie, begeleiding en behandeling.

Tabel: Gemiddelde verblijfsduur (in dagen) per campus

Referentienr. tabel: 165

	De Hutten	De Markt		Beernem		Ruisselede		Wingene	De Grubbe
	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Gesloten	Gesloten
VOS	66	65	13	193	89	46	13	80	-
MOF	140	90	13	224	165	125	115	146	38

Alle gemeenschapsinstellingen bieden een onderwijsaanbod voor de jongeren dat bestaat uit algemene vakken en – behalve voor gemeenschapsinstelling De Grubbe – praktijkvakken.

Onderstaande tabel geeft weer voor hoeveel jongeren het uitstroomperspectief binnen de algemene vorming kan worden bepaald (traject voltijds of deeltijds schoollopen, zelfstandigheid, anderstaligen of individuele aandacht) en voor hoeveel jongeren dit kan voor het praktijkonderwijs.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers per soort onderwijstrajectprofiel en per campus/regime

Referentienr. tabel: 166

	De Hutten	De Markt		Beernem		Ruisselede		Wingene	De Grubbe
	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Gesloten	Gesloten
Algemene vorming	68	83	-	13	41	65	8	37	290
Praktische vorming	67	79	-	13	41	64	8	37	-
Geen vorming	51	258	219	12	28	235	36	14	56

Voor sommige leerlingen is geen uitstroomperspectief bepaald. In de tabel zitten zij vervat onder 'Geen vorming'. Dit heeft meerdere redenen:

- Een aantal leerlingen is maar voor korte tijd geplaatst. In gemeenschapsinstelling De Grubbe zijn dit o.a. de jongens wiens plaatsing na de eerste 5 dagen niet verlengd wordt;
- Voor jongeren in een time-out-leefgroep wordt het uitstroomperspectief niet bepaald;
- Er zijn leerlingen die (op het einde van hun verblijf) extern schoollopen. Zij volgen dan geen lessen meer in de instelling;
- Een (kleinere) groep van leerlingen wordt enkel gedurende de zomervakantie geplaatst. Hier kan geen contact opgenomen worden met school of CLB om het uitstroomperspectief te bepalen. In de praktijk nemen zij wel deel aan de lessen in de instelling;
- Een aantal leerlingen in de categorie 'Geen vorming' is het gevolg van problemen met de vervanging van de leerlingbegeleider. Deze bepaalt - na een uitgebreide intake met leerling, school en CLB - het uitstroomperspectief van de leerling. Bij langdurige afwezigheid van deze functie glippen een aantal leerlingen door de mazen van het net, wordt hun uitstroomperspectief niet bepaald en staan ze geregistreerd onder 'Geen vorming'.

De uithandengeving

De uithandengeving is een beslissing van de jeugdrechter ten aanzien van jongeren die na de leeftijd van 16 jaar, en voor hun 18de, een als misdrijf omschreven feit plegen, en die na een grondig expertise-onderzoek beschouwd worden als niet langer vatbaar voor de maatregelen die de jeugdrechter kan opleggen. In dergelijke gevallen kan de jongere overgedragen berecht worden als een volwassene.

Sinds 1 januari 2015 worden vrijheidsberovende maatregelen na een uithandengeving uitgevoerd door de Vlaamse overheid in het Vlaams detentiecentrum De Wijngaard, dat behoort tot de afdeling Gemeenschapsinstellingen binnen Jongerenwelzijn. In de loop van 2015 verblijven daar 17 jongeren met het statuut van uithanden gegevene. Acht van hen zijn bij opname minderjarig, negen blijken al meerderjarig bij aankomst in de inrichting³.

De tabel hieronder toont in welk jaar de jongeren zijn opgenomen die in 2015 de populatie van VDC De Wijngaard uitmaken.

Referentienr. tabel: 187

Jaar van opname in het VDC						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal
1	0	3	2	5	8	19*
*2 jongeren werden tweemaal opgenomen						

Veruit de meeste uithanden gegevene jongeren worden naar VDC De Wijngaard verwezen door de rechtbank van het arrondissement Antwerpen.

Referentienr. tabel: 188

Bevoegde rechtbank						
Antwerpen	Brugge	Brussel	Denderme	Gent	Leuven	Totaal
10	1	1	2	2	1	17

De helft van de veroordeelde populatie heeft een gevangenisstraf van 5 jaar of meer.

Referentienr. tabel: 189

Strafmaat					
< 5 jaar	5 tot 10 jaar	>10 jaar	probatie	voorlopig gehecht	Totaal
5	3	2	1	7	18*
*1 jongere met een dubbele hechtenistitel					

³ De leeftijdsgrens voor VDC De Wijngaard is beperkt van 16 jaar tot 23 jaar. Wie na zijn 23^{ste} nog verder gedetineerd blijft, wordt overgebracht naar een penitentiaire inrichting.

Crisisjeugdhulp

Crisisnetwerken

De crisisnetwerken in Vlaanderen zijn het referentiepunt voor eenieder die worstelt met een crisissituatie waarin hij/zij ondersteuning nodig heeft. De crisismeldpunten beluisteren de vraag en zoeken samen met de aanmelder naar een gepaste oplossing. Vaak is de aanmelder geholpen met een consult. Dat kan bestaan uit:

- handvatten om het gesprek met de cliënt aan te gaan of om mogelijkheden in de context te verkennen;
- een verwijzing naar een instantie die beter geplaatst is om met de vraag aan de slag te gaan.

Indien nodig kan het crisismeldpunt een mobiel of residentieel aanbod inzetten, gaande van een kortdurende interventie, een begeleiding of een verblijf van maximaal 7 dagen. Wanneer na afloop van residentiële crisis hulp een terugkeer naar huis onmogelijk is, kan een versnelde indicatiestelling en toewijzing (VIST) aangevraagd worden bij de intersectorale toegangspoort (ITP).

In 2015 evolueert het aantal crisismeldpunten van 8 naar 6. In 2 regio's bestonden nog meerdere crisismeldpunten, opgedeeld naar subregio of leeftijd. Alle regio's is gevraagd om te evolueren naar één meldpunt per regio. Het crisismeldpunt in de Kempen en het meldpunt -12 in Vlaams-Brabant zijn daarop opgegaan in één meldpunt voor de hele regio en alle leeftijden. Er is expliciet gewaakt over een goede overdracht om de opgebouwde expertise niet verloren te laten gaan.

Een ad-hoc werkgroep denkt na over de toekomst van de crisisnetwerken in Vlaanderen. Dit leidt tot een toekomstnota met een aantal acties om de crisisnetwerken nog duidelijker op de kaart te zetten als professionele ondersteuning in het omgaan met crisis.

In 2016 wordt toegewerkt naar een integratie van de programma's crisiszorg van de nieuw opgerichte netwerken GGZ met de reeds bestaande crisisnetwerken in de jeugdhulp.

Eén aanmelding kan gaan over meerdere minderjarigen. Een minderjarige die meerdere keren wordt aangemeld, wordt ook meerdere keren geteld. Een minderjarige die in 2015 meermaals crisisjeugdhulp krijgt, wordt dus elke keer voor deze hulp meegeteld.

In 2015 zijn er 6.527 aanmeldingen voor 7.679 minderjarigen bij de crisisnetwerken. Onderstaande tabel geeft het aantal aanmeldingen en aantal minderjarigen weer bij de crisisnetwerken in 2015.

Tabel: Aantal aanmeldingen en minderjarigen bij de crisisnetwerken, naar regio

Referentienr. tabel: 37

Regio / netwerk / hulpprogramma	2015	%	2015	%
	Aantal aanmeldingen		Aantal minderjarigen	
Regio Antwerpen	2207	33,8	2678	34,9
Mechelen-Rupel	274	4,2	315	4,1
Kempen	474	7,3	568	7,4
Antwerpen	1459	22,4	1795	23,4
Brussel	325	5,0	381	5,0
Regio Limburg	850	13,0	1018	13,3
Regio Oost-Vlaanderen	1178	18,0	1313	17,1
Regio Vlaams-Brabant	891	13,7	973	12,7
Leuven	507	7,8	555	7,2
Halle-Vilvoorde	384	5,9	418	5,4
Regio West-Vlaanderen	1076	16,5	1316	17,1
Totaal	6527		7679	

Ook in 2015 stijgt het aantal aanmeldingen bij de crisisnetwerken. Ten opzichte van 2014 neemt de instroom toe met 20%. De stijging situeert zich vooral in Vlaams-Brabant, Brussel, Oost-Vlaanderen en Limburg. West-Vlaanderen blijft nagenoeg stabiel en in Antwerpen stijgt de instroom in verhouding minder sterk.

Tabel: Aantal aanmeldingen en minderjarigen naar leeftijd en regio

Referentienr. tabel: 38

	Antwerpen	Vlaams Brabant	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-3 j.	324	136	42	81	151	222	956	12,5
4-8 j.	350	127	61	130	168	200	1036	13,6
9-12 j.	437	137	77	153	151	167	1122	14,7
13-17 j.	1445	537	172	545	810	662	4171	54,7
18-21 j.	18	6	19	20	3	16	82	1,1
+21 j.	11	1	5	4	0	5	26	0,3
Onbekend	74	21	4	74	23	34	230	3,0
Totaal	2659	965	380	1007	1306	1306	7623	
%	34,9	12,7	5,0	13,2	17,1	17,1		

De meeste jongeren die worden aangemeld, zijn 12 jaar of ouder. De verhoudingen verschillen evenwel naar regio. In sommige regio's benadert de verhouding een 50/50 verdeling, in andere gaat het eerder naar een 30/70-quotiënt.

Tabel: Aantal aanmeldingen naar aanmelder en regio

Referentienr. tabel: 39

	Antwerpen		Vlaams Brabant		Brussel		Limburg		Oost-Vlaanderen		West-Vlaanderen		Vlaanderen	
	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj	aanmeld.	mj
Jeugdrechtbanker	548	693	164	199	21	26	127	165	273	313	209	256	1342	1652
Kind of jongere	230	260	72	74	22	22	84	95	165	176	43	45	616	672
AWW	110	151	57	59	52	65	37	57	63	72	123	158	442	562
OCJ	140	187	36	39	11	12	93	111	28	31	119	150	427	530
Jongerenwelzijn	135	154	66	71	12	13	42	51	66	71	80	100	401	460
Medisch	90	106	30	31	4	5	43	47	60	66	40	55	267	310
Geestelijke gezond	92	107	92	95	6	6	86	104	53	54	42	43	371	409
Kind en Gezin	111	149	68	76	19	27	43	58	69	84	84	124	394	518
Onderwijs	32	37	10	10	7	7	16	17	22	24	19	22	106	117
CLB	302	324	137	141	26	28	154	171	127	132	150	167	896	963
Parket	25	25	5	6	5	6	5	5	30	35	5	5	75	82
Politie	210	266	84	97	6	6	59	63	122	139	78	90	559	661
VAPH	45	50	15	15	1	1	12	12	21	22	16	20	110	120
Voogdij	11	13	2	2	17	18	1	1	3	3	6	6	40	43
Andere	117	142	37	40	105	127	42	52	70	81	60	69	431	511
Totaal	2198	2664	875	955	314	369	844	1009	1172	1303	1074	1310	6477	7610

De grootste aanmelders zijn politie, gerechtelijke actoren (SDJ), OCJ, CLB en de cliënt zelf. Hoewel de toegankelijkheid van de crisisnetwerken voor de cliënt beperkt is door het decreet (enkel wanneer hulpverlening niet bereikbaar is) en daarom niet actief bekendgemaakt wordt, heeft ook de cliënt toch de weg gevonden naar de crisismeldpunten.

Tabel: Aantal aanmeldingen naar inzet crisishulp en regio

Referentienr. tabel: 40

	Antwerpen	Brussel	Vlaams Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal	%
Interventie	139	35	157	95	145	70	641	8,1
Begeleiding	200	39	104	141	159	146	789	10,0
Opvang	509	69	152	148	249	319	1446	18,3
Consult meldpunt	1430	68	529	573	729	654	3983	50,5
Relevant aanbod volzet	261	17	167	55	96	80	676	8,6
Relevant aanbod ontbrekt	87	16	56	57	75	64	355	4,5
Totaal	2626	244	1165	1069	1453	1333	7890	
%	33,3	3,1	14,8	13,5	18,4	16,9		

Tabel : Aantal minderjarigen naar inzet crisishulp en regio

Referentienr. tabel: 185

ingezet aanbod	sector	Antwerpen	Brussel	Vlaams-Br	Limburg	Oost-Vlaa	West-Vlaanderen	Totaal
Interventie	CAW	150	38	14	94	99	14	409
	BJB	3	0	131	19	53	60	266
	K&G	0	0	17	0	0	0	17
	VAPH	0	0	2	0	0	0	2
	PSY	0	0	0	1	5	0	6
	andere	0	0	0	0	0	0	4
	TOTAAL	153	38	164	114	157	78	704
Begeleiding	CAW	0	1	0	0	1	2	4
	BJB	210	56	107	173	151	152	849
	K&G	0	1	1	0	0	11	13
	VAPH	0	0	2	0	10	0	12
	PSY	0	0	0	0	0	0	0
		TOTAAL	210	58	110	173	162	165
Opvang	CAW	0	0	5	3	24	9	41
	BJB	377	82	29	78	167	257	990
	K&G	138	2	81	63	38	76	398
	VAPH	83	5	58	18	48	23	235
	PSY	0	0	1	0	2		3
		TOTAAL	598	89	174	162	279	365

Bij de meeste crisisvragen kan de aanmelder verder met het consult van het crisismeldpunt. Anders kan de aanmelder opnieuw contact opnemen met het meldpunt. Dit wordt dan een nieuwe aanmelding en vaak wordt dan wel een vorm van crisishulp ingezet.

Indien een aanbod uit het netwerk (interventie, begeleiding of opvang) nodig maar niet beschikbaar is, wordt dit geregistreerd als 'relevant aanbod volzet'. Het crisismeldpunt biedt in die gevallen een zeer uitgebreid consult en zoekt mee naar mogelijkheden en alternatieven. Men gaat daarbij uiterst creatief te werk, bv. door het aanspreken van bepaalde kloostergemeenschappen die voor korte tijd kinderen, jongeren of ouders kunnen opvangen en door het maximaal zoeken in de context of er toch voor korte tijd iemand is die iets kan betekenen. Omdat crisisnetwerken niet werken met wachtlijsten, kan niet 'gewacht worden' op een vrijkomende crisisplaats. Voor sommige gezinnen wordt dan ook na enkele dagen opnieuw aangemeld met dezelfde vraag (bv. crisishulp aan huis).

In 2015 breidt het aanbod begeleiding en interventie uit met 42 begeleidingen op jaarbasis. In Antwerpen zijn 2 extra verblijfsmodules vanuit VAPH toegevoegd aan het crisisnetwerk. De crisismeldpunten breiden uit met 9 VTE, wat in theorie ook de interventiecapaciteit doet stijgen. In de praktijk is deze uitbreiding minder voelbaar in interventiecapaciteit omdat de instroom nog zo sterk toeneemt dat de crisismeldpunten vooral daarop moeten inzetten. In alle regio's zijn gesprekken opgestart om voorzieningen warm te maken om een engagement op te nemen in het crisisnetwerk. Dit leidt tot een extra (mogelijk) aanbod.

Vanaf 1 maart 2016 neemt de intersectorale toegangspoort (ITP) de rol op van tweede lijn voor het crisisnetwerk. Indien het relevant aanbod volzet is, kan het meldpunt hiervan een melding doen aan de ITP en kan de ITP het aanbod in de regio aanspreken om na te gaan of er toch nog mogelijkheid is om crisishulp te realiseren binnen het NRTJ-aanbod. Afhankelijk van de situatie zal de jeugdhulpregie meer aanklappend te werk gaan, steeds met de intentie om een goede match te vinden tussen de vraag en de mogelijkheden van het aanbod. Dat wil maximaal waarborgen dat alle mogelijkheden uitgeput worden om voor elke crisisvraag een antwoord te vinden.

Soms wordt een situatie aangemeld waarvoor het crisisnetwerk geen aanbod kan doen omdat geen enkele partner in het netwerk beschikt over de nodige expertise. Dan wordt geregistreerd dat het relevant aanbod ontbreekt in het netwerk. Deze registratie is ingevoerd in 2015 om een duidelijker beeld te krijgen van de tekorten in het crisisnetwerk. 1/3 van de vragen waarvoor geen aanbod kan worden ingezet, blijken vragen waarvoor de crisisnetwerken geen geschikte partner kunnen zijn

omdat zij niet over de juiste expertise beschikken. Het gaat dan over situaties die geslotenheid, psychiatrische expertise, drughulpverlening of ondersteuning aan moeders met kinderen vragen.

Tabel: Aantal VIST-CJ naar regio

Referentienr. tabel: 41

Regio	Aantal VIST
Antwerpen	24
Limburg	36
Oost-Vlaanderen	43
Vlaams-Brabant	33
West-Vlaanderen	19
	155

Voor 155 minderjarigen wordt een versnelde indicatiestelling en toewijzing (VIST) aangevraagd in 2015. Dit is meer dan in 2014, toen ging het over 1 jongere per maand per regio. Hierbij moet wel genuanceerd worden dat voor zeer jonge niet-begeleide buitenlandse minderjarigen vaker een VIST wordt aangevraagd omdat daar vaak weinig andere mogelijkheden zijn om de jongere op te vangen of om de tijd te overbruggen om de reguliere procedures te doorlopen, omdat er geen context is in België.

Diensten crisishulp aan huis

De diensten crisishulp aan huis (cah) zijn erkend voor de module contextbegeleiding in functie van crisis (crisishulp aan huis). Deze crisisinterventie kan enkel op doorverwijzing van een crisismeldpunt. De module omvat een kortdurende, intensieve en mobiele begeleiding van gezinnen met minderjarige kinderen die zich in een crisissituatie bevinden. De problemen escaleren zodanig dat de gebruikelijke oplossingsstrategieën van het gezin niet meer voldoen, waardoor een perspectiefloze leefsituatie ontstaat. Er moet dringend iets gebeuren om een meer ingrijpende maatregel voor de minderjarige te voorkomen.

Tabel: Erkende capaciteit in modules cah

Referentienr. tabel: 90

	31/12/2015	
Diensten voor crisishulp aan hu	582	

De erkende capaciteit voor de cah wordt uitgedrukt in inzetbare modules.

Bezetting

Tabel: Bezetting cah

Referentienr. tabel: 91

Typemodule	Bezetting
Crisishulp aan huis (Cah)	107%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt

bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode. De gemiddelde bezetting van crisishulp aan huis is 107%.

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke jongeren cah

Referentienr. tabel: 92

	opgestarte dossiers	afgesloten dossiers	alle dossiers
Dossiers	619	602	630
Unieke jongere	605	589	616

In 2015 worden in totaal 630 dossiers door cah geregistreerd:

- 619 dossiers zijn opgestart in 2015;
- 602 dossiers zijn afgesloten in 2015;
- 591 dossiers zijn zowel opgestart als afgesloten in 2015, waardoor deze zowel bij de opgestarte als bij de afgesloten dossiers worden geteld.

Het aantal dossiers ingevoerd door cah vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat cah 3% vertegenwoordigt.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in dezelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor cah is dit een totaal van 616 unieke cliënten (ten opzichte van 630 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod cah

Referentienr. tabel: 94

Combinat	CIG	%
JWZ	39	16,8
AWW	5	2,2
CGG	6	2,6
CLB	4	1,7
VAPH	11	4,7
KG	18	7,8
crisishulp	1	0,4
onbekend	0	0,0
niet van to	165	71,1
geen eind	0	0,0
Totaal	232	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in cah – crisismeldpunt (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 95

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl.	P.Vlaams	P.West-Vl.	Totaal	%
0-5j	37	19	17	38	6	117	19,7
6-11j	38	24	21	29	9	121	20,4
12-17j	126	43	64	70	51	354	59,7
onbekend	1	0	0	0	0	1	0,2
Totaal	202	86	102	137	66	593	100,0
%	34,1	14,5	17,2	23,1	11,1	100,0	

Alle aanmeldingen bij cah gebeuren rechtstreeks via het crisismeldpunt. Het grootste deel van de minderjarigen is tussen 12 en 17 jaar. De provincie Antwerpen telt het meeste aantal minderjarigen voor dit organisatietype. Deze tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in cah – crisismeldpunt (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 96

Begeleidi	Aantal	%
0-28	484	82,50%
29-60	99	16,90%
61-120	4	0,70%
121-180	0	0,00%
181-365	0	0,00%
366-730	0	0,00%
>730	0	0,00%

De maximum voorziene begeleidingstijd voor cah is 28 dagen. 82,5% van de dossier wordt binnen deze termijn afgesloten. De gemiddelde begeleidingsduur bedraagt 23 dagen. De tabel betreft het aantal opgestarte dossiers.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij cah – crisismeldpunt (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 97

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wacht	Onbekend	nvt	Totaal	%
Onbekend					8		8	1,0
Geen vervolghulp						55	55	6,7
JWZ	92	53	61	129	50		385	46,6
Buiten JWZ	93	51	83	93	59		379	45,8
Totaal	185	104	144	222	117	55	827	100,0
%	22,4	12,6	17,4	26,8	14,1	6,7	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Vervolghulpverlening per sector cah

Referentienr. tabel: 98

Sector	%
VAPH	2,1
GGZ	25,6
K&G	5,6
AWW	4,7
CLB	13,4
Andere	21,1
Onbekend	27,5
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een dienst cah, wordt ongeveer even vaak vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, betreft het voornamelijk geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere mogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers wordt volgens de registratie de vervolghulp zowel binnen als buiten Jongerenwelzijn voor slechts een kwart effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 wordt voor de dossiers aangemeld via het crisismeldpunt de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra

Algemeen (crisisaanbod en NRTJ)

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) zijn erkend voor de modules handelingsgerichte diagnostiek, verblijf in het kader van diagnostiek met gemiddeld een tot drie nachten en verblijf met gemiddeld vier tot zeven nachten.

De handelingsgerichte en dialooggestuurde diagnostiek van een OOOC is een interdisciplinair besluitvormingsproces, waarbij - op een wetenschappelijk verantwoorde manier - informatie wordt verzameld over de aangemelde problematische leefsituatie om een antwoord te krijgen op volgende vragen:

- Wat is er aan de hand? Wat is de aard van de problemen die door jongeren en de gezinscontext worden aangemeld?
- Waarom is dit aan de hand? Waarom doen deze problemen zich op dit moment voor?
- Wat kan er gedaan worden om de gesignaleerde problemen te verminderen of te verhelpen, om tot een meer kansen biedende opvoedingssituatie te komen? Welke stappen hebben jongeren en de gezinscontext reeds ondernomen om tot een verandering in de situatie te komen? Welke ondersteuning hebben zij hierbij nodig?

Aan de hand van diagnostiek gaat een OOOC op zoek naar wat gedaan kan worden en komt zo tot een handelingsgericht advies.

Daarnaast hebben verschillende OOOC een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt. Voor het aanbod van de OOOC in de crisisnetwerken worden er permanent (verzekerd aanbod) of tijdelijk (mogelijk aanbod) niet-rechtstreekse modules diagnostiek

en/of verblijf ingezet. Het crisisaanbod van de OOC zit dus vervat in hun diagnostiek- en verblijfsmodules.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OOC

Referentienr. tabel: 80

Erkende capaciteit in modules	31/12/2015	
Onthaal- oriëntatie- en observatiecentra verblijf in het kader van diagnostiek (NRTJ)	256	
Onthaal- oriëntatie- en observatiecentra diagnostiek in het kader van een problematische leefsituatie (NRTJ)	354	

De erkende capaciteit voor de OOC's wordt uitgedrukt in inzetbare modules.

Bezetting

Tabel: Bezetting per typemodule OOC

Referentienr. tabel: 81

Typemodule	Bezetting
Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOC)	90%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	89%
Verblijf	91%

De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit - van een module - daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

Van de OOC is dit 90%, waarbij de gemiddelde bezetting van de typemodules diagnostiek en verblijf ongeveer gelijk is. Dit is een iets hogere gemiddelde bezetting ten opzichte van 2014 (OOC: 88%, diagnostiek: 89%, verblijf: 86%).

De opstart van de intersectorale toegangspoort en de verschuiving van een deel van het aanbod van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijken geen impact te hebben op de bezetting van de voorzieningen.

Aantal dossiers

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke jongeren OOC

Referentienr. tabel: 82

	opgestart	afgesloten	alle dossiers
Dossiers	1.467	1.322	1.712
Unieke jongere	1.305	1.195	1.538

In 2015 worden in totaal 1.712 dossiers door de OOC geregistreerd:

- 1.467 dossiers zijn opgestart in 2015;
- 1.322 dossiers zijn vóór 2015 opgestart en in 2015 afgesloten;
- 1.077 dossiers worden zowel opgestart als afgesloten in 2015, waardoor deze zowel bij de opgestarte als bij de afgesloten dossiers geteld zijn.

Het aantal dossiers ingevoerd door de OOC vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (21.099 dossiers), toont dat de OOC 8% vertegenwoordigen.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde periode voor een cliënt. Een cliënt kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook eens te kijken naar het aantal unieke cliënten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen in Binc zijn er in totaal 17.599 unieke cliënten (ten opzichte van 21.099 dossiers). Voor de OOC is dit een totaal van 1.538 unieke cliënten (ten opzichte van 1.712 dossiers).

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OOC

Referentienr. tabel: 84

Combinat	OOC	%
JWZ	222	16,8
AWW	7	0,5
CGG	23	1,7
CLB	50	3,8
VAPH	16	1,2
KG	19	1,4
crisishulp	49	3,7
onbekend	2	0,2
niet van to	884	66,9
geen eind	96	7,3
Totaal	1322	100,0

Voor het merendeel van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt er doorheen het traject van de minderjarige wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers.

Specifieke gegevens over cliënten die instromen in een OOC op verwijzing van het crisismeldpunt

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in OOC - crisismeldpunt (opgestarte dossiers), per leeftijdscategorie

Referentienr. tabel: 85

	P.Antwerpen	P.Limburg	P.Oost-Vl	P.Vlaams	P.West-Vl	Totaal	%
0-5j	9	0	7	5	10	31	6,0
6-11j	26	0	24	2	14	66	12,8
12-17j	152	70	119	25	44	410	79,8
onbekend	7	0	0	0	0	7	1,4
Totaal	194	70	150	32	68	514	100,0
%	37,7	13,6	29,2	6,2	13,2	100,0	

In de OOC zijn de meeste minderjarigen die via het crisismeldpunt worden aangemeld tussen 12 en 18 jaar. Antwerpen telt het meeste aantal jongeren voor dit organisatietype met aanmelding vanuit het crisismeldpunt. De tabel betreft het aantal unieke cliënten van de opgestarte dossiers.

Tabel: Overzicht aanmelders voor OOC – crisismeldpunt (aanmelder) (opgestarte dossiers)

Referentienr. tabel: 86

Aanmelder	Aantal	%
Jongere/gezin	1	0,20%
Pleeggezin	0	0%
VAPH	1	0,20%
K&G	1	0,20%
CGG	1	0,20%
CAW	2	0,40%
CLB	12	2,10%
VK	1	0,20%
School	1	0,20%
Politie/parket	2	0,40%
Huisarts	0	0%
Prive-psycholoog/psychiater	1	0,20%
Crisismeldpunt	443	77,90%
Jeugdrechtbank	84	14,80%
Andere	7	1,20%
Totaal	569	100%

78% van de rechtstreekse aanmeldingen is afkomstig van het crisismeldpunt, een kleine 15% van de jeugdrechtbank. In principe kunnen rechtstreekse aanmeldingen bij een OOC enkel via het crisismeldpunt. Mogelijk zijn hier per vergissing de aanmelders bij het crisismeldpunt geregistreerd. De tabel betreft het aantal opgestarte dossiers.

Tabel: Begeleidingsduur in OOC – crisismeldpunt (aanmelder) (van afgesloten dossiers)

Referentienr. tabel: 87

Begeleidingsduur	Aantal	%
0-28	335	68,60%
29-60	47	9,60%
61-120	47	9,60%
121-180	41	8,40%
181-365	17	3,50%
366-730	1	0,20%
>730	0	0%

69% van de afgesloten begeleidingen met een start vanuit het crisismeldpunt van een OOC duurt maximum 28 dagen. De gemiddelde begeleidingsduur van de rechtstreeks aangemelde dossiers bij een OOC is 40 dagen.

Tabel: Vervolghulpverlening aangewezen bij OOC – crisismeldpunt (aanmelder) (afgesloten dossiers) en realisatie

Referentienr. tabel: 88

	Wel gerealiseerd	Niet gerealiseerd	Deels gerealiseerd	Op wacht	Onbekend	Nvt	Totaal	%
Onbekend					81		81	13,6
Geen vervolghulp						71	71	11,9
JWZ	127	37	30	42	37		273	45,7
Buiten JWZ	67	28	28	29	20		172	28,8
Totaal	194	65	58	71	138	71	597	100,0
%	32,5	10,9	9,7	11,9	23,1	11,9	100,0	

De som van alle cijfers geeft niet het aantal afgesloten dossiers, daar voor een jongere zowel vervolghulp binnen als buiten Jongerenwelzijn kan aangeduid zijn (voor de categorie "buiten JWZ" kunnen meerdere categorieën aangeduid worden).

Tabel: Vervolghulpverlening per sector OOC

Referentienr. tabel: 89

Sector	%
VAPH	4,6
GGZ	26,7
K&G	2,3
AWW	4,1
CLB	12,9
Andere	19,4
Onbekend	30,0
Totaal	100,0

Bij het afsluiten van dossiers binnen een OOC met aanmelding vanuit het crisismeldpunt, wordt vooral vervolghulp binnen Jongerenwelzijn als wenselijk geregistreerd. Wanneer vervolghulp buiten Jongerenwelzijn nodig wordt geacht, betreft het voornamelijk geestelijke gezondheidszorg. Er kunnen meerdere antwoordmogelijkheden per dossier geregistreerd worden.

Daarnaast wordt geregistreerd of vervolghulp al of niet gerealiseerd is, deels gerealiseerd is (dan zijn meerdere antwoordmogelijkheden in de vervolghulp aangeduid, en is een deel wel en een deel niet gerealiseerd), of wanneer de minderjarige op de wachtlijst terecht komt van de nodige vervolghulp.

Voor deze dossiers is de vervolghulp binnen Jongerenwelzijn voor iets minder dan de helft en de vervolghulp buiten Jongerenwelzijn voor ruim een derde effectief gerealiseerd.

In de loop van 2015 wordt voor dossiers met een specifieke aanmelding - zoals crisis - de registratie van de vervolghulpverlening optioneel, om de registratielast voor deze dossiers te beperken. Dit maakt dat een deel van de registratie onbekend is.

Bemiddeling

Bemiddeling herstelt de dialoog tussen minderjarigen, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en betrokken hulpverleners met het oog op het oplossen of hanteerbaar maken van conflicten, zodat de verdere hulpverlening niet in het gedrang komt of wordt stopgezet. Dit proces wordt op gang getrokken door een onafhankelijke, onpartijdige derde: de bemiddelaar. Zijn interventie laat toe dat partijen een eigen oplossing vinden voor hun conflict.

Bemiddeling is een nieuw instrument in de jeugdhulp dat met de start van het nieuwe decreet Integrale jeugdhulp is ingevoerd om continuïteit in de hulp te helpen waarborgen.

Bemiddeling verwerft zijn plaats in het jeugdhulplandschap. Steeds meer cliënten en hulpverleners (binnen en buiten integrale jeugdhulp) doen er beroep op. Met de introductie van bemiddeling is het mogelijk voor jongeren, ouders en hun opvoedingsverantwoordelijken om zelf een bemiddeling online aan te vragen. De bekendmaking richt zich dan ook expliciet tot jongeren en hun ouders. Die investering heeft geloond: 30% van de aanvragen komt rechtstreeks van cliënten.

De vraag neemt toe en het aantal bemiddelingen stijgt van 32 in 2014 naar 91 in 2015. De conflicten gaan voornamelijk over de opstart (16%), het verloop (58%) en de stopzetting (16%) van hulpverlening. De resultaten zijn bemoedigend: 73% van alle bemiddelingen wordt volledig doorlopen en 65% resulteert in een overeenkomst. In 65% van de behandelde aanvragen loopt de hulpverlening verder en zorgt het conflict niet voor een breuk.

Tabel: Aantal bemiddelingen per regio

Referentienr. tabel: 42

Regio	Aantal	%
Antwerpen	32	35,2
Brussel	2	2,2
Limburg	13	14,3
Oost-Vlaanderen	14	15,4
Vlaams-Brabant	10	11,0
West-Vlaanderen	20	22,0
Totaal	91	

Onderstaande tabellen geven de cijfers van volledig geregistreerde dossiers. In functie van betrouwbaarheid zijn enkel volledige registraties opgenomen. Het gaat hier dus niet over het totaal aantal aanvragen maar wel over het aantal volledig geregistreerde dossiers. In totaal zijn er 79 dossier verwerkt in deze rapportage.

Tabel: Aantal bemiddelingen per aanmelder en per regio

Referentienr. tabel: 43

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaan	Vlaams-Brab	West-Vlaa	Totaal	%
Aantal geregistreerde dossi	23	1	10	13	10	22	79	100
Ouders	5	0	0	6	0	4	15	19
Jongeren	2	0	1	0	0	4	7	8,9
Opvoedings-verantwoord.	2	0	0	0	0	0	2	2,5
Totaal cliënten	9	0	1	6	0	8	24	30,4
CLB	1	0	2	1	3	1	8	10,1
GGZ	1	0	1	0	2	0	4	5,1
K&G	1	0	1	1	0	1	4	5,1
BJB	5	0	1	2	0	6	14	17,7
VAPH	1	0	2	1	2	1	7	8,9
AWW	0	0	1	1	1	4	7	8,9
Andere (belendende sector	5	1	1	1	2	1	11	13,9
totaal hulpverlening	14	1	9	7	10	14	55	69,6

Vaststellingen:

- Het aantal aanmeldingen neemt toe. Met twee aanvragen valt Brussel op.
- 30 % van alle aanvragen komt rechtstreeks van cliënten. Er zijn grote verschillen tussen regio's: in Vlaams-Brabant en Limburg nemen cliënten minder zelf het initiatief om bemiddeling in de jeugdhulp aan te vragen;
- Binnen integrale jeugdhulp doen de voorzieningen Jongerenwelzijn het meest beroep op bemiddeling in de jeugdhulp;
- Buiten integrale jeugdhulp vindt bemiddeling in de jeugdhulp ook ingang in de belendende sectoren.

Tabel: Aanleiding tot bemiddeling per regio

Referentienr. tabel: 44

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaande	Totaal	%
Conflict over opstart HV	4	0	1	3	3	2	13	16,5
Conflict over stopzetting H	5	0	3	1	0	4	13	16,5
Conflict over lopende HV	13	1	5	7	6	14	46	58,2
Andere conflicten	1	0	1	2	1	2	7	8,9
							79	

De cijfers in deze tabel komen tot stand op basis van een steekproef. Hierin worden 79 dossiers (86%) m

De meeste conflicten gaan over het verloop en de organisatie van hulpverlening (58%).

Tabel: Verloop van de bemiddelingen per regio

Referentienr. tabel: 45

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal	Afgerond
Loutere contactname	2	0	0	0	1	2	5	6,3
Voortijdig gestopt	6	0	2	3	2	3	16	20,3
Volledig doorlopen	15	1	8	10	7	17	58	73,4
Totaal	23	1	10	13	10	22	79	100

De cijfers in deze tabel komen tot stand op basis van een steekproef. Hierin worden 79 dossiers (86%) meege
73% van alle bemiddelingen wordt volledig doorlopen.

Tabel: Aantal bemiddelingen per uitkomst per regio

Referentienr. tabel: 182

	Antwer	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-B	West-Vlaa	Totaal *	Afgerond
Aantal bemiddelingen zonder akkoord	4	0	3	4	1	7	19	24,1
Aantal bemiddelingen met overeenkomst als resultaat	15	1	6	8	8	13	51	64,6
Aantal bemiddelingen met verderzetting/aangepaste	18	1	6	8	5	12	51	64,6
* Het totaal kan per uitkomst alleen Vlaams worden weergegeven. Binnen de groep van 'bemiddelingen met een overeenkomst								

65% van alle bemiddelingen mondt uit in een overeenkomst. Bemiddeling draagt in 65% van de dossiers bij tot de continuïteit van hulpverlening.

Cliëntoverleg

Bij een cliëntoverleg integrale jeugdhulp komen ouders, kinderen, jongeren - en als ze dat wensen ook hun sociaal netwerk -, samen met de hulpverleners om, in complexere situaties, de ondersteuning en hulpverlening aan een gezin op elkaar af te stemmen en de continuïteit ervan te bewaken. Een externe voorzitter, onafhankelijk van de jeugdhulpaanbieders, zit het overleg voor.

De hulpvraag of -behoefte van het gezin staat centraal en hulpverleners en cliënt worden als gelijkwaardige partners maximaal betrokken bij het overleg. De vertrouwenspersoon van de minderjarige kan hem op dit overleg bijstaan en voor zijn belangen opkomen, en ook ouders kunnen een steunfiguur meenemen. Het cliëntoverleg leidt tot een tastbaar resultaat: het werkplan. Daarin wordt concreet vermeld wie wat doet: wat nemen cliënt, zijn context en zijn netwerk op, en waarvoor is professionele hulp nodig?

Cliëntoverleg is sinds 2008 gestaag gegroeid. 2015 doorbreekt de gelijkmatige (aan)groei die cliëntoverleg kenmerkt. Het aantal overlegmomenten stijgt dan sterk van 252 in 2014 naar 379 in 2015. Hulpverleners en cliënten vragen voornamelijk een eerste overleg aan (70%). Vervolgoverleg (i.f.v. opvolging, evaluatie, bijsturing ...) is ook mogelijk. Dit is goed voor 30% van de aanvragen.

Tabel: Aantal cliëntoverleg per regio

Referentienr. tabel: 46

Regio	Aantal	%
Antwerpen	119	31,4
Brussel	4	1,1
Limburg	37	9,8
Oost-Vlaanderen	87	23,0
Vlaams-Brabant	54	14,2
West-Vlaanderen	78	20,6
Totaal	379	

Onderstaande tabellen geven de cijfers van volledig geregistreerde dossiers. In functie van betrouwbaarheid zijn enkel volledige registraties opgenomen. Het gaat hier dus niet over het totaal aantal aanvragen maar wel over het aantal volledig geregistreerde dossiers. In totaal zijn er 336 dossiers verwerkt in deze rapportage.

Tabel: Cliënt- en oudersaanwezigheid

Referentienr. tabel: 47

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Bi	West-Vlaa	Totaal*	%
Aanwezigheid jongere	58	1	9	12	11	17	108	32,1
Aanwezigheid ouders	82	3	14	51	27	62	239	71,1
* Het totaal van 'aanwezigheid jongeren' en 'aanwezigheid ouders' mag niet opgeteld worden. Vaak zijn er op eenzelfde overleg zowel jongeren als ouders aanwezig. Voor de berekening van het percentage zetten we beiden af t.o.v. het aantal geregistreerde dossiers (336).								

Hoewel cliëntoverleg een langere traditie kent dan bemiddeling, vragen cliënten dit overleg zelf minder rechtstreeks aan. Aanvragen komen dus voornamelijk van hulpverleners, zowel binnen als buiten de integrale jeugdhulp. Hoewel hulpverleners hun cliënt bij de aanvraag en de voorbereiding

van het cliëntoverleg betrekken, blijken in de meeste regio's ouders, kinderen en jongeren niet systematisch mee rond de tafel te zitten.

De participatie van ouders en minderjarigen aan het cliëntoverleg is nochtans essentieel in het concept van cliëntoverleg. De participatiegraad van jongeren bedraagt 31% en deze van ouders 70%, met duidelijke verschillen tussen de regio's. Er is dus nog werk aan de realisatie van deze doelstelling.

Tabel: Uitkomst cliëntoverleg

Referentienr. tabel: 48

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaa	Vlaams-Br	West-Vlaa	Totaal*	%
Aantal werkplannen	68	3	11	33	23	72	210	62,5
Aantal hulpcoördinatoren	68	3	11	33	23	65	203	60,4
<p>** Het totaal van 'aantal werkplannen' en 'aantal hulpcoördinatoren' mag niet opgeteld worden. Als er een hulpcoördinator wordt aangesteld is er ook een werkplan, maar omgekeer is dit niet altijd het geval. Voor de berekening van het percentage zetten we beiden af t.o.v. het aantal geregistreerde dossiers 336).</p>								

Vaststellingen:

- Bijna twee derde (63%) van het cliëntoverleg resulteert in een werkplan, waarbij nagenoeg altijd een hulpcoördinator wordt aangesteld (97%);
- Het aantal cliëntoverleg per regio t.o.v. het aantal opgemaakte werkplannen toont grote verschillen tussen de regio's. In West-Vlaanderen resulteert bijna elk cliëntoverleg in een werkplan.